

Solia de pace a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, împreună cu tovarășa ELENA CEAUȘESCU, în țări europene și africane

Noua operă

a arhitectului păcii

pe planeta noastră

salutată cu satisfacție

și mindrie patriotică

de întregul popor român

— Comentarii în pag. 2, 3, 4 —

Noi spunem păcii totdeauna „DA“!

Vocația multiseculară de pace, prietenie și colaborare a poporului român și-a găsit în ultimii 18 ani, de cînd la cirna României socialiste se află marea ctitor și strateg al păcii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, expresia ei cea mai strălucită, deplina ei afirmare. În momentul de față, în condițiile deteriorării continue a situației internaționale, datorită aberantei curse a înarmărilor, în special a înarmărilor nucleare, în condițiile accentuării contradicțiilor dintre țările bogate și cele sărace, ale prelungirii crizei economice și financiare mondiale, în condițiile amplificării disputelor dintre diferite state și grupări de state pentru reimpărțirea sferelor

de influență, ale persistenței conflictelor militare și apariției altora noi, cînd preocuparea esențială a sute de milioane de oameni de pe toate meridianele globului o constituie lupta pentru preîntîmpinarea unui război nuclear nimicitor, glasul României, al președintelui său pentru depășirea stării de încordare și eliminarea pericolului unei noi conflagrații mondiale, pentru apărarea și consolidarea bunului celui mai de preț al omenirii, pacea, se înalță cu vigoare și se face auzit pre-tutindeni.

(Continuare în pagina 7)

Traseele păcii,
prieteniei
și colaborării

Moment de seamă în dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare româno-egiptene

Vizita oficială de prietenie a președintelui NICOLAE CEAUȘESCU, împreună cu tovarăsa ELENA CEAUȘESCU, în R.A. Egipt

● Dialogul la nivel înalt româno-egiptean a deschis noi perspective colaborării dintre România și Egipt, înscriindu-se, în același timp, ca o contribuție de seamă la cauza păcii, securității și cooperării internaționale, în efortul pentru promovarea unor raporturi echitabile între state ● Ca rezultat al convorbirilor fructuoase dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Hosni Mubarak, au fost semnate Declarația comună cu privire la dezvoltarea susținută a cooperării dintre Republica Socialistă România și Republica Arabă

Una din trăsăturile fundamentale ale politicii externe a României, făurite de președintele ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o constituie largă deschidere a țării noastre spre dialogul internațional. Prin promovarea acestui dialog, relațiile interstatale devin mai durabile, cu urmări pozitive pentru climatul politic general. În cadrul vastului dialog cu lumea, desfășurat de România socialistă, de președintele ei, se înscrie și vizita oficială de prietenie a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în Republica Arabă Egipt. Primirea entuziastă, deosebit de călduroasă făcută de poporul egiptean conducătorului partidului și statului nostru, considerat ca un mare și de nădejde prieten al poporului egiptean, ca și al întregii națiuni arabe, ca o personalitate proeminentă a vieții politice internaționale, ambianta de profundă cordialitate, de deplină înțelegere și respect reciproc în care au decurs convorbirile la nivel înalt, rezultatele rodnice cu care acestea s-au încheiat, importante documente semnate — toate acestea fac din vizita în Egipt a tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu un eveniment de amplă semnificație pentru dezvoltarea conlucrării multilaterale prietenești dintre țările și popoarele noastre, în interesul reciproc, al cauzei păcii, progresului și cooperării în întreaga lume.

După cum era și firesc, în cadrul dialogului la nivel înalt româno-egiptean un loc de seamă l-au ocupat problemele privind colaborarea bilaterală. După cum se subliniază în Declarația comună cu privire la dezvoltarea susținută a cooperării dintre Republica Socialistă România și Republica Arabă Egipt, volumul total al schimburilor dintre cele două țări poate atinge în 1985 — așa cum s-a prevăzut în Declarația comună semnată la București în septembrie 1982 — valoarea de un miliard de dolari. În acest scop, pornindu-se de la rezultatele obținute până în prezent în cooperarea economică bilaterală și de la potențialul economic al României și Egiptului, s-a hotărât să fie amplificate eforturile de ambele părți pentru creșterea volumului schimburilor comerciale, pentru accelerarea realizării obiectivelor de cooperare economică și pentru finalizarea negocierilor în curs, astfel încât să poată fi inițiate noi proiecte și programe comune de acțiune, de natură să contribuie într-o măsură sporită la satisfacerea necesităților economiilor naționale ale celor două țări. Eforturile vor fi concentrate în mod deosebit în direcția extinderii conlucrării reciproc avantajoase în domeniile energiei, petrolului, electricității rurale, industriei construcțiilor de mașini, industriei metalurgice, industriei chimice, transporturilor rutiere și feroviare, telecomunicațiilor, agriculturii și industriei alimentare, acordându-se o atenție sporită promovării formelor moderne de cooperare în producție. În același timp, cei doi șefi de stat au căzut de acord să se acționeze tot mai activ pentru dezvoltarea în continuare a colaborării dintre România și Egipt în domeniile științei, tehnologiei, învățământului, culturii, artei, turismului, mijloacelor de informare în masă; s-a exprimat, totodată, convingerea că extinderea legăturilor dintre instituțiile parlamentare din cele două state, dintre organizațiile politice, sindicale, de tineret și de femei și alte organizații de masă, ca și dintre asociațiile de prietenie, servește dezvoltării prieteniei și apropierii dintre popoarele română și egiptean. În consecință, vor fi încurajate organizarea de manifestări culturale-artistice, pe bază de reciprocitate, schimburile de documente și materiale, întâlnirile dintre cadre didactice, oameni de știință, artă și cultură, dezvoltarea raporturilor dintre organizațiile de masă și obștești din cele două țări.

Președinții Nicolae Ceaușescu și Mohamed Hosni Mubarak au abordat și probleme importante ale vieții internaționale actuale. În acest cadru, un loc important l-a ocupat situația din Orientul Mijlociu. Cei doi conducători de stat au reafirmat convingerea țărilor lor că instaurarea unei păci globale, juste și durabile în această parte a lumii trebuie să se bazeze pe retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate, pe recunoașterea drepturilor poporului palestinian, inclusiv a dreptului la autodeterminare și la constituirea unei entități naționale, în propriul său teritoriu, pe dreptul tuturor statelor și popoarelor din zonă de a trăi în interiorul unor frontiere sigure, recunoscute. Referitor la situația din Liban, conducătorii României și Egiptului s-au pronunțat pentru retragerea urgentă a trupelor israeliene din această țară, pentru respectarea independenței, suveranității, unității naționale și integrității teritoriale ale Libanului, pentru crearea condițiilor ca poporul libanez să-și rezolve singur problemele interne, fără nici un amestec din afară, pe baza reconcilierii și conlucrării tuturor forțelor politice libaneze. Cei doi președinți au apreciat că în etapa actuală problema fundamentală a vieții internaționale o constituie lupta pentru oprirea neîntârziată a cursului înarmărilor, pentru înfăptuirea dezarmării, în primul rând a dezarmării nucleare, pentru apărarea dreptului popoarelor la viață, la libertate, la pace. În acest sens, s-a arătat că trebuie făcut totul pentru intensificarea negocierilor în problemele dezarmării, pentru trecerea la adoptarea de măsuri concrete și eficiente de dezarmare în condiții de încredere reciprocă și securitate egală pentru toate părțile. Considerându-se că problema rachetelor cu rază medie de acțiune pune în pericol pacea și securitatea în întreaga lume, s-a subliniat necesitatea de a se ajunge la un acord în cadrul convorbirilor de la Geneva pentru oprirea amplasării de noi rachete cu rază medie de acțiune și, în același timp, pentru retragerea și distrugerea celor existente, în vederea opririi cursei înarmărilor

Egipt și alte documente importante ● Presa egipteană a dat o înaltă apreciere vizitei înalților oaspeți români, personalității conducătorului României. „AL AHRAM”: „Președintele Nicolae Ceaușescu, personalitate proeminentă a lumii contemporane, nu numai că susține ideea unei păci juste și trainice în Orientul Mijlociu, ci își și aduce contribuția la realizarea ei prin negocieri. Președintele Ceaușescu este cunoscut pentru numeroasele sale contacte, atât la București, cit și peste hotare, consacrate păcii și înțelegerii internaționale.”

nucleare și asigurării securității tuturor țărilor interesate. Cei doi președinți au salutat acordul intervenit în cadrul reuniunii pentru securitate și cooperare în Europa de la Madrid, care a hotărât convocarea în 1984 a conferinței pentru măsuri de încredere și securitate și pentru dezarmare în Europa și care a adoptat noi măsuri menite să contribuie la dezvoltarea procesului de pace, securitate, destindere și colaborare pe continentul european. Exprimind satisfacția pentru colaborarea strinsă și fructuoasă existentă între România și Egipt la O.N.U. și în cadrul altor organizații internaționale, în „Grupul celor 77” și în mișcarea țărilor nealiniate, președinții Nicolae Ceaușescu și Mohamed Hosni Mubarak au hotărât extinderea în continuare a conlucrării dintre țările noastre în viața internațională.

Legat de evenimentele din Orientul Mijlociu, ca și de ansamblul problemelor internaționale litigioase, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat încă o dată că singura cale de soluționare a acestora o constituie tratativele politice. „Acțiunile desfășurate de Egipt — a arătat președintele României — au demonstrat că este posibil ca până și cele mai complicate probleme să fie soluționate prin tratative. Se poate afirma că, de fapt, prietenia dintre popoarele noastre s-a cimentat tocmai în aceste acțiuni complexe pentru pace. Iată de ce consider că va trebui să intensificăm conlucrarea

noastră bilaterală, cit și pe plan internațional, pentru a contribui la soluționarea problemelor din Orientul Mijlociu, din Europa și din alte zone ale lumii, pentru o lume a păcii și dreptății sociale”. Iar președintele Hosni Mubarak, omagînd contribuția României, a președintelui ei la apărarea și întărirea păcii pe pământ, a spus: „Am urmărit contribuția pe care si-a adus-o România, sub conducerea dumneavoastră clarvăzătoare, în cadrul efortului îndreptat spre soluționarea problemelor internaționale, rolul eficace al României în rezolvarea problemelor păcii în lume, contribuția dumneavoastră personală la sprijinirea telurilor comune ale națiunilor, a cauzei juste a popoarelor. Noi, în Egipt, dăm o înaltă apreciere rolului dumneavoastră constructiv, eforturilor dumneavoastră perseverente îndreptate spre ajungerea la o pace justă și trainică în această zonă a lumii”.

Rezultatele fructuoase cu care s-a încheiat, documentele care au fost semnate întăresc convingerea că recenta vizită în Egipt a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, desfășurată sub semnul stimei, prieteniei și încrederii reciproce, deschide noi perspective colaborării dintre țările și popoarele noastre, înscriindu-se, în același timp, ca o contribuție de seamă la cauza păcii, securității și cooperării internaționale.

Noi perspective dezvoltării colaborării multilaterale dintre România și Sudan

Trasee păcii, prieteniei și colaborării

Vizita oficială de prietenie a președintelui NICOLAE CEAUȘESCU, împreună cu tovarășa ELENA CEAUȘESCU, în R.D. Sudan

● Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Sudan a prilejuit o primire deosebit de însuflețită, manifestări vibrante de stimă și înaltă considerație față de solii poporului român ● În întreaga desfășurare a vizitei a reliefat încă o dată profunzimea și trăinicia raporturilor româno-sudaneze, dorința României și Sudanului, a conducătorilor celor două țări, de a extinde în continuare colaborarea multilaterală și cooperarea economică, tehnico-științifică și culturală bilaterală, precum

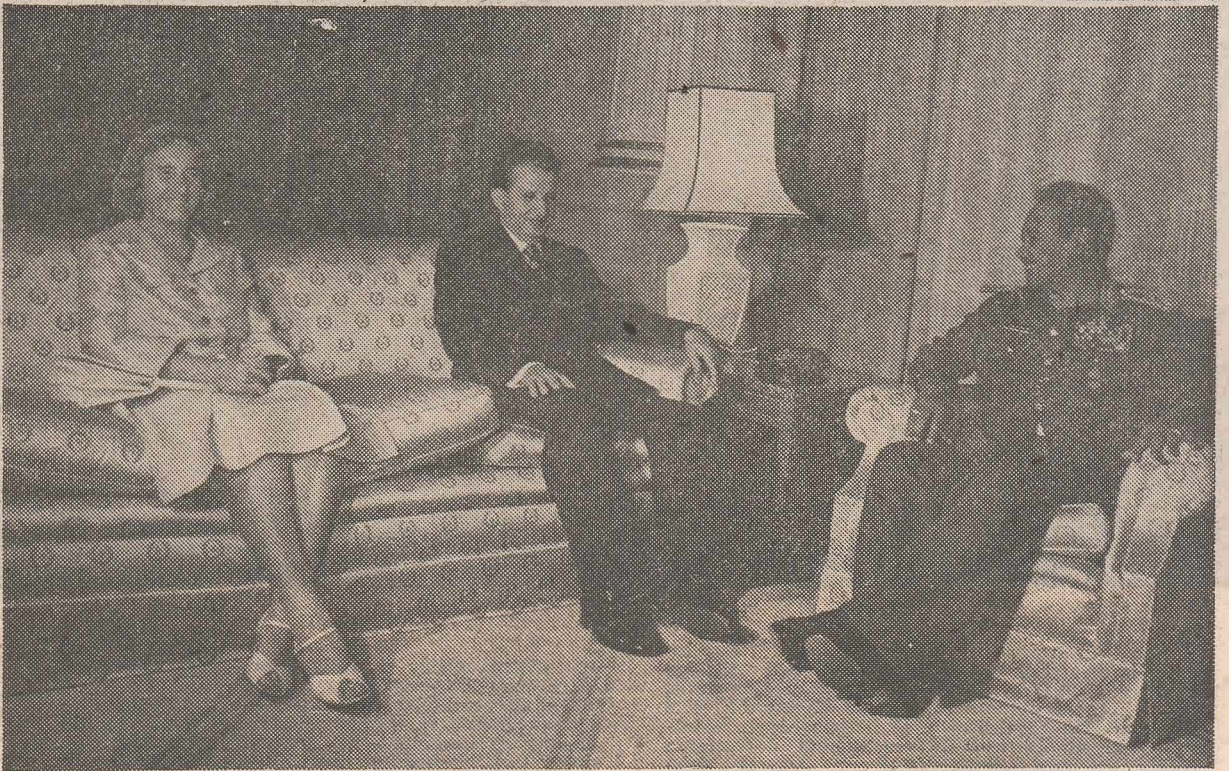
și conlucrarea pe plan internațional, pentru instaurarea unei noi ordini politice și economice internaționale, pentru promovarea cauzei păcii și destinderea ● Mijloacele de informare în masă din Sudan au consacrat spații largi dialogului româno-sudanez la nivel înalt. „Sudanul salută pe președintele României”, „Salutăm pe președintele Nicolae Ceaușescu”, „Acord complet între părți asupra problemei regionale și internaționale discutate” — sînt cîteva din titlurile articolelor apărute.

Cea de-a treia etapă a noii solii de pace și colaborare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în țări europene și africane, vizita în Republica Democratică Sudan, efectuată la invitația președintelui Uniunii Socialiste Sudaneze, președintelui Republicii Democratice Sudan, Gaafar Mohamed Nimeiri, și a doamnei Buthayna Nimeiri, s-a încheiat, de asemenea, cu rezultate fructuoase.

Pe primul plan se situează, desigur, înțelegerile realizate în ceea ce privește relațiile bilaterale. După cum se consemnează în Declarația comună, președinții Nicolae Ceaușescu și Gaafar Mohamed Nimeiri, relevind importanța primordială a cooperării economice și a comerțului pentru ansamblul raporturilor dintre cele două țări și popoare și fiind scema de însemnate posibilități de care dispun, de prioritățile programelor de dezvoltare economică și socială, au hotărît să fie intensificate eforturile pentru creșterea volumului și diversificarea schimburilor comerciale, pentru dezvoltarea cooperării în producție în domeniile energiei, hidroenergiei, explorării, rafinării și transportului țelului, petrochimiei, minelor, electricității, agriculturii, prelucrării bumbacului, industriei alimentare, construcțiilor, transporturilor și telecomunicațiilor. În dorința de a întări colaborarea și în celelalte sectoare ale vieții sociale din țările noastre, cei doi șefi de stat au căzut de acord să se extindă activitățile și conlucrarea în domeniile învățămîntului, științei, culturii, sportului, mijloacelor de informare în masă. În acest scop, s-a convenit să se încurajeze contactele și colaborarea directă între parlamente, organele guvernamentale, instituțiile și organismele de specialitate din sectoarele respective. A fost exprimată convingerea profundă că dezvoltarea și adîncirea raporturilor de prietenie și cooperare în domeniile politice, economice, tehnico-științifice, cultural-sportive și în alte domenii între Republica Socialistă România și Republica Democratică Sudan servesc intereselor celor două țări și popoare și constituie, totodată, o importantă contribuție la întărirea cooperării între țările în curs de dezvoltare, la promovarea păcii și înțelegerii între toate statele și popoarele de pe glob.

Abordînd aspecte majore ale situației internaționale actuale, președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Gaafar Mohamed Nimeiri au reafirmat convingerea lor că pacea, securitatea și progresul pot și trebuie să fie asigurate numai pe baza respectării stricte în relațiile interstatuale a principiilor deplinei egalități în drepturi, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, reglementării diferendelor internaționale exclusiv prin mijloace pașnice, respectării dreptului fiecărui popor de a-și decide singur destinele, în conformitate cu propriile aspirații. În cadrul convorbirilor româno-sudaneze la nivel înalt, s-a apreciat că în etapa actuală problema centrală a vieții internaționale o constituie lupta pentru oprirea cursei înarmărilor, pentru întărirea dezarmării, în primul rînd a dezarmării nucleare, pentru realizarea unui echilibru militar nu pe calea acumulărilor de noi armamente, ci prin reducerea celor existente la un nivel cât mai scăzut. În acest context, cei doi președinți s-au pronunțat pentru înfăptuirea unor acțiuni cum sînt: încetarea producției și perfecționării armelor nucleare, reducerea treptată a stocurilor acestora pînă la completa lor lichidare, interzicerea experiențelor cu aceste arme, interzicerea tuturor armelor de distrugere în masă, inclusiv chimice, dezarmarea în domeniul armamentului convențional, înghețarea de urgență a bugetelor militare, reducerea cheltuielilor militare, a trupelor și armamentelor, interzicerea creării de noi tipuri și sisteme de arme.

După cum era firesc, conducătorii României și Sudanului au acordat o atenție specială problemelor specifice continentelor pe care se află țările lor. Astfel, relevînd că în momentul de față problema crucială pentru Europa o constituie pericolul amplasării, încă în acest an, a noilor rachete cu rază medie de acțiune, fapt care ar deschide calea intensificării cursei înarmărilor, ar spori primejdia de război, președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Gaafar Mohamed Nimeiri au subliniat necesitatea imperioasă a opririi amplasării de noi rachete cu rază medie de acțiune în Europa, a retragerii și distrugerii celor existente, a înlăturării tuturor armelor nucleare de pe continent. Legat de aceasta, s-a apreciat că trebuie făcut totul pentru încheierea cu succes a negocierilor sovieto-americane de la Geneva privind aceste rachete, prin convenirea unui acord care să corespundă intereselor și aspirațiilor popoarelor europene, ale păcii și securității pe continent și în lume. În cadrul examinării situației din Africa, cei doi președinți au salutat afirmarea tot mai puternică a dorinței popoarelor și țărilor de pe acest continent de a se dezvolta liber, independent, fără nici un amestec din afară. Tocmai pornind de aici, s-a subliniat rolul important care revine Organizației Unității Africane în lupta împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, a rasismului și a politicii de apartheid pe continent și s-au reliefat eforturile pe care această organizație le face pentru soluționarea politică a diferendelor și stărilor de tensiune din Africa, pentru creșterea contribuției O.U.A. la soluționarea problemelor complexe politice, economice și sociale cu care sînt confruntate popoarele africane, pornind de la interesele lor fundamentale de a trăi în pace, de a-și asigura dezvoltare economică și socială liberă. O atenție deosebită a fost acordată necesității asigurării accesului neîntîrziat la independență a Namibiei,

dreptului poporului namibian de a-și alege ca'ea dezvoltării sale viitoare. Conducătorii celor două țări și-au reafirmat sprijinul lor față de eforturile și acțiunile întreprinse de O.N.U., de țările africane, de mișcarea de nealiniere pentru găsirea unei soluții politice problemei namibiene, care să tină seama de aspirațiile și interesele legitime ale poporului namibian, precum și sprijinul față de lupta acestui popor pentru libertate și independență, sub conducerea S.W.A.P.O., reprezentantului său legitim. Pornindu-se de la realitatea evidentă că destinele păcii și securității mondiale sînt strîns legate de problema dezvoltării, în cursul dialogului româno-sudanez la nivel înalt s-a exprimat cu tărie convingerea că realizarea de măsuri ferme în direcția lichidării subdezvoltării reprezintă una din cerințele fundamentale ale stabilității pe plan internațional. În acest context, s-a apreciat că fiind deosebit de importante extinderea și adîncirea cooperării economice între țările în curs de dezvoltare, întărirea solidarității și unității lor de acțiune, preconizîndu-se organizarea unei conferințe la nivel înalt a țărilor în curs de dezvoltare care să dezbată problemele complexe ale subdezvoltării și ale edificării noii ordini economice internaționale, să stabilească măsuri concrete de colaborare între țările în curs de dezvoltare, precum și o strategie comună pentru negocierile cu țările dezvoltate.

Rezultatele fructuoase ale vizitei s-au bucurat de o înaltă apreciere din partea conducătorilor României și Sudanului. Caracterizînd semnarea do-

cumentelor oficiale drept un eveniment important în relațiile româno-sudaneze, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Avem ferma convingere că cele două popoare ale noastre vor dezvolta în continuare o largă colaborare și că vor întări conlucrarea pe plan internațional în direcția destinderii, a dezarmării, a soluționării problemelor litigioase pe calea tratativelor, în lupta pentru colaborare și pace în lume”. La rîndul său, președintele Gaafar Mohamed Nimeiri a declarat: „Este cunoscut faptul că relațiile dintre țările noastre sînt sincere și trainice, iar documentele semnate astăzi reflectă încă o dată dorința noastră comună de a consolida și dezvolta pe mai departe aceste raporturi. Avem ferma convingere că relațiile noastre se vor întări continuu, în interesul reciproc, și vă asigurăm de dorința noastră în acest sens”.

Vizita în Sudan a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a reliefat încă o dată, prin convorbirile avute, prin documentele semnate, prin întreaga ei desfășurare, profunzimea și trăinicia raporturilor româno-sudaneze, dorința României și Sudanului, a conducătorilor celor două țări de a extinde în continuare colaborarea multilaterală și conlucrarea pe multiple planuri, în folosul celor două țări și popoare, precum și al promovării cauzei păcii, destinderii și cooperării în lume.

ION CODRU ■

**Traseele păcii,
prieteniei
și colaborării**

Eveniment de amplă semnificație pentru dezvoltarea conlucrării multilaterale dintre România și Cipru

Vizita oficială de prietenie a președintelui NICOLAE CEAUȘESCU, împreună cu tovarășa ELENA CEAUȘESCU, în Republica Cipru

● Convorbirile rodnice româno-cipriote la nivel înalt, atmosfera caldă, prietenească în care acestea s-au desfășurat, documentele semnate constituie ilustrări grăitoare ale hotărârii de a întări pe mai departe relațiile prietenești româno-cipriote, spre binele ambelor popoare, pentru promovarea destinderii și a dezvoltării pașnice în zona Mediteranei, în Europa și în lume ● În semn de aleasă prețuire, tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena

Ceaușescu le-a fost conferit „Marele colan al Ordinului Makarios”, cea mai înaltă distincție cipriotă ● Numeroase personalități ale vieții politice și obștești din Cipru au exprimat satisfacția poporului cipriot de a-i avea ca oaspeți pe înalții soli ai poporului român, prețuirea deosebită față de personalitatea conducătorului României: „Președintele Nicolae Ceaușescu este un prieten apropiat al poporului cipriot, o personalitate de mare prestigiu internațional”.

Vizita făcută la Cipru de președintele Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația președintelui Spyros Kyprianou și a doamnei Mimi Kyprianou, se înscrie ca un eveniment de amplă semnificație pentru dezvoltarea conlucrării multilaterale dintre cele două țări. Manifestările de profundă stimă și considerație cu care înalții soli ai poporului român au fost înconjurați de gazdele cipriote, conferirea celei mai înalte distincții a țării — „Marele colan al Ordinului Makarios” — și a medaliai comemorative a orașului Nicosia, atmosfera de înțelegere și cordialitate în care s-au desfășurat convorbirile cu președintele Ciprului, întâlnirile rodnice cu alte personalități politice, caldă simpatie a populației, toate acestea au dat expresie sentimentelor de prietenie ale poporului cipriot față de poporul român, considerației deosebite față de personalitatea prominentă a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Ca și celelalte etape ale noii solii de pace a președintelui României, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în țări europene și africane, vizita în Cipru s-a încheiat cu fructuoase rezultate, concretizate în documentele de mare importanță care au fost semnate. Analizând stadiul actual al relațiilor bilaterale, președinții Nicolae Ceaușescu și Spyros Kyprianou au relevat cu satisfacție evoluția favorabilă a raporturilor dintre România și Cipru și au evidențiat importanța și actualitatea Declarației solemne comune româno-cipriote, semnate la București în septembrie 1979, care oferă o bază trainică și perspective largi conlucrării dintre cele două țări prietene în toate domeniile. În ceea ce privește relațiile economice, s-a apreciat că există posibilități de realizare a obiectivului de dublare a schimburilor comerciale bilaterale până în 1985 și s-a convenit să se depună eforturi pen-

tru găsirea căilor și mijloacelor concrete care să ducă la realizarea și depășirea obiectivului stabilit. Legat de aceasta, a fost exprimată satisfacția pentru încheierea în timpul vizitei a Programului de colaborare economică pe termen lung între cele două țări. În același timp, s-a convenit să fie încurajată realizarea unor proiecte de cooperare între firme și întreprinderi din România și Cipru în diverse domenii cum sînt: crearea de societăți mixte, facilitarea încheierii de contracte pe termen lung pentru furnizarea de materii prime și alte mărfuri pe bază reciproc avantajoasă; promovarea unor proiecte atât în Cipru, cât și pe terțe piețe; cooperarea pentru realizarea în comun a unor obiective industriale și economice pe terțe piețe; încheierea unor acorduri de licență ș.a. În scopul dezvoltării în continuare a raporturilor în domeniile științei, culturii, artei, radio-televiziunii, s-a convenit să se negocieze și să se semneze un nou Program de schimburi culturale și științifice.

Între problemele importante ale vieții internaționale abordate, un loc însemnat l-a ocupat situația din Balcani, ca parte componentă a procesului de edificare a securității și de dezvoltare a cooperării în Europa. În cadrul convorbirilor avute, cei doi președinți s-au pronunțat pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii și a bunei vecinătăți, lipsită de arme nucleare, de baze militare și de trupe străine. Reafirmind sprijinul lor față de eforturile destinate să ducă la dezvoltarea și consolidarea climatului de cooperare, înțelegere și respect reciproc între țările balcanice, președinții României și Ciprului au subliniat importanța pe care ar avea-o în acest sens organizarea unei reuniuni la nivel înalt a statelor balcanice, care să examineze aspecte privind realizarea de noi pași în direcția depășirii unor probleme existente a

dezvoltării încrederii și bunei vecinătăți, a cooperării pe multiple planuri, a transformării Balcanilor într-o zonă fără arme nucleare. În acest context a fost abordată și problema cipriotă. Exprimându-și îngrijorarea față de perpetuarea acestei probleme, cei doi președinți au reafirmat sprijinul lor pentru o soluție grabnică și pașnică a ei, în conformitate cu principiile Cartei O.N.U. și cu rezoluțiile Națiunilor Unite, precum și cu acordurile la nivel înalt din 1977 și 1979. După cum se subliniază în Declarația comună româno-cipriotă, o astfel de soluție trebuie să asigure independența, suveranitatea, integritatea teritorială, unitatea, nealinieră Republicii Cipru, retragerea necondiționată a tuturor trupelor străine, ca bază solidă pentru soluționarea justă și durabilă a problemei cipriote. Această soluție trebuie să asigure, de asemenea, drepturile și libertățile fundamentale ale poporului cipriot, adoptarea măsurilor necesare vizând întărirea încrederii și cooperării inter-comunitare, pe baza dreptului poporului cipriot de a-și hotări singur soarta, fără nici un amestec din afară. S-a arătat, în același timp, că o soluție justă și viabilă a problemei cipriote va constitui o contribuție importantă la întărirea păcii, securității și cooperării în regiunea Balcanilor și a Marii Mediterane, în Europa și în întreaga lume.

Incheind în chip strălucit noul itinerar de pace și colaborare al tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, vizita în Cipru constituie o elocventă ilustrare a hotărârii de a întări pe mai departe relațiile prietenești româno-cipriote, o importantă contribuție la dezvoltarea și adâncirea acestor relații, precum și la promovarea climatului de încredere, colaborare, destindere și pace în Balcani și în zona Mediteranei, în Europa și în întreaga lume.

Calitatea muncii = calitatea vieții

Tribuna
democrației

- Noul — o chestiune de conștiință și de profesionalitate, dar și de climat
- Dialog într-un magazin de țară ● De ce să-mi oferiți bomboane? ●

Orașul de pe Trotuș sau densitatea vocației pe metru pătrat

Am mai avut prilejul, și nu numai noi, să salutăm în paginile „Flăcării” frumosul oraș de pe Trotuș, municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, ca pe un centru de pu-ternică iradiere a culturii, a vieții spiri- tuale, a afirmării personalității creatoare. Orașul Nadiei Comănești și-a instaurat, de ani, o tradiție redevabilă a căutărilor no- vatoare în cele mai diferite domenii: li- teratură, știință, arte frumoase, sport etc. Mai puțin remarcată, rămasă (nu retra- să!) în umbra amintirilor domeniilor, mai accesibile cunoașterii unui public larg, este gândirea tehnică. Aici, în fostul O- nești, una din primele capitale ale No- aștre chimii, ca și a altor industrii, cei ce gândesc, caută și inovează în planul creației tehnice, oferind economiei locului și economiei țării un aport prețios de nou- tate, rentabilitate, eficiență, sint într-un număr care desface, s-ar părea, concuren- ța cu covârșitoarea majoritate a localită- ților de aceeași talie. Altfel spus, densi- tatea vocației noului pe metru pătrat atin- ge aici cote dintre cele mai înalte.

Un astfel de om (începem cu dînsul fi- încă numele dînsului ni se propune ast- fel în ordine alfabetică) este inginerul Clement Alexandrescu, președintele Co- misiei inginerilor și tehnicienilor de la Întreprinderea de utilaj greu și transpor- turi în construcții. Invențiile inginerului C. Alexandrescu (căci despre un inventa- tor este vorba și, în același timp, despre un cunoscut animator al creației tehnico- științifice din întreprindere și din oraș) sînt dintre cele ce răspund din plin nevoi- lor zilei, sarcinilor de acută însemnătate privind economisirea pe toate căile a ener- gieii, a combustibililor, a materialelor prime și materialelor. Un „Converter eolian cu aeroproptanță constantă” (care, precum nu- mele i-l arată, produce curent pe bază de energie eoliană, el putînd fi folosit, ni se spune, și în agricultură, la irigații locale) produce anual întreprinderii o economie de MW/h energie electrică. Alte două in- venții purtînd semnătura aceluiași ingi- ner, o „Instalație de climatizare a halelor industriale” și o „Instalație de exhausta- re” (ultima fiind datătoare de aer cald, cînd climatul de lucru al halei industria- le o cere), întemeiate exclusiv pe energia soarelui și a vîntului, aduc la rîndu-le, u- tilizate fiind într-o singură hală, economii de 1 MW/h anual. Nu știm în ce măsură aceste invenții circulă, sînt cunoscute și aplicate în țară, dar știm că municipiul de pe Trotuș nu este singurul deținător de soare și de vînt, iar descoperirile ingi- nerului C. A., omologate ca atare de O.S.I.M., sînt la îndemîna oricui. Tot ing. C. Alexandrescu, împreună cu studentul Zeno Adrian Wilhelm și cu tehnicianul Liviu Costin, a conceput un „Dispozitiv de spălare cu jet pulsatoriu”, de fapt un utilaj tehnologic autopropulsat, bazat pe „Efectul Coandă”, folosibil la spălarea ca- mioanelor și a utilajelor grele din cons- trucții, și care aduce anual o economie de un milion de lei numai la cheltuielile de mentenanță.

Un aviz amatorilor (și amatori, și încă destul, ar trebui, credem, să se găsească!), cu aplicabilitate la fel de eficientă în orice incintă industrială, îl oferă, din ace- lași oraș, specialiștii Centrului de repara- ții capitale, fabricații-montaj și service, autorii unui cazan pentru încălzire cen- trală cu o capacitate de 30 000 mc. Cazanul funcționează pe bază de reziduuri mena- jere, înlocuind anual peste 50 de tone de combustibil lichid. El poate încălzi simul- tan 3 hale industriale (atenție, vine iar- na!), are o construcție deloc savantă, nu lucrează sub presiune, n-are nevoie de focist; poate fi folosit, aflăm, și la în- călzirea blocurilor de locuințe (un cazan ca acesta scutește de grija frigului nu mai puțin de 120 de apartamente), inclu- siv a clădirilor din centrele civice ale sa- telor. Specialiștii aceleiași întreprinderi (pe care nu-i mai numim, să ne scuze; dar sînt prea mulți, constituiți într-un larg colectiv de inovatori) au realizat un așa-numit „Procedeu al deformării plas- tice” ce aduce anual economii de multe sute de mii de lei. Prin acest procedeu, piese uzate de tractoare și de alte mașini agricole (roți dîntate, axe canelate), care mai ieri erau trimise la rêtropit, sînt recu-

perate în întregime, își recîștigă caracte- risticile tehnico-funcționale inițiale, noul lor ciclu de utilizare fiind, ca indici de performanță, absolut identic unor piese atunci făurite. Folosirea acestei invenții, pe lângă prețioase economii de materiale, de bani și de muncă, se răsfrînge, cu re- zultate pe care cifrele încă nu le pot în- căpea, asupra agriculturii, prin prompta aprovizionare cu astfel de piese în zilele fierbinți ale campaniilor. Vom mai men- ționa, în sfîrșit, dintre multe alte noutăți imaginate (și aplicate!) de colectivul ace- stui Centru de reparații (notați: un cen- tru de reparații, nu un institut de crea- ție!), o deloc costisitoare turbină hidrau- lică pentru microhidrocentrale, pive, mori de apă, joagăre, turbină care, experimen- tată la o moară de apă din satul Conț, a vădit calități care o impun de-acum pro- ducției de serie.

Nu ne-am propus, desigur, să dăm aici lista completă a invențiilor și a noutăților tehnice produse de specialiștii orașului de pe Trotuș, căci această listă este fabulos de bogată, cel puțin în raport cu numărul total al inginerilor și al meșterilor. Nici să le facem reclama, căci aceasta nu este treaba noastră și, oricum, pliantele și do- cumentatiile special elaborate de cei ai locului și puse la dispoziția tutuitorilor celor interesați o pot rezolva cu mult mai bine. Nu vrem nici să sîrim peste cal, să su- prasolicităm, să-i decretăm pe specialiștii locului unici și inegalabili, să-i credităm cu mai mult decît realizează. (Cum, la un moment dat, chiar eram tentați s-o fa- cem! Am crezut, de pildă, pe cînd ne plimbam pe străzile orașului, că tot ei, acești specialiști, sînt autorii unei „inven- ții ambulante” care atrăgea toate priviri- le: un autobuz TV 20 U alimentat și pro- pulsat cu gaz metan. Un autobuz, după cite aveam să aflăm, al cărui ciclu de funcționare se isprăvise, dar pe care fu- seseră montate două butelii de o cons- trucție specială, cu 30 mc de gaz capa- citate, asigurînd o autonomie de rulare de 100 km și o spectaculoasă reducere a cheltuielilor la suta de kilometri. Am aflat însă că acest autobuz, căruia în curînd îi vor urma și altele, era operă colectivă a specialiștilor de la I.J.T.L.-Bacău și I.J.T.L.-Tg. Mureș. Dar faptul că drept loc de experimentare a TV-ului cu gaz metan fusese ales Oneștiul, teren prin excelență al premierelor tehnice, parcă totuși ne-a spus ceva...). Ceea ce vrem este doar să subliniem, în încheierea a- cestor rînduri, niște semnificații ce de- altfel se impun de la sine.

Este vorba, în primul rînd, de un gene- ros cadru stimulator al noului pe care acest oraș, conducerea sa, conducerea u- nităților economice, organizațiile de par- tid și O.D.U.S., întregul corp de oameni ai științei și tehnicii, bizuit în eforturile

O comună dia Brăila între blănuri și covoare de iută

Comuna Ianca din județul Brăila, îm- preună cu satele aparținătoare, Perișo- ru, Berlescu, Tîrle Filu, Plopul și Opri- șenești, are 12 mii de locuitori. Ianca se pregătește cu răbdare și seriozitate să devină oraș. Agroindustrial, e drept, dar oraș. Această transformare este în atenția organelor administrative și în- telegem de la tovarășul Mircea Ștefan, președintele Cooperativei de producție, achiziții și desfacere, că locuitorii din Ianca își pun speranțe în recunoașterea acestui salt calitativ. Să fie vorba de un orgoliu civic? ne întrebăm. La această întrebare încercăm să răspundem în cele ce urmează.

La Ianca se găsesc de toate, ca în ori- ce oraș și uneori chiar mai mult decît atât. Să enumerăm: 28 de unități com- merciale și de alimentație publică, 22 de unități de producție-prestări servicii, o secție hipo, care transportă de regulă combustibil populației, un supermagazi- n cu structură menaj, încălțăminte și confecții, în care se găsesc pantofi de la 100 la 400 lei, costume, paltoane, chiar și haine de nurcă de 32 000 lei bucată, com- plex alimentar cu autoservire, cofetărie, metalo-chimice, librărie, electronice, mer- cerie, textile, CAM, piine, lapte, nelipsi- tele gogoși, un magazin de unelte agri- cole specializat, 3 chioșcuri de dulciuri. La Ianca se mai găsește un depozit de mobilă și materiale de construcție, un restaurant și un hotel cu un dever de 10 milioane pe an și care ar face cînte marilor orase, o fabricuță de pufuleți, realizată prin priceperea meșterului Mihai Beciu, sucuri, si- foane, borș, plăpumărie, timplărie, croi-

torie de dame și bărbați, tricotate, tăbăcărie, brutărie. La Ianca funcțio- nează un C.A.P. (în comună sînt trei), două licee industriale, o fabrică de za- hăr, un abator de păsări, o întreprin- dere de foraj și secția schelei de extrac- ție. În unitățile industriale lucrează peste o mie de oameni ai muncii. Cei- alți în cooperatie și, bineînțeles, în agricultură.

Pe bună dreptate, cei de aici pot spu- ne fără teama de a greși: „ce are Brăila, avem și noi”. O proporție firească se păstrează. Să mai spunem că locuitorii comunei Ianca își caută sănătatea la spitalul din localitate, comuna are insta- lație de apă. Blocurile de locuințe nu- mără 220 de apartamente, ocupate de familiile specialiștilor veniți să lucreze aici. În comună mai sînt cămine cultu- rale, școli generale iar în iarna aceasta va intra în funcțiune și o bale comu- nală.

După ce am înșiruit cam tot ce se gă- sește în Ianca sîntem obligați să sub- liniem că, în județul Brăila, obiceiul înțîlnit uneori prin alte părți de a apro- viziona satele cu ce rămîne de la oraș nu se practică. Aprovizionarea cu pește de toate felurile, semipreparate din carne și zarzavaturi este ritmică și la nivelul orașului. Pînă astăzi se vînduseră popu- lației 36 tone de cartofi și se vor vinde în continuare cit vor avea nevoie pentru iarnă. S-a dovedit că și pe aceste me- leaguri se pot cultiva cartofi și nu mai este nevoie să fie aduși de cine știe unde.

Și totuși, din discuția cu tovarășul Mircea Ștefan ne-am dat seama că une- le aspecte ale comerțului din mediul rural pot fi mai repede și mai operativ soluționate.

În magazinele comunei se găsesc haine de nurcă (lucru lăudabil, la care subscriem), dar nu se găsesc lămpașe cu care omul să se ducă noaptea să dea de mîncare la vite. Pentru măr- furi scumpe, oamenii vor căuta o so- luție normală, adică se vor duce la oraș să le cumpere. Covoarele plușate, de exemplu, sînt cumpă- rate, de la oraș. Cînd s-au scos de la paritate covoarele de iută, în magazine era un stoc substanțial. În cîteva zile se vînduseră toate sau aproape toate.

Apropierea dintre sat și oraș se face și prin înlăturarea unor neajun- suri de acest fel, care, sinceri să fim, nu credem că au în toate cazurile eficiența dorită în ceea ce privește sti- mularea achizițiilor.

OPREA GEORGESCU ■

lui pe o muncitorime talentată, care nu numai receptează, dar și produce nou- tatea, îl oferă celor cu pasiune și cu vocație. N-am auzit, pe aici, de inventatori care să fi fost stopați în demersul lor, n-am auzit de oameni ale căror idei (ne refe- rim, desigur, la idei de certă valoare eco- nomică) să fie ignorate ori chiar sugru- mate de cine știe ce clesți birocratice. Poate că astfel de oameni ori exista, nu știm; dar numărul și importanța opere- lor noului, puse nemijlocit și eficient în slujba producției, destăinuie o atmosferă generală în care comandamentele partidului, acutele somații ale zilei, decisive pen- tru prezentul și viitorul țării, sînt cald primite și superior puse în practică. Este vorba, în al doilea rînd (sau mai degrabă în primul rînd!), de înșiși producătorii valorilor noului, unii din ei localnici din tată-n fiu, alții (cei mai mulți!) specia- liști veniți de aiurea, trimiși, cu ani în urmă, să transforme micul oraș moldo- vean într-o citadelă a industriei noastre socialiste. Ei nu s-au considerat, venind aici, exilați într-un Matto Grosso, ei n-au cerut, pentru „sacrificiul” lor, re- compensate, titluri ori funcții înalte. Ei și-au suflecat mincile și s-au apucat de treabă.

Prin astfel de oameni, ca și prin cadrul în care ei își asază eforturile, orașul a- cеста spune mult și, de bună seamă, va mai spune.

ILIE PURCARU ■

Omul — interioare de conștiință

Gestul firesc

Julian Năstase, șeful Gării de Nord, povestește: Apropo de Seceleanu, spune. Cu cîteva vreme în urmă, a intrat la mine în birou o femeie. Multă lume intră la mine. Nu-i poți deosebi și ține mînte pe toți. Femeia asta parcă avea un aer ciudat... Am simțit nevoia să mă ridic în picioare. Sînt soția lui Eugen Seceleanu, zice. M-am înclinat. Mă bucur, spun, cu soțul dumneavoastră am fost prieten. Și chiar fusesem. Ve- nea deseori la mine în birou. Cînd a- pucăm și noi să bem o vodcă, zicea... Stătea o oră, două... Altfel nu mă spunea. Răsfoia niște cărți și apoi ple- ca. Pe soția lui însă abia acum o cu- noșteam. Da, zic, cu ce vă pot fi de folos?... Mi-a întins o cutie de bom- boane. Vai! sar eu. De ce să-mi dați dumneavoastră mie o cutie de bom- boane? Se poate una ca asta? Și-mi vine o idee: Poate, zic, eu ar trebui să vin la dumneavoastră cu o floare. Eram realist și mîndru de asta. Eu, zic, ar trebui să vin la dumneavoastră

cu o floare. Cum să-mi oferiți o cutie cu bomboane. Noi, aici, ajutăm pe toată lumea. Pe toată lumea... Nu se cade. Și ea tăcea și păstra mereu aerul acela ciudat de cînd intrase. Nu pot lua cutia, mă scuzam. Nu vă supărați... Eu o să vă ofer un buchet de flori... Repe- tam mereu ideea asta a mea de care mă legasem ca de o salvare și de care eram atît de mîndru atunci. Sigur, gin- deam, așa se procedează cu o femeie... Pînă-ntr-o zi cînd m-a apucat din senin o părere de rău nedeslușită. Ce să fie?... Și din fumul acela al neliniștii se intrupă în imaginație chi- pul femeii de atunci cu aerul ei ciudat. N-am mai fost sigur de mine și nesiguranța asta era ca un ghimpe. Simțise nevoia să-mi ofere o cutie de bombo- ne... Mie... De ce?... Ce-i povestise ei?... Vat, mi-am dat seama: Nu mai cred în gestul firesc... Ce s-a întîmplat cu mine?

NICOLAE CRISTACHE ■

Istoria noastră,
viața noastră

„Sîntem hotărîți a pieri mai bine, decît a suferi sclavia și atîrnarea“

• Spre Alba Iulia, spre înfăptuirea Marii Uniri •

„Vestea armistițiului cu Germania a ajuns luni seara la Iași, în același timp cu mesajul regelui Angliei către suveranul României, în care salută poporul român, reamintind sacrificiile sale și recompensele la care are dreptul. Acest mesaj a făcut o profundă impresie. Orașul s-a pavoazat rapid. S-au format cortegii care s-au dus în fața legațiilor țărilor aliate.

La București populația a organizat o mare manifestație în fața statuii lui Mihai Viteazul, vechi priet al Transilvaniei, care realizase unitatea tuturor românilor. Ofițeri români în uniforme de sârbătoare erau în centrul manifestațiilor entuziaste... Astfel descrie „Le Figaro“ din 14 noiembrie 1918 receptarea de către populația de la București și Iași a știrii despre terminarea conflagrației mondiale.

Toate argumentele pentru Alba Iulia

Românii de pretutindeni trec la pregătirea ultimului act al marii epopei naționale: unirea Transilvaniei și Banatului cu patria mamă — România. Condițiile erau cît se poate de prielnice: aparatul de stat austro-ungar fusese înlocuit de administrația românească; moșierii, jandarmii și notarii unguri fuseseră alungați. În administrație și în școli fusese introdusă limba română. După eșuarea tratativelor de la Arad din 13—15 noiembrie în cursul cărora, prin concesii de ultimă oră, guvernul ungar prezidat de contele Mihály Károlyi sperase în reușita menținerii Transilvaniei sub autoritatea guvernului de la Budapesta, Consiliul Național Român Central (C.N.R.C.), intruchipînd voința suverană a națiunii române din Transilvania, hotărîrea convocarea Adunării pentru exprimarea plebiscitară a voinței naționale a populației din teritoriile românești. Pregătirea Adunării se face în strînsă legătură cu factorii politici de la Iași. La 14 noiembrie o delegație din Sibiu compusă din profesorul N. Bălan și căpitanul V. Precup, vine la Iași, unde poartă discuții cu generalul Constantin Coandă, președintele Consiliului de Miniștri, generalul Prezan, șeful M.St.M., I.I.C. Brătianu, Nicolae Iorga și alți fruntași politici. Delegația are întrevăderi și cu miniștrii Angliei, Franței și Statelor Unite acreditați pe lângă guvernul român. Se cade de acord că „în timpul cel mai scurt posibil, într-o adunare ce se va ține oriunde, dar mai bine la Alba Iulia, și la care să participe multime cît mai mare și reprezentanții consiliilor locale de pretutindeni“ să fie proclamată unirea necondiționată a Transilvaniei la România. Un act istoric de o asemenea importanță nu putea fi decît opera masei largi populare și Adunarea urma să fie expresia voinței unanime de unire a poporului român. Totodată, trebuia să se ia legătura și cu sașii, svabii și secuii. La Iași vine și Laurentiu Oanea căruia guvernul român îi încredințează un mesaj către C.N.R.C. în care se insistă asupra necesității unei adunări populare și asupra găsirii unui modus vivendi cu guvernul ungar pentru evitarea conflictelor locale.

■ 15 noiembrie 1918. C.N.R.C. discută locul de convocare a Marii Adunări Naționale. Toate argumentele pledează pentru Alba Iulia. Se invocă factorii istorici și de siguranță. „Am crezut că acest loc sfînt este mai potrivit, își amintește Ștefan Cicio Pop, pentru că aici voievozului cu numele de arhanghel, deși numai pe o clipă, a înfăptuit unitatea națională, dar mai ales că aici au fost sfîrșimăși în roată Horea, Cloșca și Crișan și aici a fost întemnițat eraiul munților, Avram Iancu (...) a fost chinuit și palmuit“. În întregul comitat Alba Inferioară, românii erau stăpîni pe situație iar Alba Iulia, cu puternicele ei fortificații și formațiuni militare, era „cea mai tare cetate românească“ din Transilvania.

În aceeași zi, consiliilor naționale locale li se făcea cunoscut ca în termen de 12 zile să organizeze alegeri de delegați (deputați) pentru Marea Adunare Națională Română, ce urma să fie convocată în scurt timp. Alegerile trebuiau să se facă după normele sufragiului universal, nu prin sufragiu după cens care era în uz în Ungaria. Adunarea urma „să intruchipeze în mod cît se poate de demn și norocos toate straturile națiunii noastre democratice: intelectuali, țărani, muncitori, comercianți și industriași“. Instrucțiunile în vederea desemnării reprezentanților — delegați sau deputați — glăsuiau:

„La adunare vor lua parte: 1) episcopii români din Ungaria și Transilvania, 2) toți protopopii în funcțiune ai celor două confesiuni românești, 3) cîte un exmis (delegat) al fiecărui consistor și capîtlu, 4) cîte doi exmiși al societăților culturale (Asociațiunea, Fondul de teatru, Asociațiunea Arădană etc.), 5) cîte 2 exmiși din partea fiecărei reuniuni femeiești, 6) de la fiecare școală medie (gimnaziu, școală rurală), apoi de la fiecare institut teologic, pedagogic și școală civilă, cîte un reprezentant al colegiului profesoral, 7) cîte 2 delegați de la fie-

care reuniune învățătoarească, 8) garda națională va fi reprezentată prin cîte 1 ofițer și 1 soldat din fiecare secțiune comitatensă, 9) cîte 2 reprezentanți de la fiecare reuniune de meseriași, 10) delegații Partidului social democrat român, ca reprezentanți ai muncitorimii organizate, 11) tinerimea universitară prin cîte 2 exmiși ai săi, și în fine, 12) fiecare cerc electoral în care locuiesc români va trimite cîte 5 reprezentanți (delegați).

Prin urmare, în afară de delegații aleși de circumscripțiile electorale, la Adunarea Națională care avea să decidă asupra soartei românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, participau delegați ai tuturor instituțiilor culturale, ai muncitorimii organizate și ai meseriașilor.

Două zile mai tîrziu, Vasile Goldiș face presele următoarele declarații: „La Adunarea Națională vom hotărî unirea tuturor românilor (...). Voim în sensul cel mai larg al cuvîntului să introducem toate drepturile democratice, după principiile generale care urmează: 1) vot universal, secret, proporțional, atît pentru bărbați, cît și femei; 2) Legi sociale și de ocrotire; 3) Limba sa, oricare națiune care locuiește pe teritoriile noastre, să și-o folosească în toate manifestațiile vieții atît politice cît și culturale. În județele locuite de maghiari va fi denumit de prefect un maghiar; 4) Cea mai radicală și democratică reformă agrară... 5) Fiecare religie este egal în dreptățile și liberă...“

Sub titlul Apelul românilor despărțiți,

„Toată suflarea românească să grăbească la Bălgrad!“

„LE TEMPS“ din 17 noiembrie 1918 publică declarația românilor originari din Transilvania care se aflau pe teritoriul României în care se spunea: „Ceram să fim eliberați de sub jugul monarhiei austro-ungare și sîntem hotărîți să luptăm prin toate mijloacele și pe toate căile pentru ca întreaga națiune română să fie constituită în unul și același stat național independent“. Documentul era înțîrit de peste 30 000 de iscălituri.

„Găsește cît se poate de natural
ca un popor plin de demnitate
să nu mai vrea să tolereze robia“

■ 18 noiembrie 1918. C.N.R.C. adresează „popoarelor lumii“ un manifest, semnat de Ștefan C. Pop (președinte) și Gh. Crișan (secretar). Se analizează aici politica de maghiarizare forțată a românilor din Transilvania, dusă cu perseverență de guvernul de la Budapesta după 1867 și se face cunoscută hotărîrea românilor din Transilvania de a trăi uniți cu frații lor în fruntariile aceluiași stat național. „Din ceasul acesta, oricum ar decide puterile lumii, (națiunea română din Transilvania) este hotărîta a pieri mai bine, decît a suferi mai departe sclavia și atîrnarea. Ea speră și așteaptă, că în năzuința ei pentru libertate o va ajuta întreg neamul românesc, cu care una vom fi de aici înainte în veci“. În statul național unitar român, egalitatea în drepturi a naționalităților va fi asigurată: „Pe teritoriul său strămoșesc, națiunea română este gata a asigura fiecărui popor deplină libertate națională și organizarea sa în stat liber și independent o va întocmi pe temeiurile democrației, care va asigura tuturor indivizilor aflați pe teritoriul său egalitatea condițiilor de viață, unicul mijloc al desăvîrșirii omenesci“.

Referindu-se la acest manifest, dr. Varjassy, prefectul județului Arad, arăta: „Știm cu toții cîtă amarăciune și suspiciune s-au acumulat în sufletele românilor datorită comportării vinovate a fostului regim politic maghiar... Eu găsește cît se poate de natural ca un popor plin de demnitate să nu mai vrea să tolereze robia — cum nici noi (ungurii — n.n.) nu am tolerat-o față de Austria. Întreaga mea convingere sociologică s-ar revolta la gîndul ca vreuna din naționalități să trăiască în dependență și servitute față de Ungaria“.

Tot atunci, publicistul german din Banat, Josef Striegel, scria în „TEMESWARER ZEITUNG“: „Nimeni nu trebuie să se îndoiască de faptul că această Românie... va lua ființă în viitorul apropiat... Cine nu vrea să înțeleagă aceasta

fie că nu are curajul să privească în față adevărul, fie că este un analfabet din punct de vedere politic“.

În aceeași zi de 18 noiembrie, după-amiază, la Alba Iulia C.N.R. local hotărîște, în vederea pregătirii Marii Adunări, contractarea unui împrumut de 10 000 de coroane la o bancă locală pentru acoperirea cheltuielilor și instituirea a trei comisii operative: de organizare, de primire și de găzduire a delegaților.

„SOCIALISMUL“ din 19 noiembrie afirma încă o dată crezul socialistilor într-un stat al tuturor românilor: „România Mare! Cine n-o dorește? E cineva care n-a dorit-o? Va fi cineva care s-o respingă?... Nimeni dintre noi n-are declinativul de a regreta întregirea neamului“.

În timp ce Transilvania se pregătea pentru marea sărbătoare, la sud de Carpați continuă retragerea armatelor de ocupație, dar comandamentul german nu respecta clauzele de armistițiu acceptate de Germania, la 11 noiembrie. Pretutindeni se comit abuzuri, rechiziții forțate, distrugerii. „Nu numai că podurile șoselelor și căilor ferate de pe Argeș au fost distruse după ora fixată pentru oprirea ostilităților, dar și mult mai tîrziu, au fost făcute distrugerii în gările București și Chișinău și continuă în alte multe locuri — se arată în nota de protest adresată de generalul Berthelot mareșalului Mackensen, la 18 noiembrie 1918. Incendii au fost aprinse mai peste tot pentru a distrage aprovizionările pe care trupele ger-

male ale unirii. A doua zi C.N.R.C. adresează o circulară conducerii cercurilor electorale din Transilvania în care face noi precizări în legătură cu alegerea delegaților pentru Adunarea Națională. Se pune accentul pe reprezentarea cît mai largă și cît mai democratică a populației din toate colțurile Transilvaniei: „La adunarea constituantă din Alba Iulia să se participe în număr cît mai mare. SĂ AVETI REPREZENTANȚI DIN TOATE STRATURILE POPORULUI ȘI DIN TOATE CLASELE SOCIALE ȘI ACOLO SĂ SE PROCLAME ALIPIREA NECONDIȚIONATĂ la regatul României a tuturor părților locuite de români din Transilvania, Banat și Ungaria“. Declarațiile de adeziune la unire „subscrise de cît mai mulți“ trebuiau păstrate la loc sigur și întocmite în două exemplare: unul era trimis la Iași, celălalt era adus la Alba Iulia.

După primirea circularii consiliile naționale locale încep alegerea delegaților. Apeluri înflăcărâte cheamă întreaga populație să participe la vot. Zilele premergătoare Marii Adunări de la Alba Iulia sînt cele mai entuziaste și mai emoționante. Pretutindeni la orașe și la sate au loc manifestații și acțiuni de adeziune la care participă întreaga obște: țărani, muncitori, intelectuali, meseriași, negustori, femei și bărbați, vîrstnici și tineri. Adeziunile la unirea necondiționată, întărite de zeci, sute și mii de semnături, se fac „din îndemnul propriu și fără nici o silă sau ademenire din partea cuiu“. Alegerea deputaților care să reprezinte poporul român la istoricul eveniment sînt prilejuri, de minunată afirmare a voinței tuturor românilor de a trăi într-un stat național unitar.

Delegații aleși în adunările populare primesc din partea alegătorilor mandate clare și categorice de a vota unirea Transilvaniei cu România. Locuitorii din Lesnic, județul Hunedoara, aleg, la 28 noiembrie, „în unanimitate de voturi ca reprezentanți ai lor la Marea Adunare Națională ce se va ține la Alba Iulia pe învățătorul local Ioan Coșea, George Istvan, Nicolae și Ioan Poraiș, pe care îi posedă cu acest caracter, imputernicindu-i ca în numele nostru, al tuturor și la parte la Marea Adunare Națională și acolo în numele a toată suflarea românească din Lesnic să adreseze și să declare sfînt și solemn că noi toți vrem intruchiparea marelui ideal național român, adică unirea tuturor românilor într-un stat național român“.

Sfatul național român din Lugoj, cercul Sebeșului, imputernicește pe membrii lui George Ștefan Bucurescu și Ion Cată, să reozerinte la Conferința Națională din Alba Iulia și „să voteze în acea conferință în numele nostru și al celor 2 500 suflete ce reprezentăm, exclusiv pentru unirea Ardealului, Banatului și Maramureșului cu regatul României“, adăugînd că „orice altă votare n-are pentru noi de obligămînt și valoare“.

În adeziunea de unire a locuitorilor din Coșea Mare se spune: „Obștea poporului român din comuna Coșea Mare, din îndemnul propriu și fără nici o silă sau ademenire din vreo parte, dă la iveală dorința fierbinte ce însuflețește pe fiecare român și declară că voința sa nestrămutată este: voim să fim alături împreună cu teritoriile românești din Ardeal, Banat, Ungaria și Maramureș la Regatul român“.

■ 27 noiembrie. La adunarea extraordinară a Reuniunii Femeilor Române din Blaj, cuvintele președintei Elena Pop sînt îndelung aplaudate: „Scopul adunării noastre este acela de a ne spune și noi femeile cuvîntul în cea mai însemnată chestie a neamului nostru, unirea cu țările surori, să spunem în fața lumii întregi că Vrem O Românie Mare“.

Deputaților din satele din județul Arad le era înmînat un document intitulat fără echivoc HOTĂRÎREA NOASTRĂ: „Voim să fim alături împreună cu teritoriile românești din Ardeal, Banat, Ungaria și Maramureș la regatul României... În această hotărîre a noastră așternem tot ce-au dorit strămoșii noștri, ce ne încălește pe noi, că de față și tot ce va înălța pururea pe fiii și nepoții noștri“. Mii de semnături acopereau această Hotărîre.

■ 23 noiembrie. La Chișinău-Criș, se string peste 3 000 de locuitori. Ei aleg 150 de țărani și intelectuali dintre ei ca să meargă să-i reprezinte la Alba Iulia. La Gurahonț se string 5 000 de țărani de-a locului și din satele dimprejur. Se auzeau cîntece de la corul înflîntat de curînd de învățătorul Ion Vidu.

Moții vesteau din goană pe drumurile Ardealului că România e „peste tot“. Scriitori nenumărați se încrucisau între conducătorii consiliilor locale și membrii C.N.R.C. Țărani înimosi treceau dintr-un sat într-altul îndemnînd pe locuitori să pornească spre Alba.

ION CALAFETEANU
ION BULEI
CONSTANTIN BOTORAN

Istoria ne cheamă la fapte

■ 20 noiembrie 1918. C.N.R.C. publică textul convocării Adunării Naționale pentru 1 decembrie, la Alba Iulia.

Documentul are ca introducere un imperativ al momentului istoric: „Istoria ne cheamă la fapte... În numele dreptății eterne și al principiului liberei dispozițiuni, principiul confirmat acum prin evoluțiunea istoriei, națiunea română din Ungaria și Transilvania vrea să-și hotărîască ea însăși soarta sa de acum înainte... În acest scop convocăm ADUNAREA NAȚIONALĂ a națiunii române din Ungaria și Transilvania la Alba Iulia, cetatea istorică a neamului nostru, pe ziua de duminică în 18 noiembrie v. (1 decembrie st.n) a.e. la orele 10 a.m... Fii tare, neam românesc, în credința ta, căci iată, se apropie ceasul mintuirii tale“.

■ 23 noiembrie. Pe Cîmpul Libertății din Blaj, aterizează un avion militar venit de la Bacău și avîndu-l ca pasager pe căpitanul V. Precup. Acesta avea misiunea de a duce la Iași documentele ofi-

„Istoria-ntreagă, cu lupte și jertfe, Trăiește-n Unirea de azi“

Istoria noastră, viața noastră

• Martor ocular la marea adunare • „O țară mândră să învie!“ •

„În coloane ordonate spre cîmpul lui Horea“

(Din amintirile unui sălăjean, participant la Marea Adunare Națională de la 1 Decembrie 1918)

Printre cei peste 100 000 de participanți la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, care, reprezentînd voința națională, au hotărît unirea Transilvaniei cu România, s-au numărat și sălăjenii. Din mijlocul lor s-au ridicat bărbați politici ca Gheorghe Pop de Băsești, a căror activitate în lupta de eliberare națională era cunoscută și apreciată de contemporani. Dintre sălăjenii care au participat la Unirea cea Mare, de acum 65 de ani mai trăiește astăzi în satul Lupoia, județul Sălaj, Breban Ion.

Fostul plugar și apoi miner Breban Ion s-a născut acum 83 de ani în satul Chechiș, comuna Bălan, județul Sălaj, dintr-o familie de țărani cu stare materială modestă. După primul război mondial, rămas orfan și avînd pămînt foarte puțin, devine miner, întretinîndu-și cu demnitatea muncii cinstite familia formată din șapte copii. Astăzi e pensionar, are zece nepoți și cinci strănepoți.

— Bade Breban, care era atmosfera în satul Lupoia în anul 1918?

— Oamenii erau sătul de război. Soseau în sat bărbații întorși de pe front. Parcă erau alții. Vorbeau de prăbușirea Imperiului și de sosirea ceasului cînd popoarele vor fi libere. Învățătorul și preotul ne vesteau că se va face o adunare mare, unde delegații națiunii noastre vor hotărî unirea cu Patria Mamă. Noi, tinerii, ne bucuram tare mult, alături de cei mai în vîrstă, că ne vom uni cu frații de dincolo de Carpați. Învățătorul Ion Micu, întors ca invalid de război de pe front, era sufletul mișcării naționale din sat. El ne aduna pe noi, tinerii, într-o casă, unde ne învăța cîntece patriotice. Tot el a organizat și Consiliul Național Român local. Vestea despre ținerea Marii Adunări Naționale de la 1 Decembrie 1918 s-a răspîndit de la om la om. Din sat au plecat la Alba Iulia să vadă cu ochii cum se face Unirea cinci persoane: in-

vățătorul Ion Micu, primarul ales atunci — Mureșan Ioan, plugarii Rusu Vasile, Abrudan Ioan și subsemnatul. Teofil Dragomir, un fruntaș al satului, fost memorandist, prieten cu Gheorghe Pop de Băsești, plecase mai devreme la Alba Iulia, căci el avea mandat, făcînd parte din cei 1 228 de delegați.

— Cum a fost drumul de la Lupoia la Alba Iulia?

— În ziua de 30 noiembrie dimineața am plecat din Lupoia la Jibou cu o căruță trasă de doi boi, deoarece învățătorul invalid nu putea merge mult timp pe jos. Tot satul ne-a condus pînă la apa Agriului, urîndu-ne drum bun și să venim sănătoși, pentru a le spune cum s-a făcut Unirea. La amiază, în gara Jibou, aglomerată de o mare mulțime, a sosit trenul Unirii, venind de la Șimleu. Era arhiplin de delegați. În jurul ferestrelor, ghirlande de brad. La un moment dat, la

ușa unui vagon, în aclamațiile multimei adunate, își face apariția un bătrîn cu o barbă căruntă. — „Aista e badea Gheorghe!“ a strigat învățătorul Micu Ioan. Eu auzisem de el de la tata, care îmi povestise că a fost și l-a văzut la procesul memorandiștilor. Gheorghe Pop de Băsești era conducătorul delegației sălăjene și, în ciuda celor 80 de ani ai săi, mi s-a părut puternic; se vedea bine că e mîndru că-și vedea visul împlinit. Pe piept și peste umăr purta cu fală tricolorul românesc, lat mai bine de o palmă. Eu nicidecum nu văzusem pînă atunci cum arăta steagul nostru tricolor. În uralele sutelor de oameni care ne-au condus pe noi, cei din Lupoia, Surduc, Jibou, Năpradea, Inău, Șoimuș și din alte sate, trenul a părăsit gara, ducînd și alte delegații — de la Ileanda Mare, Dej și Gherla. În gara Cluj, și mai mare mulțime. Aici s-au mai adăugat la trenul nostru alte vagoane, unele chiar de marfă. Pentru paza trenului s-a instituit o gardă națională. Pînă la Alba Iulia, în fiecare vagon, fie el descoperit, delegații, în ciuda frigului, cîntau cîntece patriotice. La Alba Iulia am ajuns noaptea și am fost primiți cu mult entuziasm, cu fanfară și ovații. Un cor al studenților, bine organizat, cînta:

«Trăiască România Mare
Lăînd cu fala ei hotare
Pe moștenirea lui Traian.
Și de sub veacul de robie
O țară mîndră să învie!»

— Ce ne mai puteți spune despre atmosfera zilei de 1 Decembrie?

— Dis-de-dimineață, noi, cei care nu am avut mandat, ne-am îndreptat în coloane ordonate spre Cîmpul lui Horea. Eu nu mai văzusem și nu mai auzisem de un asemenea ocean de oameni de toate categoriile și de toate vîrstele și profesiile. Erau civili și militari, erau tineri și vîrstnici, erau țărani, erau intelectuali, meseriași și muncitori. Mi-aduc aminte că s-au ridicat citeva tribune, iar din loc în loc oamenii făcuseră focuri, pentru a se încălzi. Intreaga suflare era ațintită spre sala unde cei 1 228 delegați, prin voința nației, hotărâu Unirea. În jurul orei 12, un delegat a deschis geamul și a strigat: „Acum s-a semnat Unirea!“

Nu am cuvînte să descriu atmosfera ce domnea în acel moment. Urale nesfîrșite, mulțimea striga: „Trăiască România Mare!“ Oamenii se îmbrățișau, se sărutau, mulți își aruncau căciunile în sus, în timp ce clopotele bisericilor băteau în semn de victorie. Apoi delegații cei mai de vază, ca Vasile Goldiș, dr. Petru Groza, și alții, au vorbit multimii de la tribunele improvizate. Eu am nimerit la o tribună. Iar prietenul meu Abrudan Ion s-a dus la tribuna unde a vorbit Tron Albani, reprezentantul muncitorilor. Cei peste 100 000 de oameni au dat dovadă de o disciplină rar întîlnită, toți fiind conștienți de importanța națională a aceluia moment istoric.

— După ce v-ați reîntors de la Alba Iulia, ce s-a petrecut în sat?

— Din Alba Iulia am plecat spre Jibou seara, tot cu trenul. A doua zi, la vestea sosirii noastre, întreg satul ne-a așteptat. Învățătorul Ion Micu, împreună cu noi, a organizat o adunare în curtea școlii, unde s-a vorbit despre cele petrecute la 1 Decembrie la Alba Iulia. Apoi fiecare am povestit, pe ulițele noastre, în șezători organizate, tot ce văzusem și auzisem la Alba Iulia. Mulți au regretat că nu veniseră și ei cu noi. În frunte cu învățătorul s-a format garda națională, al cărei comandant a fost țărănul Rusu Vasile. Totodată s-a sfințit la biserică, cu mare alai, steagul tricolor românesc, pe care-l confecționaserăm din pînză țărănească, cu vopsele aduse de la Alba Iulia. Sint mîndru de tot ceea ce am făcut atunci. Și mă bucur din tot sufletul că partidul și statul nostru nu ne-au uitat pe noi, cei din 1918. Cu ocazia sărbătoririi a 60 de ani de la Unire, prin Decretul prezidențial nr. 327/1 Decembrie 1978, semnat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, am fost decorat cu înalta distincție **STEUA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA** clasa a II-a, pentru participare la făurirea statului național unitar român.

Prof. ION IVĂNESCU
Jibou (Sălaj)

Ziua Armatei

Eroi au fost, Eroi sînt încă!

Acasta este soldatul român: muncitor, țăran sau intelectual, pururi de veghe la apărarea patriei, a cuceririlor din veac și de azi ale neamului, trup din trupul și suflet din sufletul vetrei care din totdeauna ne zămislește

Ostașii țării au îmbrăcat uniforma de sărbătoare. Ca în fiecare an, la 25 octombrie, poporul nostru și-a omagiat fiii înrolați în coloanele oștirii, solemnitatea momentului impunîndu-se deopotrivă inimii și cugetului nostru prin largă și vibrantă retrospectivă a luptei națiunii noastre pentru adevăr, dreptate, neatir-nare, a vitejiei și puterii de sacrificiu a

celor chemați sub drapel, de-a lungul veacurilor, pentru apărarea vetrei stră-moșești, la luptă împotriva dominației străine, pentru cucerirea independen-ței, formarea statului național unitar și apărarea suveranității naționale. Sărbă-toarea de la 25 octombrie evocă, în ace-lași timp, ca dată distinctă, scurgerea celor 39 de ani de cînd armata țării a

desăvîrsit eliberarea întregului teritoriu românesc de sub dominația cîmpitorilor fasciști.

Făurită, educată și condusă de Partidul Comunist Român, oștirea se prezintă astăzi ca o armată modernă, temeinic instruită, cu un înalt nivel de organizare și cu o conștiință politică ridicată, gata oricînd să apere cu fermitate interesele fundamentale ale poporului, orînduirea noastră socialistă. În același timp, așa cum s-a arătat cu prilejul festivităților desfășurate, unitățile și marile unități ale armatei acționează cu hotărîre pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de comandantul suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind pregătirea comună cu celelalte forțe ale sistemului național de apărare în scopul transformării fiecărei localități și unități economico-sociale în puternice cetăți de muncă, luptă și apărare. A fost subliniată totodată participarea oștirii, alături de toți oamenii muncii, la realizarea unor importante sarcini în economia națională, contribuția ei nemijlocită la optimizarea vieții social-politice pe întreg teritoriul țării.

Desfășurîndu-și munca, instrucția complexă, pregătirea politică și ideologică în ritmul general de dezvoltare al patriei socialiste, militarii țării și-au reafirmat, de ziua lor, atașamentul fierbinte față de politica promovată de Partidul Comunist Român, dragostea, stima și grațitudinea față de secretarul general al partidului, comandantul suprem al armatei, fondatorul doctrinei militare naționale și omul care simbolizează atât de strălucit crezul, aspirațiile și înțelepciunea întregului nostru popor.

LIVIU MAIOR

Noi spunem păcii totdeauna „DA“!

(Urmare din pagina 1)

Și este glasul mobilizator și dătător de speranțe, glasul prețuit și stimat pe toate continentele. Pentru că optimismului și clarviziunii, încrederii sale în capacitatea popoarelor de a-și impune voința de pace și independență, de prietenie și colaborare, președintele României îi adaugă o prodigioasă și neobosită activitate concretă, pentru a determina un curs nou, pozitiv, vieții internaționale. În soliile de pace și prietenie — ultima din acestea, în țări sud-europene și africane, s-a încheiat zilele trecute —, în mesajele adresate unor organizații și organisme internaționale, unor șefi de stat și de guvern, în schimbul direct de opinii cu asemenea personalități, tovarășul Nicolae Ceaușescu fundamentează idei, inițiative și propuneri cu un larg ecou internațional privind soluționarea, în interesul popoarelor, a problemelor complexe ale lumii de azi, relevă cu claritate poziția României față de acestea, reafirmă solidaritatea poporului român cu lupta tuturor forțelor revoluționare, progresiste și democratice, a maseilor largi de pretutindeni pentru libertate și independență, pentru progres, bunăstare, pace și securitate. „Avem ferma convingere — spunea conducătorul partidului și statului nostru — că popoarele dispun de forța necesară și, acționînd în deplină unitate, pot opri cursul periculos spre prăpastie, spre o catastrofă nucleară, pot da vieții internaționale un nou curs, cursul spre dezarmare, spre colaborare, pentru asigurarea dreptului vital al popoarelor la existență, la viață, la libertate și pace“.

În deplină unitate, însufleții de inițiativele de pace și dezarmare ale președintelui Nicolae Ceaușescu, de mobilizatorul Apel al Frontului Democrației și Unității Socialiste, oamenii muncii de pe întreg cuprinsul patriei noastre își exprimă, prin noi și noi adunări și mitinguri, cerința de a se alege, în cadrul negocierilor de la Geneva, la o înțelegere corespunzătoare în vederea opririi amplasării de noi rachete pe continentul nostru, a retragerii și distrugerii celor existente, dînd glas puternicei lor voințe de a lupta, solidari cu toate forțele progresiste, democratice, cu toate popoarele, pentru făurirea unei Europe unite, a păcii și conlucrării, pentru o lume eliberată de coșmarul războiului.

Să gândim
cu capetele
noastre

Natura în laboratoarele inteligenței

● Cît valorează o blană de dihor alb ● Floarea-soarelui dă nu numai ulei, ci și parfumuri! ●

Priorități în avicultura românească

Un vaccin de 50 000 000

Nu vom greși prea mult, ba chiar deloc în ultimă instanță, afirmând că la **Centrul de cercetări și biopreparate pentru păsări și animale mici** se produce anual o cantitate de carne de pasăre și un număr de ouă în valoare totală de aproximativ 50 000 000 lei. Cifra apare la prima vedere lipsită de acoperire dat fiind faptul că în clădirile anexe ale centrului se află doar câteva sute de păsări și animale mici, toate achiziționate din ferme de profil și destinate în exclusivitate experimentelor de laborator. Cu toate acestea, aportul Centrului de la Voluntari în dezvoltarea unei aviculturi moderne și, deopotrivă, în creșterea industrială a iepurilor de casă și a animalelor pentru blană se dovedește nu numai de o importanță prioritară, ci chiar de o necesitate absolută. Vom aduce de îndată explicațiile de rigoare, dar nu înainte de a reaminti cititorilor noștri câteva date de sinteză desprinse din Programul privind diversificarea producției de carne de pasăre, program aprobat recent de conducerea superioară a partidului nostru. Se prevede astfel ca, pe baza asigurării bazei biologice, a capacității de producție și a furajelor necesare, întreprinderile avicole de stat, gospodăriile agricole de producție și gospodăriile populației să producă în 1985 în număr de 470 milioane găini, 46 milioane rațe, 23 milioane găște și 23 milioane curci. Cifrele indică, altminteri spus, o creștere a numărului de găini cu 70% și cu 10% a celorlalte specii amintite mai sus. Este prevăzută în același timp și sporirea continuă a producției de carne de iepure, astfel încât în 1985 aceasta să înregistreze un total de 5 500 tone.

Dar iată ce ne-a declarat în acest sens directorul **Centrului de cercetare și biopreparate pentru păsări și animale mici**, medicul veterinar Victor Ionel Pătrașcu: — În cadrul unui program de o asemenea amploare este ușor de bănuț rolul ce revine asistenței medicale veterinare. Cei care s-au ocupat cu creșterea găinacelor, și nu numai aceștia, știu prea bine ce ravagii îngrozitoare pot produce molimele în rândul păsărilor de casă, cum numai în câteva zile pot sucumba mii și chiar sute de mii de găini, rațe, curci. Pentru combaterea acestui flagel, specialiștii centrului au realizat până la această oră vaccinul antiholeric PMCU, care se administrează în mod curent la găini, curci, rațe și pentru înția oară în lume la găște. A mai fost experimentat vaccinul antiholeric inactivat, destinat palmipedelor și se află într-o fază înaintată de cercetare vaccinurile universale pentru palmipede și iepuri. Începând cu acest an, prin dispozițiile Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, se organizează campanii pentru vaccinarea păsărilor atât în fermele de stat cât și în gospodăriile populației. Prin aceste intervenții salutare au fost salvate de la moarte sigura sute de mii de păsări, și, evident, au fost obținute în plus milioane de ouă. Prin recuperarea acestor produse, economiile realizate sînt evaluate la peste 50 milioane lei pe an.

Într-un stadiu avansat se află și cercetările consacrate obținerii vaccinului contra infecției cu adenovirusuri de tip EDS (Eggdrop sindrom, sau ceea ce se poate traduce în mod aproximativ prin sindromul pierderii ouălor). El urmează să combată o altă afecțiune a păsărilor, caracterizată prin deranjamente periodice în ovulație.

— De curînd, am aflat, colectivul dumneavoastră a luat în studiu un nou animal pentru blană: dihorul alb. A fost creată în acest scop chiar o fermă destinată în exclusivitate pentru creșterea și reproducerea acestui proaspăt pensionar patrupe. Care, este rațiunea noii investiții?

— Ferma la care vă referiți găzduiește animale pe care le-am obținut după un lung proces de selecție, reproducție și adaptare la condițiile de creștere în captivitate. Este primul experiment de acest fel. Dihorul alb are o blană extrem de prețioasă (uneori se constată trei nuanțe de culoare pe același fir), valoarea ei fiind apropiată de cea a blănii de nură. Dar spre deosebire de această specie extrem de agresivă și sensibilă la stress, dihorul alb este un animal blind, puțin pretențios. Femela față de două ori pe an cite 5-6 pui, astfel că avem cazuri cînd, la înfărcare, s-au obținut 12-14 pui. Se cunosc chiar cazuri de folosire a dihorului alb — imblînzit și dresat în prealabil — pentru prinderea șobolanilor sau a altor mici animale de pradă.

— Cît valorează o blană de dihor alb?
— Nu vă pot spune exact prețul de vânzare deoarece nu ne-am ocupat pînă acum cu valorificarea lui. Vă spuneam, însă, că valoarea unei blănii de dihor este apropiată de cea a blănii de nură. O capă din piei de nură se vinde cu 30 000 lei, iar o haină de blană poate va-

lora chiar 120 000 lei. Noi am înființat această fermă pentru a avea la dispoziție materialul biologic necesar controlului biopreparatelor, deci pentru cunoașterea și combaterea patologiei specifice dihorului alb. Intenționăm totuși să colaborăm cu ferme de profil pentru a introduce pe scară industrială, în mai multe locuri din țară, creșterea acestei specii.

— Ce teme de cercetare fundamentală au fost abordate în ultima vreme?

— Specialiștii noștri au izbutit să obțină și să utilizeze cu succes un vaccin mixt, bivalent, pentru prevenirea limfomului malign la păsări (boala lui Marek). În ultima vreme s-a putut observa însă că această boală tumorală este provocată de cel puțin două virusuri oncogene. Acest nou aspect al problemei este studiat în prezent în lume doar de trei colective de specialitate: unul se află în Statele Unite, cel de al doilea în Japonia și cel de al treilea la centrul nostru.

O altă problemă deosebit de importantă, aflată în atenția unui colectiv al centrului, este cea privind etiopatogenia cancerului uman. În diverse țări din lume, specialiștii au putut observa că unii bolnavi de cancer prezintă o reacție serologică intensă față de antigeni virali specifici unor adenovirusuri canine. Dar specialiștii noștri sînt primii în lume care au stabilit o legătură între răspunsul imun al organismului și oncogenitatea acestor virusuri. Cu alte cuvinte, pînă la comunicarea cercetătorilor noștri, nimeni nu a făcut vreodată asociere între infecție și capacitatea oncogenă a acestor virusuri.

— Se poate afirma deci că bunul nostru prieten, ciinele, care ne însoțește existența de mii de ani, poate fi agent de transmitere al teribilei maladii?

— Deocamdată, nu, deoarece oncogenitatea virusului la om se poate dovedi numai pe baza unui model experimental foarte dificil. Oricum, specialiștii noștri lucrează intens pentru descifrarea acestei enigme. Și eu sînt mare iubitor de ciini și n-aș fi deloc bucuros să ajungem la o asemenea concluzie. Dar...

— Ce teme de cercetare vă propuneți pentru 1984?

— Între altele, studierea patologiei animalelor de apă, patologia viermilor de mătase și cercetarea în continuare a bolilor tumorale la animale. Evident, cercetările noastre au un singur scop: obținerea în final a unor vaccinuri sau a altor remedii pentru combaterea acestor maladii.

LIVIU TIMBUS ■

La Cluj-Napoca, plantele medicinale nu cresc degeaba!

— **Tovarășe conf. dr. Honorius Popescu, sinteți la Facultatea de farmacie din Cluj-Napoca unul dintre pasionații cercetătorii ai virtuților terapeutice pe care le au plantele medicinale. De unde această pasiune?**

— Aici, la Cluj-Napoca, este o tradiție a cercetării plantelor medicinale care s-a îmbogățit chiar în anii cînd cercetarea acestor plante părea, după anumite opinii, să fi căzut în desuetudine. După ce-am terminat facultatea, la recomandarea profesorului meu de farmacognozie, ilustrul profesor Teodor Goina, am fost chemat să lucrez la Plafar—Orăștie, la fosta „Digitalis”, înființată în 1929 prin strădania profesorului de biologie Samoilă Ciumașu, a farmacistului Andrei Farago și a învățătorului Nicolae Crețu. „Digitalis” a avut relații cu întreprinderi similare din peste 30 de țări și a cîștigat numeroase premii la expoziții internaționale de specialitate. Din '49 ea a intrat în rețeaua Plafar, continuînd fabricarea, printre altele, a uleiurilor volatile. Experiența cîștigată acolo îmi folosește astăzi nu numai pentru a vorbi de la catedră pe baza unor cunoștințe acumulate personal dar și pentru a păstra simțul realității în cercetarea științifică. Fără îndoială, se poate vorbi despre un avantaj pe care îl dă practica industrială, atunci cînd pornești într-o investigație ale cărei rezultate tot în industrie se finalizează. Din '68 m-am reintors la Facultatea de farmacie iar din '79 predau farmacognozia, care ar fi știința ce se ocupă cu chimia și utilizarea în scopuri medicinale a materiilor prime de origine naturală, în primul rînd a plantelor medicinale. În această direcție există, cum spuneam, o tradiție a cercetării uleiurilor volatile inițiată de prof. dr. docent Teodor Goina, astăzi de 87 de ani și profesor consultant la facultatea noastră, pe care în fiecare an, la ziua sa de naștere, îl vizităm și-i dăruim un coș cu flori.

— **Foarte frumos ceea ce spuneți, ceea ce faceți. Înțeleg că uleiurile volatile reprezintă un capitol important al cercetărilor dv. și vă propun să continuăm a vorbi despre rezultatele concrete obținute.**

— Ele sînt utilizate în domeniul foarte variat, în industria medicamentelor, ca arome alimentare sau ca adăos în băile de flotație unde se face inobilizarea minereurilor. Se cunosc pînă în prezent circa 3 000 de uleiuri volatile, în care s-au identificat peste 500 de componente diferite. Din totalul de 3 000, doar aproximativ 150 sînt însă astăzi utilizate în economie. Revenind la Cluj, trebuie să spun că m-am bucurat chiar de la început de curiozitatea pe care au manifestat-o colegii mei botaniști Florica Ho-

dișan și Mircea Tămaș, care și-au însușit metodele de lucru în acest domeniu de cercetare, în condițiile în care poziția lor în facultate era de cei mai buni cunosători ai plantelor din județele Cluj, Sălaj, Bihor și Alba, unde au participat la marea acțiune națională de cartare a florei medicinale. Cercetarea compoziției chimice a uleiului volatil din frunze de nuc, semnalată ca prioritară în literatura de specialitate, a condus la relevarea unor efecte insectifuge și insecticide. Pe alt plan, el s-a dovedit a avea o eficiență inhibitorie asupra celulelor vegetale în diviziune, fiind comparabil ca intensitate cu efectul citostaticelelor intrate în terapeutică. Dovada a fost făcută prin biotestul comparat, care face obiectul brevetului de invenție cu nr. 58 753, al cărui autori sînt dr. farmacist Florian Gagi, biolog Alexandru Cacoveanu și dr. biochimist Constantin Nistor de la Institutul oncologic Cluj-Napoca. Alt rezultat: evidențierea acțiunii cicatrizante, antiinflamatorii, antiaterice, antibacteriene și antinotice a azulenii identificate în uleiul de flori de coada șoricelului, aceasta fiind identică atât din punct de vedere chimic cât și ca efecte farmacologice cu cea existentă în florile de mușeșel. De asemenea, extragerea și cercetarea uleiului din corolele tubulare de floarea-soarelui, ce conțin un parfum pe care nu-l izolează nimeni, mi-a adus unul din brevetele de invenție la care țin cel mai mult și numeroase cereri de extrase din străinătate, compoziția chimică a acestui ulei volatil fiind caracterizată printr-un conținut bogat și foarte variat de esteri monoterpenoidici, apreciați în general pentru calitățile lor superioare ca aromatizanți. În treacă ție fiz, unul dintre acești esteri este secretul parfumului de levănțică.

— **Alte utilizări, pentru industria farmaceutică, a rezultatelor cercetărilor dv.?**

— O serie de investigații au stat la baza elaborării unor preparate cu concentrație mare de uleiuri volatile, similare cunoscutelor și mult-căutatelelor balsamuri chinezești și vietnameze. Colaboratorul meu cel mai apropiat în această direcție este dr. biochimist Constantin Nistor. Cele opt invenții brevetate, privind realizarea unor astfel de unguente aromatice-calmante, au fost cesionate unor fabrici de medicamente. O altă colaborare a pornit de la experimente mai vechi, inițiate la începutul anilor '60 de conf. dr. Elisabeta Răcz-Kotilla din Tirgu Mureș și dr. Gherghina Mușatescu din Cluj-Napoca, și a constat în elaborarea unor formule de unguente pe bază de ceară de albine și azulene sau uleiuri volatile cu azulene, a căror destinație ar fi tratarea arsurilor de etiologii diverse și a radiodermitelor. Încă o posibilitate de aplicație a unor uleiuri volatile a prins contur prin colaborarea cu Stațiunea de cercetări zootehnice Bonțida și privește realizarea unor preparate de uz veterinar pentru tratarea enteritelor la vîșei și combaterea dermatozelor bovinelor. Cu aceasta nu ne-am îndepărtat de ceea ce facem noi pentru sănătatea oamenilor, fiindcă de acele dermatoze se pot îmbolnăvi și oamenii.

— **Și multe speranțe, ba chiar certitudini în legătură cu sănătatea oamenilor își pot avea izvorul în cercetările pe care le întreprindeți aici, la Facultatea de farmacie din Cluj-Napoca.**

— Dovadă pentru relația strînsă între uleiurile volatile și medicină sînt cele 14 produse din această categorie, oficializate în farmacopeea românească. Strădaniile noastre încearcă lărgirea vederilor și a direcțiilor de aplicare ale acestui material de care dispunem și pe care în fiecare sezon de vegetație plantele îl fabrică pentru noi.

DUMITRU ELIADE ■

Apa (Streului) trece, pietrele rămîn (dar cum?)...

Streul, care conform legendei ar adăposti comoara regelui Decebal, era pînă mai anii trecuți o apă limpede, cristalină, ca toate apele cu care natura a hărăzit țara noastră; locuitorii unora dintre satele riverane, aflați la lucrul cîmpului, foloseau fără nici o teamă apa riului pentru potolirea setei. De mai bine de doi ani încoace însă lucrurile au luat o turnură tragică, de-a-dreptul absurdă, de parcă cineva ar dori cu tot dinadinsul să transforme Streul într-un canal colector de cele mai diverse rezidii, din care viața a fost lichidată!...

Reținem că în Strei sînt evacuate ape uzate cu încărcare organică mare de la colonile de pe Rîul Mare, de la unele obiective din orașul Hațeg (Fabrica de bere, Abatorul, Fabrica de prelucrare a legumelor și fructelor), de la Spitalul de neuropsihiatrie Păclisa, Școala specială Săcel, Preventoriul T.B.C. Nații etc. Bălăstierelor existente în zonele Pui și Crivadia trimit la vale o apă tulbure, la care se adaugă și uleiuri minerale rezultînd de la utilaje. Poluarea în fapt, cea care a schimbat total fața Streului, este consecința evacuării în riu a apelor uzate de la Combinatul siderurgic „Victoria” Călan, conținînd particule solide în suspensie, fenoli, cianuri, sulfuri, produse amoniacale și petroliere, peste limitele admise, ca rezultat al netratării corespunzătoare a acestora. În ziua de 6 septembrie a anului trecut o neglijență condamnată a dus la poluarea gravă a Streului cu nimicirea peștelui (vezi revista „Flacăra” nr. 44, din 5 XI 1982); cum nimeni nu a fost tras pe măsura faptelor la răspundere, în ziua de 7 decembrie 1982 figura s-a repetat, peștii care ureaseră între timp din Mureș au pierit. Aceasta se întimplă după ce, așa cum aflasem din sus-numita revistă, s-a pus la punct „Regulamentul de funcționare a instalației de tratare ape amoniacale fenolice prin metoda biologică”. Dar nepăsarea și irresponsabilitatea aveau să funcționeze în continuare, apa Streului

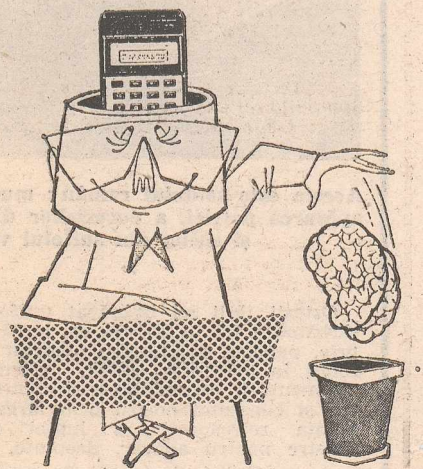
degajînd, mai ales la orele serii, miros de substanțe fenolice, frecvent avînd la suprafață produse petroliere. Pietrele de pe fundul riului, în locul vegetației specifice, sînt acoperite cu un mil negru-uleios.

Împotriva acestei situații anormale a luat în permanentă o atitudine fermă conducerea Oficiului de Gospodărire a Apeilor, precum și ziarul „Drumul socialismului”, prin rubrica „Pro natura”. Ce folos însă, atîta timp cît nimeni din cei vinovați de această anomalie nu au binevoit măcar să răspundă la repetatele materiale apărute în presă? Totul apare cu atât mai absurd cu cît anterior, într-un material tipărit, un colectiv din Combinatul siderurgic „Victoria”—Călan își expunea poziția (foarte corectă!) față de pericolul poluării (Dumitru Solduban, Alexandrina Zota, Romulus Pereni: „Surse de poluare. Măsurile pentru combaterea poluării mediului în zona I. V. Călan”, în volumul „Combaterea poluării — protecția vieții”, apărut la Deva în anul 1981). De 8 ori în cursul anului 1982 și de foarte multe ori în cursul acestui an a fost serios alterată calitatea apei de suprafață din rîul Strei. În 10/11 octombrie a.c., neglijența crasă și-a făcut din nou loc, apele amoniacale-fenolice au ajuns în canalul de scurgere a apelor pluviale, Streul a devenit iar un cîmîtir de pește!

În condițiile în care faptele sînt prea bine cunoscute se impune luarea urgentă de măsuri pentru readucerea lucrurilor pe făgașul normal: tragerea la răspundere — în conformitate cu legislația în vigoare — a celor vinovați de întîmplările relatate și respectarea întocmai a procesului de tratare a apelor uzate.

Prezenta scrisoare se vrea un apel pentru salvarea Streului, pentru salvarea apelor noastre în general de pericolul poluării, mai ales în acest moment, cînd avem nevoie de ele pentru înfăptuirea planului național de irigații!

Dr. CORNEL STOICA
Spitalul C.F.R. Simeria

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Dionisie

Vitcu:

„In toate personajele mele i-am căutat pe Romeo, Hamlet, Lear”

— De ce sinteti, stimat Dionisie Vitcu, chiar atât de surprins de faptul că vă solicităm acest interviu?

— Din mai multe motive. În primul rând nu știu ce fel de întrebări îmi veți pune. În al doilea rând, cum să spun, nouă, actorilor din Iași, ni se iau interviuri doar în presa locală. Și în al treilea rând, așa pune și eu o întrebare: de ce vreți să dau acest interviu?

— Voi răspunde și eu la fel: din mai multe motive, dar cel mai de seamă ar fi acela că vă prețuim de foarte multă vreme. Și ne bucură faptul că prețuirea nu este numai din partea noastră. Iată, în ultimul număr dublu al ARLECHINULUI, caiet de cultură teatrală editat de Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași vă sint consacrate trei pagini!

— Da, trei pagini, adică un gest de prietenie și de prețuire din partea colegilor mei, cu prilejul împlinirii a 20 de ani de roluri... și roluri... și roluri.

— Adică 20 de ani de teatru.

— Întocmai. 20 de ani din care, cu excepția primilor trei, pe care i-am închinat Teatrului Tineretului din Piatra Neamț, restul sint trăiți numai și numai pe scena Naționalului iesean.

— În acea prezentare din ARLECHIN am citit că, de loc, sinteti dintr-un sat numit Ibănești, un sat aflat, după cite știu, la 15-20 kilometri mai la nord de Dorohoi. Cum de v-ați hotărât și cum

de-ați reușit dumneavoastră, fiu de țărani români din nordul depărtat al țării, să vă faceți actor?

— Nu-i prima oară cind răspund la această întrebare. Sint, într-adevăr, și mă mindresc cu asta, fiul unor țărani români din nordul țării, din mult iubitul meu sat Ibănești, un sat în care oamenii pun mare preț pe școlirea copiilor. Ei nu sint, în cinstea și curățenia gîndului lor, ca alții, care-s porniți pe stringerea averilor. V-aș putea da, în acest sens, nenumărate exemple, ce mă mai la îndemînă fiind viețile fraților mei mai mici, unul este profesor la Fălticeni, iar celălalt este, la ora actuală, tocmai în S.U.A., la Boston, trimis de țara noastră, unde predă niște cursuri.

— Nu mi-ați răspuns totuși la întrebare.

— Stiu, dar îmi face mare plăcere să vă vorbesc despre felul de-a fi al oamenilor din satul meu. Îmi iubesc, mai mult decit orice pe lume, satul, părinții și meseria. Toate aceste trei lucruri se leagă foarte mult între ele. Eram elev la Dorohoi și, în vacanțele de vară, profesorii din satul meu obișnuiau să pregătească un fel de serbări cu toți elevii care se găseau prin sat. Nu știu dacă se mai fac astfel de serbări. Dacă nu, e păcat. Eu, copil fiind, puneam tot sufletul în acele serbări.

— Acolo, pe micuța scenă a căminului

cultural din Ibănești, se naștea, acum 25-30 de ani, actorul care, în Iași, pe stradă, este salutat de zeci de oameni și, adeseori, este oprit pentru a i se mulțumi, așa cum eu insumi am constatat, pentru tot ceea ce face pe scenă, iar el, actorul, se miră și se bucură în același timp?

— Da, acolo s-a născut, dar el nici nu se gîndea că ar putea îndrăzni să vrea să se facă, auzi vorbă, actor. Am urmat o școală profesională și, cu un curaj nebun, am dat examen de admitere la liceu, pentru cursurile de zi. Eram cu trei ani mai în vîrstă decit colegii de liceu. Începusem să vreau neapărat să fiu actor. După cum se vede, am reușit. Dar n-am uitat că prima mea scenă a fost cea din satul meu. Și pentru că am vorbit totuși prea mult despre acest sat...

— Tocmai asta voiam să vă spun...

— ...deci, din acest motiv, desi aș mai vorbi despre Ibănești vă rog să mă credeți, încă o zi și o noapte întreagă, am să mă laud cu următorul fapt: i-am convins pe colegii mei, inclusiv conducerea Naționalului nostru, să facem un spectacol la Ibănești. Acum citiva ani, pe mica scenă a căminului cultural am jucat în fața consătenilor mei Muza de la Burdujeni. Cine știe, spectacolul nostru și, de ce să nu o spun, exemplul meu, îl va îndemna pe vreun blond copil din Ibănești să se dăruie acestei meserii, mai mult grea decit ușoară, mai mult tristă decit veselă, mai mult istovitoare decit frumoasă, dar, oricum, minunată, de trei ori minunată.

— Pentru că tot am ajuns și la capitolul meserie și pentru că în acest an au împlinit 20 de ani de meserie toți colegii dumneavoastră, ce ne puteți spune despre ei?

— Într-adevăr, sărbătorind intrarea noastră în viața artistică, eveniment înțiplat în toamna anului 1983, cind am absolvit institutul, ne-am întîlnit cu toții, la București. Despre noi toți, în bloc, s-a afirmat că reprezentăm încă una din generațiile de aur ale institutului. Poate că au fost simple vorbe de politețe și curtoazie, dar noi am luat-o de bună și credem cu tărie că sintem o generație de aur. Firește, nu-i vorba doar despre cei care ieșeau pe porțile institutului în anul 1963, ci de cele cîteva generații de actori și regizori care, după o părere pe care am auzit-o foarte des formulată atît de specialiști, dar mai ales de marele public, au schimbat pur și simplu fața teatrului românesc. Aș putea aduce în discuție cîteva zeci și zeci de nume, dar îi las cititorului plăcerea de a-și pune următoarea întrebare: cine sint actorii și regizorii pe care-i aplaudă, seară de seară, îi admiră și-i iubeste cel mai mult? Răspunzînd acestei întrebări, va constata, cred eu, că majoritatea actorilor și regizorilor au, cu cîteva mici excepții, o vîrstă cuprinsă între 35-50 de ani. Cu alte cuvinte, mă bucur că fac parte din această generație căreia i s-au încredințat, pînă la ora actuală, toate marile roluri ale dramaturgiei universale. N-am să înșir, nici de această dată, rolurile sau spectacolele care au fost duse în spate de colegii mei de generație, las

(Continuare în pagina 15)

VICTOR NIȚA ■

Poezii frumoase

În numărul de azi, la această rubrică, un foarte frumos poem argehezian scris înspre sfîrșitul vieții, un poem de toamnă luminoasă și bogată-n roade. Dar, totodată, în liniștea și-mpăcarea de sine a poetului o întrebare, o simplă întrebare, de ce-aș fi trist, și un tulburător răspuns cuprins în numai două cuvinte: și totuși... scris după cum se vede într-o veche ortografie, fapt care sporește și mai mult farmecul acestui delicat și inefabil poem. (V.N.)

TUDOR ARGHEZI

De ce-aș fi trist?

De ce-aș fi trist, că toamna tîrzie
mi-e frumoasă?
Pridvoarele-mi sint coșuri cu flori,
ca de mireasă.

Fereastra mi-este plină
De iederi impletite cu vine de glicină.
Beteala și-o desface la mine și mi-o lasă,
Cind soarele rămîne să-l găzduiesc
în casă.

O prospețime nouă suride și invie
Ca de botez, de nuntă și ca feciorie.

De ce-aș fi trist? Că pacea luminoasă
și blajină

Mă duce ea o luntre prin liniștii de
lumină?

E un suris și-n vraful de cărți,
să mă alinte.

Vieții noi tresar vioaie din foste
osemințe.

Văd frunze că scoboară din ramuri
cite una.

Le ruginise bruma, le argintase luna,
Aud și ginguritul de dragoste cu jele,
Oprit cu porumbie pe coama casei mele.
Luceferii de noapte, scăpărători, i-adun
Din cerul ca o coadă deschisă de păn.
Singurătatea-mi doarme culcată-n
somm alături.

De-a lungul, între pături.
Mă-ntreabă citeodată, trezită

dintr-un vis:

— „Ești tot aici cu mine și tot cu
mine-nchis?”

Nu mă stiesc de dinsa, nici ei nu-i e
rușine

Că fuge să se-ascundă de lume
lingă mine.

De ce-aș fi trist? Că nu știu mai bine
să frămînt

Cu sunet de vioară urciorul de pămînt?

Nu mi-e clădită casa de șită peste
Troțuș,

În pașiștea cu cringuri? De ce-aș fi
trist?

Și totuși...

Desene pe asfalt

„Am ales teatrul”

Încă de pe cind trăia, Maria Filotti părea să fi rupt cu superba ei frunte de fildeş frageda, firava graniță ce o apropia de fluidul legendelor. Ea aparținea acum mitologiei teatrului românesc și sărbătorindu-i centenarul în plin decor autumnal aproape că nenumărim: oare am fost cu adevărat contemporani cu această făptură unică? Am văzut-o cu adevărat, luînd în stăpînire magicul dreptunghi al scenei podită cu lemn muncit de pași și mărginită pe de laturi de himere?

Născută acum un veac într-un sat din preajma Brăilei, avînd în vine și sfinte broboane din singele Chirei Chiralina, Maria Filotti a nutrit la început ambiția unor studii filologice, pentru a alege, în final, teatrul. E, astfel parafrazat, chiar titlul solidei și nesentimentalei cărți de confesii pe care a scris-o la intrarea în amurg („Am ales teatrul”) deși s-ar zice că lucrurile

(Continuare în pag. 15)

GHEORGHE TOMOZEI ■

O sărbătoare pentru folclorul nostru: GHEORGHE FOCSA

Acum cîteva zile, la Muzeul Satului, într-un cadru relativ restrîns, dar deosebit de cald, cercetătorii celebrului muzeu, acest veritabil sat al întregii noastre țări, l-au sărbătorit, din prea plinul inimii lor, pe cel ce le-a fost director timp de aproape 30 de ani, din toamna anului 1947 și pînă-n primăvara anului 1977, savantul etnolog Gheorghe Focșa, care, în această lună, a împlinit frumoasa vîrstă de 80 de ani. Colaborator apropiat al sociologului Dimitrie Gusti, întemeietorul Muzeului Satului, și-apoi continuator direct al său, preluînd conducerea muzeului, profesorul Gheorghe Focșa a îmbogățit continui tezaurul de pe malul lacului Herăstrău, desăvîrșind astfel visul ilustrului său înaintaș, transformînd muzeul într-o pagină vie a culturii și civilizației poporului nostru.

Ne alăturăm, firește, tuturor celor ce, socotindu-se și, totodată, mindrindu-se a fi învățat meseria de etnologi sub competența și părinteasca îndrumare a profesorului Gheorghe Focșa, au subliniat meritele mentorului lor a cărui intensă activitate continuă, în pofida vîrstei, cu aceeași tinerească și entuziastă însuflețire, probînd astfel veșnica tinerețe a folclorului nostru. Și, de ce nu am spune-o, am subscris acelor sincere cuvinte care, exprimate de majoritatea învățăceilor săi, au vrut să spună că, fără distinsul lor dascăl, Muzeul Satului pare a fi uneori, în foarte rarele sale clipe de răgăd, puțin mai trist. Numai că, a ținut să precizeze Gheorghe Focșa, nu e drept să se afirme așa ceva atîta vreme cit, zi de zi, cu foarte mici excepții, sint aici și, pot, în sfîrșit, să mă dedic cercetării și, cu precădere, muncii de teren, în inima satelor noastre unde, spre uimirea și încîntarea mea, găsesc noi și noi argumente despre inegalabila cultură și civilizație pe care poporul nostru o izvoodește fără încetare de-a lungul milenareii lui existente.

În loc de oricare altă încheiere, facem publică mărturisirea că așteptăm să ne umplem sufletul cu noile argumente făgăduite de domnia -sa. (V. Nița)

Noua frontieră

a sufletului uman

Vedere

Se la din nou singe Infinitului.
Globule luminoase stelele,
îmi izbesc ochii cu o durere lină.

De ce?

Mergînd pe drumul de țară
un cîrd de umbre de păsări
mi-au întretăiat drumul
în timp ce deasupra mea
soarele bătea în zburătoare

NICHITA STANESCU ■

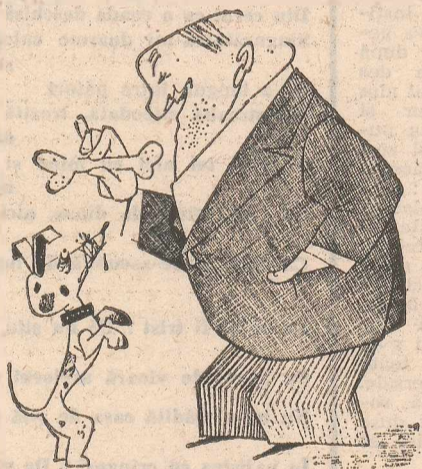

Eveniment

O carte — avertisment

Puțini scriitorii au curajul să se dezvăluie cu atita franchețe așa cum o face Laurențiu Fulga în cartea sa nu demult apărută, **E noapte și e frig, seniori** (Ed. „Cartea românească“). Dealtfel, el însuși simte nevoia unei distanțări și își atribuie frământările unui personaj-narator urmărit cu tenacitate în multiple ipostaze, studiat ca într-un laborator în care există aparatele necesare pentru a afla ce se petrece în sufletul unui om. Un personaj-narator care însă a scris **Moartea lui Orfeu, Alexandra și infernul, Salvați sufletele noastre** — adică romane al căror autor este chiar Laurențiu Fulga! Ca urmare, **E noapte și e frig, seniori** e o scriere mai puțin obișnuită, în care pagini strict autobiografice, de jurnal ținut cu pedanterie, alternează cu cele de ficțiune, guvernate de o imaginație debordantă. Iată o carte care nu e construită cu mîgălă pentru a încanta prin jerbe științifice de cuvinte meșteșugit combinate ci dimpotrivă, e scrisă cu patimă, parcă dintr-o singură suflare, pentru a smulge pe cititorii dintr-o lectură comodă. Autorul acestei cărți dorește să incite la întrebări, să supună unui examen amănunțit sufletul omenească în numele celor mai nobile idealuri ale umanității. Nu atât întâmplările interesează în această carte — deși numeroase dintre ele au o desfășurare palpantă — ci felul în care ele se reflectă în conștiința eroului pentru care istoria nu e un obiect de studiu sau un spectacol feeric ci o realitate deseori crudă, un mecanism ce acționează deseori împotriva sa fără nici un menajament. Cum poți să fii participant la istorie fără a rămîne la cheremul ei, cum poți să te opui unor evenimente deseori lipsite de sens, provocate doar ca să se manevreze oamenii ca pe niște marionete — iată câteva din obsesiile acestei remarcabile cărți. Ea devine astfel o meditație gravă și lipsită de iluzii asupra destinului uman, în care apar numeroase fraze memorabile și edificatoare: „...libertatea a constituit, încă de la apariția speciei pe pămînt, visul cel mai primejdios al omului...“ Într-un decor care uneori ne pare familiar, alteori e halucinant, se ivesc personaje imaginare sau reale, și depun măturie, ca la un proces intentat fărădelegilor petrecute în lume, despre felul cum au trăit și au izbutit să-și învingă lașitatea și să iasă pînă la urmă biruitori ori de cite ori s-a încercat batjocorirea și strivirea lor. Moartea ființei iubite devine pentru personajul-narator un prilej de a rememora traiectoria destinului său, o cercetare fără milă a erorilor comise fără voie, o tentativă de a afla dacă a abdicat sau nu, sub presiunea mecanismului social, de la demnitatea condiției umane. Iubirii i se înalță un adevărat imn pentru puterea sa de a fi o pavază contra tuturor amenințărilor. **E noapte și e frig, seniori** este o carte de învățură care încearcă să răspundă la multe din întrebările fundamentale ale contemporanilor noștri. Este declarația patetică a unui copil al secolului înspăimîntat de cite orori au fost comise cu singe rece și adeseori n-au fost răzbutate așa cum s-ar fi cuvenit. Laurențiu Fulga, o conștiință de prim rang a literaturii noastre de azi, ne-a oferit o carte-avertisment, de un interes imediat dar și de durată, de un dramatism covârșitor.

GEORGE ARION ■

Eugen Taru a împlinit 70 de ani. Ii urăm viață (și creație) lungă și, în semn de omagiu, reproducem în paginile revistei citeva din desenele și caricaturile expoziției retrospective pe care a deschis-o recent în sala Dalles din Capitală.

CRITICA

Intuiție și metodă

Cartea tinărului critic timișorean Vasile Popovici, **Marin Preda — Timpul dialogului** (Ed. „Cartea românească“, 1983), este o re-lectură a prozei de tinerete a lui Preda (e vorba de o tinerete „ca stare de creație“, avertizează autorul, și nu ca realitate strict biologică); ea exploatează aproape în exclusivitate „planul subversiv“ al textului, uzind de „grile“ și sugestii critice ilustre (dintre care cele mai importante au fost deja semnalate de Eugen Simion în **România literară nr. 42/1983**), dar unind totul în plasma analitică a unei evidente forțe de penetrație în straturile operei. A unei sensibilități critice deloc comune (alunecind însă uneori în zel participativ), a unui stil expresiv, maleabil — instrument în genere adecvat în slujba ideilor critice.

Cartea demarează abrupt, fără avertismente și precauții de ordin teoretic (exceptînd citeva precizări plasate drept „pagină de gardă“), cu detectarea „imaginii ascunse“, a figurilor premonitoare, de tipul **profesei**, în baza afirmației că „textul are o formă biplană; la suprafață — o desfășurare lineară, de tipul binecunoscut al povestirii succesive a întâmplărilor și în adîncime: o periodică revenire a unei obstinate imagini ascunse, după principiul circularității poetice“. Ca material demonstrativ e aleasă aici nuvela **Intîlnirea din pămînturi**. Analiza e convingătoare. Deductiile se împletesc în chip fericit cu intuițiile, ca de pildă în decifrirea unei „semiotici a eroticii“ a unei nu mai puțin frapante „mitologii a apei“. Instrumentul critic funcționează însă uneori — chiar și în acest capitol, cel mai dens dintre toate — în gol, plusînd supărător (vezi p. 31, despre valoarea anamorfică a prinderii prepeiței în **Intîlnirea din pămînturi**) sau supralicînd fără rezultat, ca în secvența intitulată **Sinecoda salciului**.

O perspectivă incitantă, neașteptată, cu un evident punct inițial de natură polemică, reordonatoare, este **Poetica descrierii**. Capitolul vrea să reazeze în conștiința critică problema relației om-natură în interiorul formulei realiste a lui Preda. Găsind în proza sa de tinerete (în care V. Popovici include nuvelele și **Moromeții**) „o infuzie descriptivă compensatorie“, autorul nu neagă părerile critice anterioare (Mihai Ungheanu, de pildă), ci mută centrul de interes pe o altă poziție, legînd funcția descrierii la Marin Preda de unul din „nodurile“ semnificative ale prozei lui — dialogul: figurile spațiului sint „metonimii ale dialogului: apariția lor în text introduce subiacent în actual lecturii starea de așteptare a unei discuții între personaje“. Cîștigul net al analizelor din **Poetica descrierii** este însă ideea că „Moromeții, toți moromeții din opera lui Marin Preda, sint ființe eminamente sociale“, perspectivă care răstoarnă prejudecata izolării, a disimulărilor și „olimpianismului“ lui Ilie Moromete. Mai puțin penetrantă la nivelul ansamblului ni se pare a fi **Cosmologia personajului**. Capitolul nu are suficiență rigoroasă a ideilor; el se resimte de lipsa unor repere ferme în desfășurarea analitică. Dacă glosele despre dialogul moromețian („protocolul convențional“ al conversației, ținînd de stricta „regulă a jocului“, dialogul

ca „zonă unde unul întînd capcane, iar celălalt le demontează“, conversația „suprastratificată“, corpul și limbajul său ca „stare discursivă“ ș.a.m.d.) se inscriu în „fondul principal“ de idei critice al cărții, în schimb, considerațiile despre „autoritatea neomului“ rămîn neconvingătoare, la nivelul observației banale, iar stilul face, pe alocuri, concesii de un gust indoielnic (surprinzătoare, dar, din fericire, izolate): „Din lumea aceea pierdută nu încetează totuși să iasă la suprafață fragmente pe care privirea înstrăinată a scriitorului le înregistrează cu uimire, fiindcă acum, în epoca vieții ca o pradă, delirante, cînd iubirea pămînturilor a devenit...“ (s.n.).

Ceea ce se alinază în dosul unui titlu promițător cum este **Tehnica autointerpretării** rămîne din păcate un simplu „depozit“ de idei critice — generoase, unele dintre ele de-a dreptul seducătoare (cum este, spre exemplu, încercarea de a defini specificul realismului lui Marin Preda) și care ar fi meritat o altă poziție și pondere în cuprinsul volumului. Aceste reproșuri vizează, cum se vede, mai mult construcția, modul de organizare a materialului, ele neputînd — și nevrînd, în fapt — să șicaneze reductibilitatea „garnitură“ de calitate pe care **Marin Preda — Timpul dialogului** le etalează. Debutul pe care îl marchează este al unui critic cu vocația valorizării analizei prin sinteză. Vasile Popovici „cîtește“ pe Marin Preda cu ochiul celui deprins să lucreze pe secțiunea în adîncime; el are știința de a se sprijini pe detaliu fără a pierde nici o clipă din vedere întregul. Interpretările sale aderă în chip eficient la obiect, devenind revere de neocolit în bibliografia scriitorului.

TANIA RADU ■

Maturizarea poetului

Prin cel de-al patrulea volum al său (mai puțin **Aer cu diamante**, o antologie colectivă), **Poemele siameze**, apărut la Editura Albatros, **Traian T. Coșovei** continuă un discurs liric specific „noului val“, o generație ale cărei merite n-au fost trecute cu vederea, dar care au fost adeseori umbrite de unele neajunsuri ce s-au bucurat, ca să zicem așa, de o atenție oarecum exagerată. Într-o neajunsuri au fost semnalate o permanentă extindere a limbajului (arareori poezia a manevrat cu un număr așa de mare de cuvinte), un cadru poetic nu neapărat cotidian, cit mai ales banal și nesemnificativ (periferiile noilor orașe, pietele publice, străzile și autostrăzile, sălile de cinematografe, restaurantele etc.) și eliminarea ostentativă a zicerii elegante, rafinate, cu trimiteri spre motive și simboluri cultural-poetice. A fost adăugată acestor neajunsuri o stare generală de teribilism juvenil, un fel de frondă mult asemănătoare avangardismului interbelic și nu întimplător s-a spus despre această generație că ar fi tributară lui Minulescu, poet ale cărui romantice sentimentalisme sint, în contextul larg al liricii contemporane, depășite. Numai că, regizat cu minuțioasă, cu talent, cu o deplină cunoaștere a structurii și mecanismelor poetice, acest ecou minulescian, această pornire spre extravagant și spectacol liric, s-au transformat nu numai într-un suav, ci și contestat sentimentalism. Și, cu această afirmație în care o presupusă acuză devine, credem noi, un merit, am putea ajunge, cu oarecare strădanii,

la concluzia că mai toate așa-zisele neajunsuri sint, la urma-urmelor, efortul unei generații (fie ea și generația în blugi a poeziei noastre), care vrea neapărat, cu o consecvență demnă de toată admirația, să aducă o culoare proaspătă în peisajul atît de divers al liricii noastre contemporane. În ceea ce-l privește pe **Traian T. Coșovei**, ajuns într-un moment în care cuvintele nu mai pot alcătui un limbaj, o comunicare coerentă, strict logică și convențională (a se citi moto-ul volumului: „Nu am limbaj. Numai imagini, analogii, simboluri“, Yeats), poetul verifică starea de poezie ce se poate naște în interiorul unor poeme construite printr-o continuitate și aparent dispartă suită de confesiuni. Ceea ce rezultă se aseamănă foarte mult cu fotografia în secțiune a unor straturi geologice în textura cărora autorul a montat cu dezinvoltură și dărnicie zeci și zeci de imagini și metafore care atenuează în mare măsură discursivitatea voit prozaică a unui volum în general rezuit și interesant, un volum care confirmă procesul (încă în curs de desfășurare!) de maturizare a poetului și a generației sale.

VICTOR NIȚA ■

Portretul a ceea ce nu este

Un poem, **Portret al Păsării-care-nu-Există**, de **Claude Aveline**, face de un bun număr de ani inconjurul lumii, cu precădere al Lumii Artistice, drept pentru care artele își dispută cu fervoare dorința de a-l interpreta, de a-l transpune, de a-l comenta, dorință care Muzeul național de artă modernă, Centrul Georges Pompidou — Paris găzduiește cele mai reprezentative lucrări dedicate celebrei păsări care nu există. Între acele lucrări este prezentă și cea semnată de graficianul nostru **Done Stan**, artist care la galeriile Simeza, a deschis de curînd o amplă expoziție în care ne oferă un veritabil recital de interpretare a unui motiv literar. Dar, pentru o cit mai deplină înțelegere a rîndurilor noastre, iată, în traducerea **Veronicăi Porumbacu**, poemul în cauză: „Iată portretul Păsării-Care-Nu-E. / Nu-i vina ei că cel ce le face pe toate / A uitat s-o facă. / Seamănă cu multe păsări, fiindcă viețuitoarele / care nu sint seamănă cu cele care sint. / Dar cele care nu sint nu au nume. / Iată de ce pasărea noastră se cheamă Pasărea-Care-Nu-E. / Și iată de ce e atît de tristă. / Poate că doarme însă sau așteaptă să i se îngăduie a fi. / Ar vrea să știe dacă poate să deschidă ciocul, dacă / are aripi, dacă nu-și pierde culorile / cînd se cufundă în apă, ca o pasăre adevărată. / Ar vrea să se audă cîntînd. / Ar vrea să-i fie teamă c-ar putea să moară. / Ar vrea să facă puși mici, foarte urîți și foarte vii. / Pasărea-Care-Nu-E vizează să nu mai fie un vis. / Nimeni nu e mulțumit, niciodată, nicăieri. / Cum vreți oare ca lumea să meargă bine / în condițiile astea?“

Aidoma altora care au fost tentați la o interpretare a acestui magnific poem, **Done Stan**, printr-o descătușare totală și explozivă, contruiește cu mîgălă o suită de ipostaze ale Păsării, o compune și descompune în zeci și zeci de „porrete“, rezultatul fiind o fastuoasă desfășurare de linii și sugestii, adică o aripă, un cioc, o gheară, o ca-

CAP LIMPEDE

● Un excelent recital. Duminică, 23 octombrie, în cadrul Albumului duminical, am putut urmări un excelent recital al actriței **Violeta Andrei** care, într-un decor minunț și, totodată, echilibrat, a cîntat citeva piese de mare succes, confirmînd încă o dată că pasiunea și talentul fac casă bună chiar și în interpretarea unor slagăre, singura condiție ce se cere neapărat indeplinută fiind cea a trîirii, cu autenticitate, a faptului de viață cuprins în textul cîntecului. Și, din acest punct de vedere, **Violeta Andrei**, cu o voce caldă și catifelată, cu o evidentă știință a dozării, a dat viață, cu adevărat, cîntecelor sale.

● O precizare. Într-un articol din „Flacăra“ mă întrebam dacă mai există pelicula consacrată lui **Eminescu** de către **Octav Minar**.

Cum realizasem la rin-

du-mi două documentare despre urmele **Lucaefărului**, Arhiva de filme ne-a răspuns (mie și regizorilor **Hangu** și **Orza**) că din păcate nu e în posesia filmului lui **Minar**.

Din fericire, pelicula există. Totuși, Ce era mai simplu decît ca întrebărilor mele să li se dea imbușcătoarele răspunsuri? O notă într-un jurnal ori chiar un simplu... telefon. **Cineva, C. Medvedov**, a crezut că a găsit prilejul de a se face cunoscut iscălînd în suplimentul **Științei tinereții** un articol absurd malițios în care se vâdește cel puțin rău intenționat. **Medvedov** nu știe să citească românește: eu n-am exclus posibilitatea ca filmul în cauză să se fi păstrat. Argumentele sale nu conving. **G. Tomozei** nu e istoric de film și nici arhivar de filme. E un iubitor al lui **Eminescu**. Nu citește (nici n-aș pu-

tea-o face) buletinele interne, litografiate, ale cinematografiilor. Și mi-a scăpat, vai, vizionarea emisiunii **Viața satului** din 17 april 1983. Dacă profesorul **B. T. Ripeanu** ar fi dedicat filmului meritele pagini, poate le-aș fi cunoscut. Dar n-a făcut-o, măcar cu vreun prilej aniversar, de nu în vreun dicționar-complăție.

Inabil, cînd nu e nedrept, **Medvedov** se sprijină pe un citat din **B.T.R.** (și el ambiguu) din care află că: „Filmul intră în dezitele Arhiviei, de unde nu va mai fi scos nici măcar de realizatorii care și-au numit documentarul recent și nefericit — „Pașii poetului“. Documentarul e nefericit? Titlul? Lui **D. I. Suchianu** „Pașii“ i-au plăcut...“

Medvedov putea găsi alte mijloace de a ieși din anonim. Și poate în

alt domeniu... (**Gheorghe Tomozei**).

P.S. Înainte de a tipări acest răspuns citesc în **Flacăra** o scrisoare semnată **Floarea Ion**, din care află că filmul lui **Minar** există (sint cu eleganță invitat să-l văd), ba, mai mult, se face lumină și în „tenebroasă“ afacere a filmelor mele documentare: „...În perioada în care ați realizat cele două documentare, în Arhiva națională de filme nu se afla decît programul de sală al filmului lui **Minar**...“

Deci profesorul **B.T.R.** a fost cel puțin... inexact în prezumițiile sale. Dacă nu încorect.

● **Opinia studenților ieșeni**. În peisajul revuistic actual, revistele studențești încearcă — și cel mai adesea izbutesc — să suplînească și să cuprîndă în sfera de interes valori ale literaturii tinerilor. Dintre re-

vistele tinerimii studioase s-au detașat **Echinoux**-ul clujean, **Amfiteatrul** și **Viața studențească**, iar mai recent **Opinia** (organ al U.A.S.C.R. din Iași). Cert lucru, revista este făcută de un manunchi de studenți sirguincioși, talentați și capabili. Pretextul de anchetă „Cui îi e frică de presa studențească?“ dă temeiuri legitime să spunem că și presa studențească poate fi stimată și temută.

Remarcăm în mod deosebit scrisoarea deschisă către **Mircea Eliade**, **Nostalgia limbii universale**, semnată de **Dan Arsenie**, traducerea lui **Bogdan Ghiu**; **Internaționala visului**, de **Sorana Alexandrian** (adecvat surprins suprarrealismul românesc antebelic și postbelic), o incursiune succulentă cu reverberații biblico-mitice în „imposibilitatea fundamentării logice a iraționalului“ (vezi **Paucitas Clavium**, de

Dan Alexa) și, nu în ultimă analiză, am scoate în relief „paradigma în gîndirea științifică a lui **Naoam Chomski**“, semnată de **Mihaela Uncheșel**, precum și selecția și traducerea din „fragmentarium“ — ul lui **Friedrich Schlegel**, punere în pagina aparținînd lui **Dumitru Pană**. (**Dorin Sălăjan**).

● „Alțița“ se recomanda. Ne răsăr în atenție tot mai multe ansambluri folclorice demne de tot interesul. Un recent turneu în București al Ansamblului folcloric „Alțița“, păstorit de cooperația meșteșugărească a județului **Gorj** și cuprînzînd 45 de membri (soliști vocali, dansatori, orchestră populară), ansamblu cu mai multe titluri de laureat al „Cîntării României“ și cu strălucite turneuri peste hotare (Ungaria, Bulgaria, Grecia, în ultima țară cîștigînd acum cîțiva ani prestigiosul tro-

renă, un penaj etc. Totodată, prin extensie, Done Stan trece și-n alte lumi, mai exact spus alte medii, decât cea a zborului, de unde și acea senzație de tipar al Păsării văzute aidoma unui mular de arheopterix. Pasărea lui Done Stan nu este doar o simplă trimitere, ci o cascadă de imagini cu tot ceea ce a însemnat, în istoria acestui pământ, evoluția însăși a vieții. O astfel de pornire, un astfel de atac asupra a ceea ce numim real, avind în spate argumentul poemului, nu putea să nu se cantoneze, formal, în sfera abstractului, dar meritul lui Done Stan constă în faptul că a găsit calea prin care abstractul să redevină real, prin care o idee devine, realitate, materială, palpabilă și, prin forța liniei, a compoziției, inclusiv prin culoare, incitantă, răscolitoare.

VICTOR NIȚA ■

S-a născut un cuplu

Ceea ce susține, încă din capul locului, realizarea cinematografică a ultimului scenariu scris de D. R. Popescu — CĂRUȚA CU MERE — este compoziția plastică a fiecărui cadru ce compune filmul regizat de George Cornea; deși avându-l pe Doru Mitrăn în spatele camerei de luat vederi, faptul că George Cornea a fost el însuși operator, înainte de a trece la regia de film, se simte cu prisosință. Or, pentru maniera de a povesti a lui D. R. Popescu — vizual, și nu numai; poetic, și nu numai — faptul că imaginii se dă o importanță funcțională în întreg ansamblul ideatic al filmului nu poate decât să vină în întâmpinarea succesului. CĂRUȚA CU MERE este un film frumos, deși pătruns de dramatism pe alocuri (mai ales în final!), este un film plin de poezie (deși neevitând unele momente brutale, dure, de conflict social). Peregrinările unei trupe de saltimbanci într-o zonă anume, imediat după terminarea războiului, în căutarea acelor locuri unde să-și poată susține improvizatele reprezentări, sunt folosite ca un pretext — un pretext-tinerar — pentru redarea unor tipuri diverse de oameni, a unor probleme sociale ale momentului. CĂRUȚA CU MERE, în care călătorește „artiștii” devine astfel o căruță a visurilor — a visurilor mai mult sau mai puțin mizere, mai mult sau mai puțin dătătoare de speranță. Iar determinarea socială a epocii este scoasă în evidență prin acele personaje față de care eroii noștri stau alături, sau cu care intră în conflict.

Un umor discret insoteste drumul celor patru (Ion Dichiseanu, Dinu Manolache, Radu Gheorghe și Florina Cerel). Deși avind caractere cu totul deosebite, opuse chiar, aceștia formează un fel de mică Arcă a lui Noe, înaintind pe valurile unui ocean de neliniști și incertitudini, în care singurul reper cât de cât stabil îl constituie hotărârea cu care acționează un tinăr comunist (Mircea Diaconu).

Lumea circarilor ambulanti este înfățișată destul de autentic (la autenticitate contribuind și decorurile și costumele realizate de către Mircea Ribinschi și, respec-

tiv, Gabriela Rieșan). Deranjează, în schimb, o oarecare neglijență în prezentarea unor personaje secundare (vezi, de pildă, cele interpretate de Ion Besoiu, Stela Popescu, Mihai Mălaimare s.a. — și asta nu din vina actorilor!).

Plină de căldură, muzica filmului (Cornelia Tăutu): un fel de leit-motiv, bine introdus și, mai ales, numai atunci când trebuie. Remarcabilă apariția Taniei Filip într-un rol episodic — de ingenuă, destul de rar realizat în filmele noastre!

Dealțul este de reținut distribuția propusă de George Cornea la acest film, în general. Din care distribuție ies cu totul în evidență doi dintre cei menționați mai sus — tinerii actori Dinu Manolache și Radu Gheorghe, cei doi prieteni ce se alătură circarilor — un viitor posibil cuplu al cinematografului noastre contemporane (dacă nu cumva chiar de aici, din „CĂRUȚA CU MERE”, acest cuplu s-a și constituit?!).

Un liant fragil

„POPEYE MARINARUL ȘI CORABIA VESELIEI” — ultima premieră a Circului de Stat — se înscrie în acel gen de spectacole-parodie „apropo de...”, gen cu care Instituția bucureșteană ne-a obișnuit în ultimul timp. După războiul Donald, detectivul Colombo sau păpușile Muppets, iată că unui al doilea erou din fabuloasa lume a lui Walt Disney — Popeye — i-a venit rândul să susțină (cel puțin pe afiș) firul ce intenționează a uni, într-un cit de cit tot artistic, numerele de circ, ele însele atât de diverse în conținut și formă, cum numai în această artă se pot întîlni.

Dacă din punct de vedere comercial această formulă poate fi acceptată, din punct de vedere artistic ea nu izbuteste nici în cazul de față (scenariu: George Mihalache), așa cum nu a izbutit nici în spectacolele precedente, „liantul” ales dovedindu-se extrem de fragil. Și vreau să fiu bine înțeles: mă refer acum numai la formula în sine (adică Popeye, Colombo, Donald sau Muppets), la acea încercare de a înjgheba un spectacol unitar, folosind un pretext — cum să spun eu?! — în afara circuitului prin însăși natura sa. Este inexplicabilă dorința aceasta a circuitului nostru de a epata prin titlul spectacolului, prin schemă (schemă care, în cele din

urmă, impune întregului spectacol o constrângere deloc necesară, forțând numerele de circ să se adapteze, cit de cit, eroilor din filme sau cărți), atunci când, prin chiar valoarea lor, numerele de circ se afirmă de la sine!

Dar, mă rog, asta e o problemă mai mult teoretică, să vedem care sînt calitățile spectacolului de care ne ocupăm — pentru că sînt și din acestea, și încă destule; vom începe cu oaspeții: trupa „Zawrat” din Varșovia (acrobații pe sirmă), „Omul forte din Altai” (un număr de mare dificultate, un fel de dans al mongolului Hischidava cu niște sfere metalice avind o greutate incredibilă), dresura unor animale mai puțin văzute în arenă — struți, măgari, zebre — prezentată de Kornilova, de la Circus Mare din Moscova, sau deliciosul comic Mișca din Sofia — oferă momente de reală satisfacție pentru spectatori de toate vîrstele.

Dintre al noștri: două gimnaste de talie mondială — Teodora Ungureanu și Rodica Dunca —, ultima evoluind și alături de trupa de zburători Ciobanu, aduc un plus de frumusețe, profesionalism și încredere într-o evoluție de înaltă clasă. Trio Bocioagă și Vasile Stieriu, remarcabili într-un număr de jonglerie rapidă. Absolut uluitorii membrii trupei Crețu, la acrobazia la basculă: deținătorii al trofeului „Clownul de argint” la concursul internațional de la Monte Carlo (corespondentul, pentru circ, al „Oscar”-ului cinematografic!), acești autentici zburători și campioni ai forței sînt mereu noi, mereu în ascensiune valorică, mereu uimind prin perfecțiunea cu care ei elimină riscul teribil la care se expun. Și încă ar mai fi exemple.

L-am lăsat intenționat la urmă pe cel care duce în spate toate cel mai greu, cel mai ingrat rol: acela de a face oamenii să ridă! Este vorba de clownul (acrobat) SIMINICĂ!... Artist de circ prin excelență, avind o prezență-unică în arenă sau sub cupolă, acest încă tinăr clown merită, el singur, spațiul unei cronici. De mult nu am ris cu atita poftă, de mult, cred că din copilărie, nu am mai avut sentimentul acela unic pe care un spectator îl are la prima sa întîlnire cu circuitul autentic: Siminică este el însuși un spectacol, un spectacol de expresivitate, duioșie, agilitate, forță, ironie — toate amestecate, toate existente în misterele sa de straniu pierde-vară. Dar asupra acestui personaj poate vom reveni cu un alt prilej.

HORIA PATRAȘCU ■

Argument

Atacul din flanc

Sînt unii „artiști” care au un talent feroce de a atrage atenția opiniei publice asupra lor. Perseverenți în comerțul cu arta lor ei bat la ușile tuturor organismelor și organelor care le pot face publicitate și invită și insistă și conving și uneori chiar reușesc să atragă asupra lor, într-adevăr, atenția. Unii dintre ei au toate motivele să atragă atenția asupra operei lor. Alții însă trîșează. Comerțul cu arta nu se face. E trist. Sigur că artiștii trebuie să trăiască pentru a trăi, trebuie să-și vindă operele sau capodoperele. Nu vrem să compromitem acest gen de comerț necesar. Ci un comerț aparte: acela cu modul de a face reclamă. Se întîmplă să te trezești țesut într-o adevărată pinză de păianjen de o rețea întreagă de intervenții laterale, de soapele, de insinuări, de interjecții, de lingușiri, de promisiuni, de avertismente, de ultimatumuri dacă nu mergi să scrii despre un anume cântăreț sau actor, într-o anumită seară de spectacol, dacă nu le publici fotografiile, dacă nu „faci” un interviu cu un anume artist liric sau de muzică lejeră, dacă nu consenmezi un anumit debut într-un rol, dacă nu publici măcar o informație, o știre la o rubrică de interes public. Ca-n „lanțul slăbiciunilor” lui Caragiale. Sigur, autorul acestor rînduri nu a avut niciodată, pînă acum, prilejul să fie influențat într-o opinie sau alta de redactorul său șef pentru că pur și simplu acesta respectă opiniile redactorilor săi de rubrică dar... în jurul unui cronicar colcăie adeseori o întreagă pleiadă de mici comercianți de mărunțișuri care încearcă să influențeze, să corupă, să cumpere o opinie favorabilă despre o nuliitate sau despre o mediocritate. Mediocritatea și nulitatea sînt uneori mai bine organizate decît competența și talentul autentic!

Grav e cînd intervențiile din flanc vin de la diverse foruri, și competențe decisive, de la diverse funcții și personalități care, la rîndul lor, sînt, probabil, atacate de cîlii vibrații ai misiunilor și aranjatorilor de profesie. Uneori acest gen de misiuni sînt chiar convingătoare. Reușesc să impună o anumită opinie în fața celor care nu cunosc fenomenul. Se apelează la amănunte familiare, la drame personale, la pensii alimentare. Intră în joc tot felul de combinații extraartistice, de argumente din zona existențelor kitsch. Ca să nu mai vorbim că în asemenea împrejurări joacă un rol important gradele de rudenie, de la nepot, soră, frate pînă la cuînnat și văr.

E adevărat că între alte calități pe care trebuie să și le asume talentul și chiar geniul este și acela de a iniția modalitățile cele mai expresive pentru a se impune, pentru a intra în circuitul valorilor. Dar de aici pînă la mașinăria infernală pe care o pun în funcțiune, sau mai bine-zis în priză, unii, pentru a se face cunoscuți și remarcați, este o distanță enormă. Distanța dintre talent și antitalent.

Grav e că în spatele acestor mașinațiuni de culise se află niște oameni care încep să creadă, la un moment dat, cînd se vîd respinși, că sînt nedreptățiți, că sînt talente autentice înăbușite de dușmani, de „găști”, de „mafii”. Corul laudelor prietenilor interesați în grațiile unor artiști sau artiști, în protecția unor socri influenți, a unor unchi directori de teatru să zicem, poate duce la tragedie un suflet sensibil. Omul crede despre sine că e talentat și întîlnește mereu, mereu adversitatea celor care sînt puși să judece un fenomen artistic, adversitatea publicului care sancționează brutal nonvaloarea. Sigur că pînă la urmă, chiar dacă un suflet slab de inger sau un cinic acceptă să ridice în slăvi un antitalent sau un talent mediocre, caialmau se demașcă și scufundarea în real devine mociroasă. Dar trepădușii de talente, geambașii de culise găsesc mereu și cu spor alte „victime ale inocenței” și se reped din nou din flanc să atace, să deturneze judecața de valoare pînă la nivelul comerțului de gablonzuri.

ADRIAN DOHOTARU ■

CAP LIMPEDE

feu folcloric „Talerul de aur”), ne-a readus pe buze gustul artei populare adevărate, necontaminată de „mode”, pură ca inșeși izvoarele care au zămislit-o. Sub conducerea dirijorului Victor Tambru și a maestrului coregraf Florică Dobrescu, membrii ansamblului întreprind, și nu de ieri, adevărate expediții de arheologie folclorică, poposind în locuri bătrîne, culegînd de la bătrînii acelor locuri piese muzicale și coregrafice rare, aducîndu-le pe scenă cu tot farmecul și ineditul lor. Cîntece vechi precum „Mă uită pe Jii la vale”, „Dulce-i dragostea pe lună”, ca și bucăli de rezistență certificate de vreme, luate din repertoriul Mariei Lătărețu, împreună cu dansurile ca „Frunza”, „Sălcioara”, „Crăițele”, „Troaca”, „Bordeiașul” etc., avîndu-i printre interpreți și animatori pe Elena Popescu, Maricica Popescu, Claudia Medar, Emilia Nanu Dră-

guțoiu, Romică Lătărețu, Valerică Zorzor, Fănică Popescu, Ion Oproiu (conducătorul artistic al ansamblului) aduc în sălile gorjenestii de spectacole, cum au adus recent și în Capitală, un public numeros, sensibil la valori artistice autentice. Ni s-a spus că îi vom vedea în curînd pe artiștii „Altiței” și pe micul ecran. Îi așteptăm. (L. P.)

● **Spectacolele Operei.** Astă-seară Opera Română prezintă un diptic îndrăgît de amatorii baletului: **Tricornul și Șcherazada.** Sub conducerea muzicală a dirijorului Carol Litvin vor dansa artiști cunoscuți de publicul Operei dar și de telespectatori: Aglaia Gheorghe, Ștefan Bănică, Gheorghe și Carmen Angheluş. Miine seară spectacolul cu **Cavaleria rusticana și Paiațe** va marca debutul tenorului Anatol Covali în rolul „Canlo”. Alături de el aparînd alte nume presti-

gioase ale scenei bucureștene: Elena Simionescu, Vasile Martinou, Cornelia Pop, Constantin Ene, Nicolae Urziceanu. Dirijează Cornel Trăilescu **Duminică** la ora 11 copiii se vor întîlni cu minunatele personaje din **Coppelia**. Sub bagheta dirijorului Lucian Anca vor evolua tinerii și talentații interpreți Cristina Teodorescu și Gheorghe Angheluş. **Seara**, la ora 18, capodopera enesciană **Oedip**, chintesență a creației muzicale românești. În rolul titular David Ohanesian, cel ce s-a identificat de mult cu personajul. Dirijează Cornel Trăilescu. **Luni 31 octombrie 1983**, la ora 18, în cadrul ciclului **Interpreți ai liedului**, foalerul Operei va găzdui recitalul tenorului Florin Diaconescu, binecunoscut atît ca solist de operă cit și ca interpret de muzică vocal-simfonică și cameră-

Opinia unui alegător

Demonstrarea evidenței

Nu cred că există ceva mai obositor, mai măcinător de nervi, mai cumplit ilogic, mai chinuitor, mai secătuitor și capabil să te imbolnăvească de nevroză, pînă la urmă, decît ipostaza în care ajungem adesea de a fi obligați să demonstrăm evidența. Te scoli frumos dimineața, ești bine dispus, gata să te apuci de treabă cu tot ce ai tu mai bun și mai inspirat în tine și, cum e și firesc, după ce te uiți la cer și vezi că e ziuă și e clar și după ceas că e dimineața, ca orice om normal zici: Bună dimineața! Ei bine, sînt tovarăși ai noștri care nu se lasă chiar așa de ușor convinși și îți cer să le demonstrezi că e dimineața. Ce să le spui, cu ce argumente să mai vii în fața lor ca să te creadă? Pentru ei evidența trebuie neapărat demonstrată ca să-ți poată și ei răspunde, omeneste, Bună dimineața! Nu, ei mai au de pus întrebări, ei mai au de verificat ceva, mai consultă citeva ceasuri, mai cheamă pe cineva ca să se uite la cer să vadă că s-a luminat și a început dimineața, mai cer o adevărită de la Institutul meteorologic și, firește, pînă se string toate astea, dimineața s-a dus, tu ai pierdut timpul, pentru că nici nu poți trece mai departe de vreme ce nu ți s-a răspuns la omenescul salut și rămiș să aștepti și trece și prințul cel mic, și prințul cel mare și uneori te apucă și seara așteptînd și atunci mai există și riscul ca omul nostru să se uite la cer și să vadă el bine acum, că s-a întunecat și că nu mai are nici un rost să răspundă cu „Bună dimineața”. S-a făcut seară iar tu poți să devii și ridicol, în cel mai fericit caz.

Nu e nici o parabolă, e adevărul cel mai brutal, așa mai stau uneori lucrurile cu oamenii care dintr-o firească exigență și dintr-o firească dorință de a-și lua toate măsurile de precauție, ajung să ceară demonstrarea evidenței și folosesc pentru asta toate mijloacele birocratice cu putință și toate prerogativele funcției lor și,

sigur, sînt cazuri cînd ajunși foarte aproape de infarct. Pentru că cel mai adesea această ambiție pe care o au unii de a-și pune tovarășii să demonstreze și evidența este reflexul sigur al neajutorării, al lipsei de pregătire într-un domeniu anume și ei dirijează, nefericiți, chiar acel domeniu, al lipsei de competență, de asumare a răspunderii, reflexul spaimei de a zice Da, reflexul spaimei de a zice Nu. Evident, pe cont propriu!

Așa se face că în astfel de situații se iroscie atitea inițiative frumoase, se consumă inutil atita energie în stare de a produce mai bine și nu o dată, e adevărul curat, se sting și se pierd destule aventuri generoase.

Am cunoscut eu insumi oameni pentru care demonstrarea evidenței, vreau să spun ambiția de a pune pe cei din jurul lor să demonstreze evidența, devenise o a doua natură și cu ambiția asta se apărau foarte bine și trăiau foarte liniștiți, în timp ce aceia care depindeau de ei nu mai reușeau să doarmă cu toate somniferele pămîntului. Tu știi foarte bine un lucru, ai învățat ca să știi, ai făcut o specializare, dacă ai lucra normal după ce știi și ai învățat, viața ta ar fi și omenească, și productivă, și folositoare. Însă vine acela care îți spune: Convinge-mă că azi, la ora douăsprezece, ne aflăm în plină zi! Și începe calvarul!

Sînt însă și cazuri, imi spunea cineva, cînd te forțezi, treci peste starea de ilogism spre care ești împins și demonstrezi evidența; faci abstracție de faptul că te și umilești ca să demonstrezi evidența, dar vrei să urnești lucrurile din loc; trecă de la tine, faci și pe prostul, vrei să împingi treaba mai repede înainte. Ce te faci însă cînd după ce demonstrezi evidența vezi că omul tău ajunge la constatarea că nu-i convine evidența, nu-l aranjează pe el, nu-i vine la socoteală și nu e de acord cu ea?

Repet, nu există nimic mai măcinător decît obligația de a demonstra evidența, atunci cînd, de bună credință și competent, vrei să faci treabă.

DINU SĂRARU ■

Cenaclul
Flacăra
al
Tineretului
Revoluționar

În cetățile de muncă și spirit ale Ardealului poezia și muzica sînt totdeauna la ele acasă

Teribilul argument al civilizației muncitorești

Localitatea : Reșița, 19 octombrie 1983,
Stadionul „Valea Dojanului”, orele 16.

Număr de spectatori : 30 000.
Atmosfera : excepțională, moment de
moment, pe întreg parcursul spectacolu-
lui ; inreuibilă.

Noutăți : A revenit Dinu Olărașu. Au
debutat : Marian Stan, Trans Rock,
Mariana Gheorghiu și Gabriela Gros, au
revenit Eugen Colcer și Cristian Buică,
ultimul devenind din această seară mem-
bru al Cenaclului Flacăra. Adrian
Păunescu a scris și a recitat, în urma unui
bilet primit din public, „Închinare unui
tînăr mort”.

Calitatea spectacolului : foarte bună. Un
spectacol nemaipomenit, chiar dacă tri-
bunele foarte îndepărtate (circa 250 m la
baza mare) puteau fi un impediment
obiectiv pentru buna desfășurare a ma-
nifestării artistice. Nota maximă, 100 de
puncte.

Aportul organizatorilor : discret, exact,
fără reproș. Eforturilor mari ale con-
ducerii organizațiilor județeană și mu-
nicipală U.T.C. pentru o excelentă orga-
nizare le aducem mulțumirile noastre cu
adîncă recunoștință. Remarcăm o tot mai
inspirată acțiune a organizațiilor de tîne-
ret în favoarea cenaclului și a tinerilor.

La Reșița am găsit un stadion pregătit
de sărbătoare, un stadion arhiplin, cu o
scenă imensă (260 m²), foarte înaltă, care
a contribuit la buna desfășurare a spec-
tacolului. Senzația de mare depărtare ne
va fi repede destrămată de legăturile
sufletești care vor lega spontan scena de
public. Pe aceste puncte invizibile s-a
sprijinit un spectacol extraordinar, unul
din cele mai impresionante mitinguri de
pace. Ora 18 găsește Reșița într-o fan-
tastică dispoziție sufletească. Atmosfera
este fierbinte și templul focului vesnic
se transformă într-un templu al păcii.

De la orele 18 la 20 spectacolul a fost
de trei ori cu urale pentru echipa Dinamo.
Victoria fotbalului românesc a fost salu-
tată cu mare bucurie, tribunele scan-
dind numele echipei Dinamo, iar cenaclul
a cîntat „La mulți ani cu sănătate”.
Vorba mamei lui Napoleon : „numai să
dureze”. La 20 și 17 minute, cenaclul
merge extraordinar, intră în concert
mîinii trupei „Totuși”. Buni, tot mai buni
de la zi la zi ni se par acești copii în
frunte cu seful grupului, Andrei Păunescu,
cărui în curînd îi vom face cadou o
mașină de bărbierit. Venind vorba de cei
mai tineri, nu putem trece cu vederea
succesul tinerei Carmen Antal la Reșița
cit și insuccesul talentatului Dinu Olărașu
în orașul său, probabil din aceeași obiș-
nuință de a-ți trata concetățenii cu multă
nepăsare și condescendență. Dintr-una
din capitalele Banatului, Reșița, compa-
rabilă din punct de vedere al măreției,
profundității și al participării la actul
artistic cu Constanța, vom jura pentru
Stefan cel Mare, „Domnul a toată Mol-
dova”. Tribunele arată feeric. Caraș-Seve-
rinul s-a dezlăntuit într-un spectacol
extraordinar. Timp de cîteva minute
vom asculta „respirația de conștiință a

tribunelor”. Duelul celor două tribune
principale este demn de marile specta-
cole. Există momente în viața colectivi-
tăților cînd masele, datorită actelor de
cultură, pot deveni divine, pot îmbrățișa
un tel sublim, reacția lor fiind practic
mișcătoare doar de o cultură vie venită în
sprijinul lor, din beneficiarii acestui act
ei devenind implicit acționarii lui. Astfel,
bucuria că după 10 ani Cenaclul Flacăra
există este neîmormitură. Activitatea cul-
turală implicată direct în viața oamenilor,
pe care oamenii să o recepteze cu atîta
dragoste, este singura activitate care jus-
tifică existența culturii vii. De aici din
Reșița, locul unde munca este la mare
respect, provocă la o competiție loială,
încă o dată, pe toți făuritorii de cultură”.

Răsare luna de peste Doman și pe raze
de lună, cu „Sonata lunii” în suflet,
retin versurile poetului Adrian Păunescu:
„Spre binele nostru și contra deșere-
tăcii / la Reșița se cîntă Sonata
lunii”, „Clopot cu clopot se adună /
La Reșița sub clarul de lună”.

„Sînt bătrînă, bolnavă și am convin-
gerea că viața mea este o povară, pen-
tru fiul meu care se află prezent acum
la cenaclu. Constitui o povară deși nu-
cer nimic. Vă rog din suflet să recitați
pentru el „Repetabila povară”, poate va
simți cea mai grea durere a bătrînelor
mele : uitarea fiului și singurătatea în
care-l aștept mereu”. Cu lacrimi în ochi,
Adrian Păunescu recită într-o liniste de
mormînt, undeva în muntii se aude un
cîine, e doar o lumină acolo, poate e un
om singuratic care aude pilpîind pînă la
el.

Seară senzatională, noapte fantastică
s-a întimplat la Reșița în octombrie '83.
Simțindu-se aici ca-n albia sa, Cena-
clul Flacăra mulțumește cu pleacăniune
mîinunatului public reșițean.

Ca de la flacăra la flacăra

Localitatea : Hunedoara, 21 octombrie,
Stadionul „Corvinul”.

Număr de spectatori : 15 000.

Calitatea spectacolului : de la foarte
bună la excepțională. Infrunzînd eroic o
vreme friguroasă ca de iarnă, publicul hu-
nedorean a făcut dovada calităților sale
meritînd pe deplin cele 100 de puncte a-
cordate în final.

Atmosfera : foarte bună, într-un cres-
cendo pînă la excepțional în partea ultimă
a spectacolului.

Noutăți : au debutat grupul „Suris” din
Deva, Costel Sava și Mariana Stirb. A
revenit Carmen Bălțatul. Adrian Păunescu
a scris și recitat poezia Cota de cultură.
A revenit, recitînd frumos, brașoveanca
Aura Sipică.

Aportul organizatorilor : foarte bun.

...Și cu toate că era frig, sau poate toc-
mai de aceea, cei de pe scenă s-au întrecu-
t pe ei înșiși. Numai astfel ne explicăm
cum de a reușit Romeo Beianu să-și spar-
gă o tobă, așa incit recitalul la tobe pe
care îl anunțase Adrian Păunescu i-a
prins pe dragii noștri bateriști într-o
schimbare a întregului set. Nicolae Cănan,
concentrîndu-și gîndurile din același mo-

tiv, reușește să ne încălzească pînă și su-
prafața cutanată. Cristian Buică, venit cu
noi din cetatea Reșiței, primește cu ade-
vărat botezul focului aici, în altă cetate a
cuptoarelor veșnice, aici unde a primit a-
devăratul botez și trupa. Totuși, îndelung
căutată în biletele sosite pe masa cena-
clului și aclamată în absență. Subsemna-
tul declară aici că nu și-a putut susține
recitalul decît pe parcursul a două ore,
timp în care tribunele l-au obligat pe
A.P. să schimbe mereu programul, cînte-
cele tinerei Carmen Antal fiind cerute și
cîntate, cîntecele de țară fiind începute
de cei din tribună și reluate de noi, pe
scurt atmosfera devenind fantastică. Și lu-
mea, în loc să plece la un ceai cald, se a-
duna în număr tot mai mare incit a fost
nevoie să începem iarăși acțiunile de or-
ganizare din tribune pentru o bună vizio-
nare. Dacă este cineva în stare să ne ex-
plice de ce pe un frig care te îmbrățișă
un cald cămin lumea invadea stadionul la
ore de seară, să o facă în scris. Apropo,
ce-am observat la ultimele spectacole este
dispariția „prietenilor” noștri, din cauza
condițiilor ușor neprielnice lor. Probabil
că ei așteaptă săliile dar va mai fi pînă
atunci. Cu nostalgie toată lumea cîntă
„Ploaia care va veni”. Cel de pe scenă,
dună anii tineretii, ceilalți în speranța u-
nui aer ca după ploaie. „La atîtea difi-
cultăți, chiar în aerul pe care-l respirați,
primiți un spor la rata de cultură”, le
spune A.P. Venit pe neașteptate, iată că
totuși Cenaclul Flacăra realizează aici un
spectacol din cele mai bune. Hunedoara
merită și primește din partea noastră tot
ce i se cuvine într-o seară în care sute
de bilete frumoase ne invadează și ne
obligă : „Sînt schimbul trei și la orele 22
trebuie să plec dar vreau să vă rog pînă
la acea oră dacă se poate să se cînte „Clo-
potul Reîntregirii” deoarece, se știe, în a-
nului 1918, acum 65 de ani, națiunea româ-
ră vroia să devină cu desăvîrșire liberă
și să se întruchipeze într-un singur stat”,
semnat Ianoz, muncitor. la secția I, furna-
le, Combinatul siderurgic Hunedoara.
Dar frigul stringe și încercăm să inche-
iem. Nu sîntem lăsați, reluăm. „Puștoaica”
se cîntă în această seară de zece ori și în
topul făcut ad-hoc ia primul loc. În acest
top, chiar dacă Andrei Păunescu a fost
absent și cîntecul „Da, da, da” nu a fost
anunțat, el a ocupat locul 13 din 24 de
prezențe. Carmen Antal a cîntat de 5 ori
„Toate femininele vor pace” ocupînd de-
altfel un senzational loc 6. Ștefan Hrușcă
a apărut, sau mai precis a reapărut la mi-
crofon, dar de această dată cîntînd un co-
lind maramureșean cu chitara electrică
Ibannez a lui Zărnescu. De data aceasta,
Hunedoara primește 100 de puncte pentru
felul în care a convins că este în mani-
festările culturale egală cu munca dusă și
ea la rang de operă de artă.

„Buletin
de Dacia Felix”

Localitatea : Deva, 22 octombrie, Sta-
dionul „Cetate”.

Număr de spectatori : 10 000.

Calitatea spectacolului : spectacol mare.
Deva primește 100 de puncte pentru a
doua oară.

Atmosfera : foarte bună, de mare ex-
ziasm.

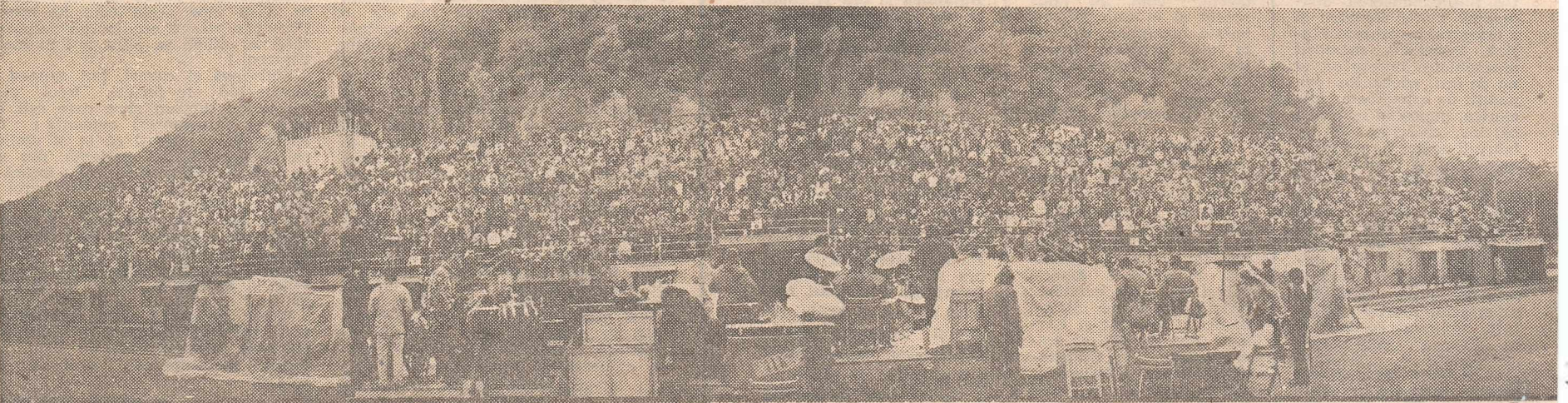
Noutăți : au debutat Dana Lăptucă,
Banie, Simona Badea, Alina Faur, Si-
Budiaru, Daniela Ioțsa, Daniela Magda-
na Puiu. În premieră a fost prezen-
cîntecul lui Dinu Olărașu, „Cina de tînăr
Carmen Antal a cîntat cîntecul său și
poetului Adrian Păunescu, „Județul
cia Liberă”.

Aportul organizatorilor : foarte bun.

Chiar din start Adrian Păunescu
duce în atenția generală o voce de
mulți ani primită neatent, Mihaela
Pescu. Primind-o cum se cuvine, publi-
c din Deva ia un puternic avans către
100 de puncte, de două ori visate și
odată primite. Dinu Olărașu ne întărește
convingerea că la Reșița există un cli-
mat artistic care se hrănește cu focul cup-
relor. Nu știm cum se face, dar din
ora 18 marchează un ascendent vizibil
desfășurarea spectacolului. Atmosfera
fantastică, la cîntecele de țară publi-
c dovedindu-se egalul marilor noștri ca
pioni. Din păcate, momentul de poezie
rar și atît de curat, este întinat de
spectatori. Un bilet tragic — pri-
etă, absurdă moarte a unei copile de 15 ani
8 Juni primit de A.P. — a determinat o
stare de emoție. Conducătorul cenaclului
va recita cîteva din poeziile sale de
flet și inimă. Luminile aprinse sus pe
scenă nu vor putea decît să ne înjumi-
țască mîhnirea că mai sînt încă oare
care nu sînt capabili să perceapă mom-
ente de sensibilitate, care nu sînt capa-
bili să participe la durerea apropiată. Nori-
ci nota maximă ar fi trebuit să fie
scuturată. Dar ceea ce a urmat pînă în fine
spectacolului a compensat prin forță
ce se pierduse la capitolul sensibilitate.
Sîntem totuși în secolul vitezei iar
gresul s-a lăsat amprenta sa. Tot
„Puștoaica” sentimentală va fi primită
succes. A.P. propune și un răspuns la
fren, reluat imediat de tribune. „Nu,
nu eu țî-am înșelat simțămîntele, /
nu, nu eu țî-am rănit inima!” Ca și
celelalte seri Vali Gereca s-a descu-
tă foarte bine cu „Puștoaica”, mai greu
va fi însă acasă, față de nevasta lui,
babil, cum remarcă A.P. La sărbătore-
de la Deva consemnăm apariția pe f
a unei luni pline și portocalii.

Cîntecul „Județul Dacia Liberă”, ter-
nat chiar înainte de începerea spec-
tacolului, împlinește recitalul tinerei
Carmen Antal, la ea acasă. A.P. a scris
versuri aici, în acest județ în care am
venit de nenumărate ori, aici unde
elul a renăscut acum doi ani, aici unde
hotărît continuarea lui după cei zece
încheiați și asta nu întîmplător ci pe-
că județul Hunedoara este o Românie
miniatură. De la mineri din Valea Ji-
pînă la cetățile dacice și romane din
Orăștie și Țara Hațegului, pînă la m-
din Țara Zarandului, Hunedoara re-
zintă în fapt istoria și aspirațiile rom-
lor spre mai bine. Astfel premiera ace-
cîntec la Deva este în parte datorită
plină, recunoștința poetului Ad-
rian Păunescu față de melcașurile pe care
trăit Decebal și Avram Iancu și pe
muncese azi făuritorii României e-

Seara de la Deva seamănă tot mai
cu un vulcan aprins la poalele cetății
nimic nu ne va schimba această impr-
pînă în finalul unui spectacol, de dat
ceasta de 100 de puncte.

Deva : 10 000 de spectatori aplaudă „Județul Dacia Liberă”

Arad, frig mare, dar cine-l simte ?

Cultură fierbinte la minus 3 grade

Localitatea : Petroșani, 23 octombrie, Stadionul „Jiul”, orele 15.
Număr de spectatori : 15 000
Atmosfera : nemaipomenită, plină de roism.

Noutăți : au debutat Constantin Pislaru, Ida Anghelache, Virgil Stratulat, A re-niț Florin Budea, care din această seară a devenit membru al Cenaclului Iacără. A scris și a recitat poezia „Poed vine în Vale” și a cîntat, în public, entru prima oară („Cîntecul lui Ștefan el Mare”), Adrian Păunescu.

Calitatea spectacolului : foarte, foarte nă. Petroșaniul primește pentru a doua oară 100 de puncte. Cu aceasta înregistrăm imul județ campion : Hunedoara (Deva 100 de puncte, Hunedoara — 100 de puncte, Petroșani — 100 de puncte).

Aportul organizatorilor : din nou, în treg județul Hunedoara, excelent.

Frig a mai fost duminică pe stadionul n Petroșani ! Și cînd ne gîndim că au st oameni care au venit de la orele 11 să prîndă locurile cele mai bune, realism că doar un spectacol în aceste con-ții nu poate egala eroismul de zi cu zi oamenilor din eroica Vale a Jiului. De cea Adrian Păunescu anunță chiar de put că va trebui să revenim curînd te localitățile din Vale, acolo unde emenii au nevoie de noi, acolo unde am splăi, în parte doar, munca plină de crificii a minerilor.

Puțin timp am putut să ne desfășurăm ogramul, tribunele preluînd inițiativa. ă fie pace-n lume”, foarte cerut, a fost ruit de Carmen Antal tribunelor „Mi-rii”, cîntecul cunoscut și iubit aici al Vasile Șeicaru, a fost, de asemenea, ezat la loc de cinste. Trupa Iris, tot ai bună cu fiecare zi, a susținut și aici recital de marcă. Bineînțeles, „Puș-ica” a avut și ea partea leului în acest ctacol excepțional, care încă înaintea serării primea 100 de puncte. Și se lăsa : mai frig ! „Pentru bani nu o faceți, de stați, Adrian Păunescu, pe -1°, pe acest idion, în loc să fiți acasă, la București, căldură, la ora aceasta ?” este întrebă nducătorul cenaclului, într-un bilet. ste nemaipomenit de trist să nu ai nici dificultate de invins, iar eu cred că lo- l făuritorilor de cultură este în mijlocul menilor — vine răspunsul. Poezia oetul vine în Vale”, scrisă în această ură de Adrian Păunescu, reflectă ea șiși convingerea poetului despre con-ia artistului, a omului de cultură în ort cu beneficiarii actului artistic.

nt la Petroșani la ora 19 și 40 de . Totul e acoperit de o chiciură e își intră pînă la oase, dar căldura e ne ține e mai presus. „Multă sănă-e din partea tineretului care se află în ncul pămîntului, unde se face liniște um, știînd că sînteți pe stadion, și as-tă cu tot sufletul”. Semnează un miner Petrila, „aflîndu-mă la lucru dar ultînd în inima mea Cenaclul”. Pentru fel de oameni merită să înfrunți orice icultate, mai puțin emoția care te cun-de. Pradă acestor emoții, Adrian Păunescu va cînta pentru prima oară un tec vechi, la care ține extrem de it, „Cîntecul lui Ștefan cel Mare”. Sur-ză pentru noi, surpriză chiar pentru an Păunescu.

ea, foarte frig, mai fugim prin ves-ce, după cite o cafea caldă ; singurul baricade, Adrian Păunescu nu e lăsat public să iasă din scenă. Anunț : „Dau ă cîntece în plus ale Ecoluii contra o misie de-a fugi pînă înăuntru”. Se unge, în sfîrșit, la o convenție. Pu-

blicul n-o respectă, îl cheamă pe A.P. după primul cîntec. Nemaipomeniți au fost tinerii din Valea Jiului. Este a cincea zi consecutivă cînd se acordă 100 de puncte.

■ DUCU BERTZI ■

Noii campioni ai spiritului tînăr

Localitatea : Arad, 24 octombrie 1983, Stadionul U.T.A.

Număr de spectatori : 25 000.

Calitatea spectacolului : foarte bună.

Atmosfera : fantastică, poate ca nicio-dată la Arad ; un public de 100 de puncte.

Noutăți : au debutat două grupuri folk feminine formate de surorile Livia și Angela Daroț și Daniela Dranița și Adriana Puricică, apoi foarte bine Simona Florea și umoristul Aurel Cohan.

Aportul organizatorilor : foarte bun.

Marea afluență de oameni umplînd pînă la refuz tribunele stadionului ne-a îndemnat să salutăm înțelegerea organizatorilor de-a face acest spectacol în aer liber și să ne gîndim la a transforma miile de izvoare (devenirea existenței de-o seară a acestor tineri) într-un flux de curăție, bunătațe și frumusețe spre care să tindă și după plecarea noastră. Cîntecul emblematic „Iancul la Tebea” descrie și primul tablou semnificativ al acestei serii. Printre steaguri tricolore sînt înălțate pancarte mărturisînd intențiile acestor oameni : „Pentru Pace vom cînta / Alături de Flacăra”, „Să fie pace în lume — Peace in the world”, „O șansă păcii !”. Salutăm și peluzele, pline și ele, așezate mai departe de scenă, dar pe care le simțim aproape de suflet. În curînd cuvîntele „Trăiască Ceaușescu, Partidul și Poporul / Trăiască România, Trăiască Tricolorul” vor răzbate atît de puternic din piepturile tinere încît putem proiecta de pe acum traiectoria spre împlinire a acestei serii. Atmosfera este fantastică, sus, deasupra stadionului, deasupra orașului, două „păsări de argint” trasează un simbol X — pentru cei zece ani de activitate ai cenaclului nostru. Mihail Stan oferă publicului trei dintre poeziile de dificultate ale repertoriului său : „Mistretul cu colți de argint” (Ștefan Aug. Doinas), „In capul trebii” (Marin Sorrescu) și „In fiecare zi” (Romulus Vulcanescu). Simțim frigul tot mai pătrunzător odată cu lăsarea serii, un prag tot mai îngust acum între zi și noapte. Marius Batu și cîntecele grupului Poesis dau intîlnirii noastre un aer plăcut de intimitate. Din loc în loc, luminițele răsfrînte pe chipuri îmi readuc în memorie căldura focului viu al copilăriei. Cîndoaie, puritate, speranță ! Se cîntă Beatles cu Flapo, apoi cu Ducu Bertzi care, după „Let it be”, își va continua recitalul cu la fel de nemuritoare cîntece ale Maramureșului. Cit de perfectă trebuie să fie oglinda sufletelor acestor oameni pentru a le reda întocmai superbia ? Se scandează „Trăiască, trăiască, trăiască, să trăiască / Moldova, Ardealul și Țara Românească”, și asta ne determină să reluăm „Trăiască România”. Emoționante semne de afecțiune sosesc la scenă. Între ele, Elena Dumitru din Arad ne trimite o cusătură reprezentînd casa marelui erou al neamului, Avram Iancu. Acest gest ne dictează o nouă schimbare în program. O facem cu dragoste ! Cîntăm deci : „In țara moșilor”, apoi „Nu uita că ești român”, un cîntec păstrat chiar în această matcă de țărani corului din comuna Bocsig, redescoperit și repus în circulație de poetul Adrian Păunescu, și „Treceți batalioane române Carpații”, cu trei strofe adăugate de A.P. pentru Aradul care a jucat un rol important în înfăptuirea actului Marii

Uniri. Și pentru că schimbarea stărilor este un semn de puls, deci de viață, nevoia de sentimentalism a tinerilor este satisfăcută de noul șlagăr „Puștoaica”. Carmen Antal a fost și aici o apariție aplaudată pe merit, iar intrarea ei în scenă a fost de asemenea dictată de nevoia exprimată de aceia cărora azi nu le puteam refuza nimic. Între cîntecul ei, „Să fie pace în lume”, și acela al cenaclului, „O șansă păcii”, totul a decurs într-o atmosferă ce motiva pe de-a-ntrégul această dorință arzătoare pe care tineretul României nu va înceta s-o poarte ca pe un stîndard al generației. „Viitorul”, cîntecul lui Valeriu Penișoară, adaugă pe lista atributelor serii o nouă expresie a nivelului conștiinței politice a oamenilor. Cu un cîntec de sezon își începe recitalul său, Ștefan Hrușcă : „Mare iarnă o picatu”, „Clopotul Reîntregirii” sună din piepturi tulburător în Aradul care-a fost ca „un creuzet al Marii Uniri naționale”. Și pentru că Marea Unire a însemnat și unirea cu Moldova și cu toate ale ei, „Jurămînt la Putna” împlinește acest moment de excepție la care nu uităm să adăugăm contribuția lui Adrian Păunescu cîntînd aici, cu un timbru din care transpăreau sfișiere, disperare și fatalitate, impresionantul „Cîntec pentru Ștefan cel Mare”. La o oră tirzie publicul păstra uimitor prospețimea inițială. A urmat Alexandru Zărnescu, aceiași sensibil purtător al antologicului „Dor de Eminescu”, iar ritualul minunat al memorării și rememorării acestor silabe desprinsse parcă din nemurire ni s-a părut la fel de frumos și tulburător.

Oradea între 0 și 100!

Localitatea : Oradea, 25 octombrie 1983, Sala sporturilor.

Număr de spectatori : 12 000.

Calitatea spectacolului : bună.

Atmosfera : alternantă, între limita cea mai de jos și vîrf. Pe total, un spectacol de numai 50 de puncte.

Noutăți : cele mai multe debuturi într-o singură seară, 11 : Adriana Timar, Mihaela Calman, Adriana Bodea, Valeriu Susa, Florica Șandru și Rodica Cucu, Viorica Birou și foarte bine, Andrei Dutca, Teodor Pop, Matei Gavrilă, Liliiana Ioniță și grupul Octavian Bud, Emilian Onciu.

Chiar înainte de a intra în incinta Sălii sporturilor am realizat ceea ce avea să urmeze. Și dacă sala era literalmente ticsită, depășîndu-și cu mult capacitatea, afară erau poate aproape de trei ori mai mulți oameni veniți din dragoste pentru cenaclu și care au fost nevoiți să plece deznădăjduiți. Prima parte a spectacolului avea să poarte pecetea tristei inspirații a organizatorilor de a nu ne crea un cadru adecvat nevoilor de desfășurare a unei manifestări cu o asemenea afluență. Ar fi fost ideal un spectacol în aer liber sau, chiar în aceste condiții, dacă scena ar fi avut o înălțime corespunzătoare, altele ar fi fost datele problemei. Așa, aveam nu doar impresia, dar certitudinea că orice efort de a ne face ascultați, era zadarnic. O larmă neîncetată, preocuparea unora de a veni spre scenă uitînd de ceilalți, imbulzîndu-se, vorbind fără jenă între ei, aproape acoperind scena, creau mediul impropriu acestei manifestări. Cine ar fi crezut ? Tocmai la Oradea, de unde păstram încă vie amintirea unor întîlniri absolut memorabile ! O singură tresărare — cîntecul lui Majay Gyözö, „Totuși iubirea” în in-

terpretarea Tatiane Filipoiu. Ceilalți trec parcă neobservați. Venirea pe scenă a lui Adrian Păunescu, primită cu mult entuziasm, ne dă și speranța unei reveniri. Cîntecele de țară ne arată Oradea în forma ei de zile mari. „Jurămînt la Putna” și „Treceți batalioane române Carpații” au fost cîntate excepțional. Apoi, „Puștoaica”, un cîntec descoperit de A. P. la Brașov într-un mediu de tineri, de fapt rod al deschiderii făcute de Cenaclul Flacăra emulației tinere, convinge din nou că sentimentalismul bine orientat poate fi o forță. Din păcate, revenirea la care speram cu toții, „spre bine, spre frumos, spre adevăr”, n-avea să fie totală. Curînd a trebuit să întrerupem pentru a-i lăsa pe aceia în datoria cărora cădea organizarea, să-și facă treaba. Atmosfera devine o mare în flux și va crește într-atît, încît în scurtă vreme pe recitalul lui Carmen Antal, redevine știuta, extraordinara „Cradea, mon amour”. Cîntecele de pace și din nou „Trăiască România”, sub falduri de Tricolor, ne fac să regăsim aici publicul campion al cenaclului, făcîndu-ne să apreciem totodată că „nu defecțiuni de suflet au contribuit la neajunsurile din prima parte, ci defecțiuni organizatorice”. O impresionantă dezlănțuire feerică sînt momentele dansante susținute de Flapo și Costas Caracostas. Se fac hore care cuprind sala și scena cu frumusețea entuziasmului lor. Revin Octavian Bud și Emilian Onciu, doi tineri sătmăreni, cunoștințe mai vechi, făcîndu-ne de această dată surpriza revenirii lor cu creații realizate în formulă de grup, de incontestabilă valoare. Pieșele noi, dar și mai vechia „Doina lui Lucaci”, „Laudă de-a pururi memoriei făcătorilor Marii Uniri”, conving pe toți de puritatea alcătuirii acestui grup. Liliiana Ioniță, tînăra debutantă din această seară în vîrstă doar de 14 ani, revine în scenă și face cu „Ioane, Ioane”, un succes eclatant. Cu Vasile Șeicaru însă aveam să regăsim atmosfera de mai înainte și chiar o notă de intimitate în plus. Totuși, dacă la început a fost comunicare zero, iar în momentele de vîrf 100, pentru a fi cinstiți pînă la capăt, media acestor limite atinse de spectacolul de la Oradea, rămîne 50.

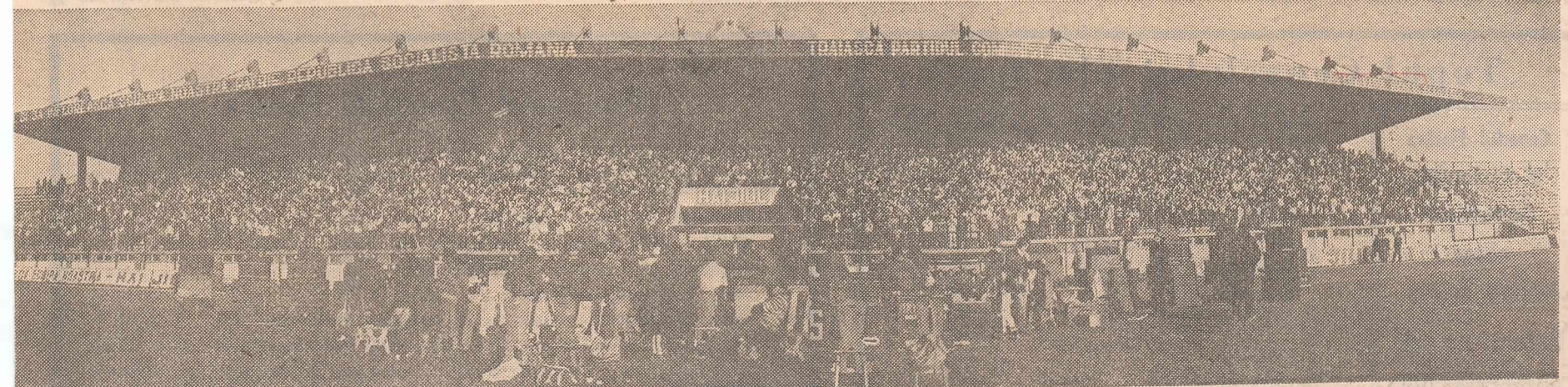
■ CONSTANTIN DRAGOMIR ■

Ați citit cronicile manifestărilor cu numerele 1132, 1133, 1134, 1135, 1136, 1137, 1138.

LA INCHIDEREA EDIȚIEI

Pe Stadionul „Olimpia” din Satu Mare a avut loc un spectacol cu totul excepțional. Este una dintre cele mai izbitoare prestații ale Cenaclului Flacăra, iar publicul a rezonat ca o adevărată „tribună de geniu”. S-a cîntat pentru țară, pentru unitatea națională, pentru prezentul socialist — idealuri scumpe ale întregului nostru popor. Publicul din această seară a dat dovadă de excepționale sale disponibilități, prin entuziasm, prin competență, prin profunzime, făcîndu-ne să înregistrăm aici și cîteva recorduri remarcabile. Prin cîntecul „Balada lui Lucaci”, vorbind singur despre rezervele nemăsurate ale acestor oameni spre cultură și sentimentul viu al istoriei, a fost creat un moment de excepție, ca atîtea altele pe parcursul întregii serii memorabile de la Satu Mare. A fost un spectacol mare. A fost un spectacol total. Vom reveni cu amănunte în numărul viitor.

NOTĂ : Datorită unei slabe legături telefonice prin care comunicam săptămîna trecută cu redacția, notele spectacolelor noastre de la Calafat și Dăbuleni au fost inversate. Aducem aici îndreptarea ce se cuvine : Calafat — 70 puncte ; Dăbuleni — 750 puncte.

Petroșani — cupolă a luminii peste oamenii din adîncuri

Fotografii de VICTOR RADULESCU ■

...Și a bătut primul gong

Se anunță o stagiune teatrală extrem de diversă. Premierile de până acum sînt incitante mai ales ca propuneri regizorale. Ne vom întoarce oare la epoca în care dramaturgia trece pe planul doi și se va impune din nou spectacolul împreună cu echipa de realizatori? Rămîne să mai vedem. Consemnăm în această pagină doar câteva din premierele teatrale bucurestene. Urmează ca în numerele viitoare să acordăm atenție unor spectacole interesante anunțate de teatrele din provincie. Consemnăm de asemenea faptul că Teatrul Național a început stagiunea cu două premiere din fondul devenit clasic — și permanent actual — al literaturii, deși una dintre ele reprezintă o dramatizare. Gongul a bătut mai tîrziu și mai timid ca în alți ani. Să sperăm că e vorba doar de o perioadă de acomodare la rigorile toamnei și ale iernii.

Un spectacol care și-a propus prea puțin

Ultimul Shakespeare pus în scenă la București este spectacolul Teatrului de Comedie cu o piesă de tinerețe, mai puțin cunoscută, a divinului brit — **Doi tineri din Verona**, în regia lui Alexandru Dabija și scenografia lui Ion Popescu-Udrisite. Un spectacol gândit mai mult în amănunt decît la nivelul ansamblului, cu momente foarte bune, dar și cu unele falseturi, impunînd însă atenției partiturii remarcabile ale citorva (foarte) tineri actori, despre care va fi vorba în continuare.

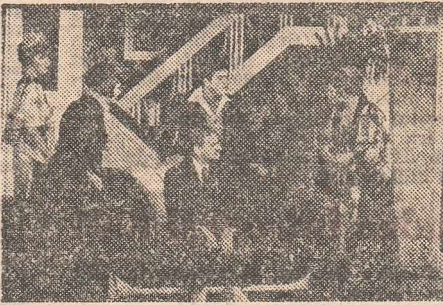
„Construită pe o tramă extrem de simplă — un tînar (Proteu) ajunge să-și trădeze iubita (Iulia) și prietenul (Valentin), îndragostindu-se de logodnica celui din urma (Silvia). „Trădarea prieteniei (...) nu poate constitui motiv de ris. Nu, **Doi tineri din Verona** e o dramă lirică, cu două personaje comice...” — citim în prezentarea succintă și edificatoare semnată de Mihai Rădulescu în programul de sală. Aceasta și este, în fond, piatra de încercare, viclenia textului shakespearian, sesizată, ce-i drept, de Alexandru Dabija, dar neglijată adesea pe parcurs. Balansul între comedia cu accente burlești, întinzînd la tot pasul capcane parodiei și interpretării în gen de commedia dell'arte (și pe care Al. Dabija nu le ocolește) și nuanța meditativ-lirică există în spectacolul de la Comedie, el nefiînd însă suficient de bine condus pînă la semnificațiile din scena finală: cele două fete, Iulia și Silvia, rămîn „uite” în scenă, adunînd cu greu, din firimituri, ceva din bucuria că totul s-a rezolvat, totul e bine, de vreme ce iubii lor își string din nou minile împacăți. Această invitație finală la reflecție asupra valorii sentimentelor de iubire și prietenie ar trebui să se răsfrîngă (retroactiv) asupra întregului spectacol, ca o idee vertebrantă, dar adevărul e că happy-end-ul laconic ghilotează intrucivă emoția și reflexivitatea incipientă a spectatorului, nelăsînd timp suficient acestei necesare reordonări.

Tandemul Proteu — Valentin (respectiv Florin Anton — Șerban Celea), care stă în fond la baza intrigii, evoluează „umăr la umăr”, am zice, fără să ajungă însă... prea departe. Jocul lor e în general convențional, în special în cazul lui Florin Anton, care nu reușește să „intre” în rol, nu-i găsește dimensiunea problematică pe care textul ar fi îndreptățit-o. Cele două roluri feminine de prim plan — Iulia și Silvia — sînt interpretate de Virginia Mirea și respectiv Aurora Leonte. Cea dintîi — o ingenuă cu temperament (paradoxul e, în cazul acesta, nu numai viabil, ci chiar fericit!), compunînd o ipostază nubilă a feminității shakespeariene de o rară culoare și prospețime. În schimb Aurora Leonte pare să se adapteze cu mari eforturi genului comic. Silvia e aici o compoziție friabilă, inegală, care s-ar fi putut salva eventual printr-o mai apăsată coloratură parodică. Beneficiind de partituri generoase, cei doi servitori — Speed (Șerban Ionescu) și Lance (Gheorghe Dănilă) — sînt autorii celor mai izbitoare momente ale spectacolului. Șerban Ionescu are mobilitate, forță expresivă, un umor direct, acroșant. La rîndul lui, Gheorghe Dănilă („vedeta” indiscutabilă, alături de cîinele Crab — admirabil și el!) este un Lance cu alura etern valabilă a oricărui John autentic. Dumitru Rucăreanu (Thurio) răspunde corect funcției sale exclusiv comice în piesă. În alte roluri, de mai mică întindere — Cornel Vulpe (ducele Milanului), Sorin Gheorghiu (Antonio), Eugen Racoți, Consuela Darie,

Theo Cojocaru, Liliana Țicău, Violeta Berbiuc — evoluții plauzibile, corecte. Propunîndu-și — se pare — prea puțin, regizorul Alexandru Dabija a realizat totuși, cu concursul substanțial al interpretelor, un spectacol plăcut, care nu trădează spiritul comediei shakespeariene.

„Titanic vals” în ritm de tango

Titanic vals a intrat de mult în fondul principal al comediei noastre. E inutil să rezumăm această piesă scrisă cu abilitate de rețetar farmaceutic. Spectacolul Teatrului Național nu ne rezervă mari surprize în interpretarea textului. Lectura merge pe canoane devenite „clasice” în montarea capodoperei lui Tudor Mușatescu. De aceea spectacolul pare mai vechi decît e în realitate. Adică pare că se joacă de cîteva zeci de ani. Deși e premieră. Pentru citiva actori spectacolul poate fi o premieră. Pentru alții nu. Regizorul Mihai Berechet a lucrat mai mult la nivelul filigranelor, la nivelul variațiilor pe aceeași temă, epuizînd un anumit mod de a vedea piesa: desuet și

demodat dar tonic. Pentru că totul se sfîrșește cu bine. Credem că din perspectiva altor experiențe de viață sociale și politice spectacolul ar fi putut fi mai „agresiv” chiar decît l-a scris autorul. Mai apropiat de problemele spectatorului contemporan.

Actorii, în ton cu direcția de scenă, umplu rolurile cu faptele lor, cît mai colorat și cît mai bogat, îngroșînd uneori și supralicitînd. Radu Beligan în rolul titular e exact ceea ce trebuie. Fîrescul și simplitatea sa au un aer funcționăresc de primărie mucegăită și umilînța victimei fără sfîrșit. Cînd izbutește, prin moștenire, să se îmbogățească rămîne la fel, modest și cenușiu. Un Spirache ideal și comod. Ileana Stana Ionescu e aceeași ca în alte piese și în alte roluri, cu simț al umorului, cu poftă de joc, inventivă, sportană întotdeauna dar împingînd ades lucrurile în zona calambururilor de dragul calambururilor. Florina Cercel, cu vocea sa de plutonier major, e supărătoare jumătate din piesă, pînă ne obișnuim cu accentele sa'e și cu lînta androgină a personajului, pentru că în final să interpreteze magnific cîteva scene. Dar tot în registru, subliniat insistent de regizor, al comediei bufie. Ceea ce este fals. Cezara Dafinescu e una din surprizele plăcute ale spectacolului. Dovedește că poate trece dincolo de superficialitatea unor personaje interpretate pînă acum și că are disponibilități pentru roluri de mai adîncă reflecție, de compoziție, nu numai de frumousă superficială. Bună e și Aimee Iacobescu în rolul surorii vitrege care se sacrifică pentru onoarea familiei și se face că naste un copil la... Paris. Foarte bun Eugen Cristea în rolul fratelui mort după curse de cai. Cristea e un actor de comedie care trebuie descoperit pe măsura talentului său multilateral. Urmează ca și actorul să-și aleagă ținuta scenică potrivită în kilograme și în stil. Cea mai mare surpriză a seriei a constituit-o actorul Andrei Finț într-un rol de timid frămîntat

care vine dintr-o zonă nordică a dramei și tragediei moderne. Ciudat, straniu mai bine zis, cu o trăire intensă și cu o eleganță de aristocrat. Iată un actor care ar trebui mai bine folosit în teatru și în film. În rest, Constantin Dinulescu (botezat, din grabă, într-o cronică trecută, Vasile Dinulescu, fapt pentru care îi cerem scuze) a fost pitoresc și convingător iar Alexandru Hasnaș exact ceea ce trebuie, adică un pretext.

Harap Alb și imponderabilitatea

Harap Albul lui Radu Itcus e scris în versuri. Incredibil, dar adevărat. Cu toate că e în versuri, spectacolul nu e numai suportabil ci chiar incitant. El depășește condiția unui basm transcris pentru scenă. E chiar un spectacol de referință. A fost rescris în versuri cu mare discreție și cu un simț special pentru replica de scenă. Și acolo unde textul e greoi, e neindeminatic intervine regizorul și actorii ca să-l mlădieze. Nu e un text de metafore și de comparații care să șocheze. E un text cumințe la nivelul poeziei. Dar bun la nivelul poantelor și gagurilor. Spectacolul de la Teatrul Național e lucrat însă cu o migală extraordinară. Grigore Gonța se dovedește, după părerea noastră, un profesionist serios al scenei, un director de scenă de care trebuie să ținem seama. Versul i-a impus lucrul detaliat, pînă la silabă pînă la consoană și vocală. Sensurile au fost montate și demontate de sute de ori. Textul apare la premieră stors de toate sensurile posibile și imposibile. Poate că la un anumit moment ar fi trebuit să funcționeze mai bogat imaginația autorilor, dar un asemenea basm fabulos e greu de trecut în imponderabil cu elementele concrete de recuzită ale teatrului. Cu ale filmului lucrurile s-ar fi putut petrece altfel. Oricum, spectacolul nu e pentru copii sau, mai bine zis, nu numai pentru copii ci și pentru adulți. E o incitare să urmărești peripețiile lui Harap Alb și ale calului său inept și micalit prin lumea de caractere ciudate și de adversități agresive care sînt inventate parcă anume ca să-l verifice pe Făt Frumos. Mai ales că acțiunea se petrece într-un cadru scenografic de o frumusețe ireală, într-o ambianță coloristică trecînd dincolo de cartea ilustrată și figurînd esențele, simbolurile cele mai tulburătoare ale basmului. Un basm care cuprinde o întreagă filozofie. Nu numai o întreagă morală.

Geniul spectacolului este Marin Moraru care joacă toți împărații din piesă, și pe cei buni și pe cei răi. Actorul se joacă pe sine, îl joacă pe Creangă, pe Itcus, inventînd nenumărate gaguri și nenumărate giubuslucuri „pentru a da semnificații cuvintelor, gesturilor pînă la delir. Frumos jonglat este și Spinul, interpretat de Mihai Mălaimare, personaj malefic și odios, infrînt, cum se știe, pînă la urmă și exclus din joc. Admirabil e și Traian Stănescu în rolul împăratului cal „gaiben de soare” care străbate spațiile pe post de rachetă la purtător. Eugenia Maci interpretează cu umor, cu detașare pe fiica împăratului la a căru mină aspiră Harap Alb și pe care o cucerește trecînd un greu baraj de încercări. În rolul lui Harap Alb, un absolut al Institutului de teatru, Adrian Titieni, ales pentru marea sa candoare și pentru violența cu care nu joacă teatru, ci joacă povestea. Ceilalți actori, între care Constantin Diplan (ce farmec are acest actor și ce puțin e jucat), Radu Itcus, Radu Gheorghe (în rolul unei fiice de împărat), Eugen Cristea (un gurmand pantagruelic), Silvia Năstase, ș.a. interpetînd grupul de soc al lui Harap Alb compus din Setilă, Păsărilă, Gerilă etc. realizează un ansamblu pitoresc și plin de har.

Spectacolul iese din comun. Credem că reprezintă cea mai originală transfigurare a unui basm pe o scenă românească, în ultimii ani. O reprezentare modernă, aproape brechtiană. Dincolo de faptul că acest spectacol confirmă valoarea unui regizor, Grigore Gonța, el constituie și lansarea în circuit a unui mare talent pentru viitorul scenografiei românești, Florin Harasim.

„Fii atent la cai, fii atent la hamuri”

Debutul ca dramaturg al lui Mihai Ispirescu, pe scena Teatrului Nottara, cu piesa **Trăsura la scară** (în regia lui Dan Micu) recomandă un bun autor de comedie, în egală măsură (și în chip creator dealtfel) îndatorat tradiției românești a genului, cît și indiscutabilului său talent al replicii, care scapără dezinvoltă, percutantă, spirituală, duplicitară, cameleonică aproape (atribute — acestea două din urmă — admirabil speculate de regizorul spectacolului, în sensul scenelor de tip „temă cu variațiuni”). Textul lui Mihai Ispirescu jonglează abil cu locul comun, cu stereotipiile limbajului birocratic construind „din nimic” am zice — dacă acceptăm că **nimicul, golul, lipsa de individualitate „umplu”** pe Boiangiu, Pășteanu, Crăciunel și ceilalți — construiește, deci, personaj-schemă (nu schematică!), care-și schimbă între ele necontenit comportamentul odată cu atribuțiile, într-un izbitit carusel al absurdului, numit „mişcarea care stă”. **Trăsura la scară** este ceea ce se numește o „piesă ușoară” și, ceea ce face și principala calitate a spectacolului de la Nottara, dealtfel, este tratată scenic ca atare, cu grijă pentru a atinge pe tot parcursul spectacolului „concentrația” optimă de umor, de gag-uri și de reflexivitate.

„Găselnița” regizorală cea mai savuroasă este punerea în scenă a replicii în litera ei: e nevoie, tovarăși, să ne legăm de viață, de problemele ei cele mai importante, epune, parcă, un personaj și ceilalți se leagă, la propriu, care de ce poate. Așadar, soluții la îndemînă, folosite însă cu bun gust, scontînd efectul și sprijinindu-se pe el în realizarea unor veritabile cascade comice cu mare priză la public. Victor Strengaru (Boiangiu) este imaginea mecanismului „duios”, care de treizeci de ani a slujit mișcarea (mişcarea hirtilor, firește), iar acum se confruntă cu sentimentul — inedit pentru el — de inutilitate. Pentru el, trăsura care îl așteaptă spre a-l duce mai aproape de ceea ce înseamnă viață adevărată este o amenințare, împotriva căreia luptă cu toate puterile. Jocul lui Victor Strengaru are culoare. Gestul e explicit, țînta vorbește și ea pe deasupra textului propriuzis. Boiangiu este un rol bine făcut în această piesă. **Pășteanu** (Dragoș Păslaru) — un fel de alt Boiangiu, interpretat însă cu „o octavă” mai sus — capătă consistență mai ales în cea de a doua parte a spectacolului, atîngînd momentul maxim în scena discursului la tribună. Foarte bun este Dragoș Păslaru mai ales atunci cînd joacă cu ură, cu furie fără adresă. Mai puțin convingătoare e varianta sa umilă, dirijată sensibil către registrul parodic (vezi și detaliile de costume). O partitură dificilă i-a fost rezervată în acest spectacol Ancă Bejenaru, care este pe rînd **Femeia, soția, secretarele Lia, Lizica, Tanta și Felicia**, aproape fiecare dintre ele arătînd în scenă cel puțin două „fețe”: una speriată, conformistă, cealaltă de superioritate și aroganță. Actrița stăpînește bine trecerile de la o ipostază la alta, neputînd totuși ocoli o anumită crispitate, unele note șarjate. Excelentă apariția lui George Păunescu, în rolul **Crăciunel**. Lui îi aparțin aproape toate replicile „de aur” ale piesei, oricum și această admirabilă, insinuantă cheie a sensurilor din **Trăsura la scară**: „Atenție la cai, atenție la hamuri / Viața-i un transport de lăzi cu geamuri”. Decorurile și costumele, semnate de Sică Ruseșcu accentuează la rîndul lor sugestiile vag kafkiane ale textului, furnizînd și un plan de adîncime acestei comedii satirice, care se salvează în chip fericit de pericolul facilității. Premiera Teatrului Nottara va face, credem, săli pline cu acest spectacol frumos gândit și care va avea numai de cîștigat din dialogul cu publicul.

Anchetă realizată de
**TANIA RADU, VICTOR NIȚĂ și
ADRIAN DOHOTARU**

Topul Cenaclului Flacăra

Cenaclul Flacăra

al Tineretului Revoluționar

TOPUL

MUZICII TINERE

Talon nr. 4

Octombrie 1983

Configurația topului nostru din această săptămînă, realizat din scrisori și prin opțiunile exprimate de public la manifestarea noastră de la Hunedoara, este următoarea:

1. Partaj (Ecoul)	— 1160 puncte
2. Puștoaica (Vali Gereș)	1145 "
3. Rugă pentru părinți (Ștefan Hrușcă)	— 963 "
4. Maria (Costas Caracostas)	— 771 "
5. La adio (Vasile Șeicaru)	— 723 "
6. Toate femininele vor pace (Carmen Antal)	— 608 "
7. Linda (Flapo)	— 582 "
8. Trenul fără naș (Iris)	— 534 "
9. Dor de Eminescu (Alexandru Zărnescu)	— 309 "
10. Soldatul (Poesis)	— 283 "

Așteptăm în continuare, pe adresa redacției, propunerile dumneavoastră.

Programul Cenaclului Flacăra

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu își continuă turneul său prin țară după următorul program:

Vineri, 28 octombrie — Bistrița

Simbătă, 29 octombrie — Cluj-Napoca

Duminică, 30 octombrie — Tirgu Mureș

Luni, 31 octombrie — Brașov.

Toate spectacolele vor avea loc pe stadioane, de la orele 16.

Intenționăm, de asemenea, să realizăm alte două manifestări marți, 1 noiembrie, la Ploiești — Stadion și joi, 3 noiembrie la București, pe stadionul Republicii.

Un pic de tandrețe pentru „Frumoasa adormită“

Sînt convinsă că mulți bucureșteni și alți oameni din țară au văzut, cu mult timp în urmă, Grotă de la Filaret, grotă artificială amenajată pentru a adăposti un minunat grup sculptural, purtînd semnătura lui Dimitrie Paciurea: doi giganți și, între ei, o nimfă adormită. Astăzi, giganții pot fi admirați în Parcul Libertății. Nimfa, desprinsă din grupul statuar, după o serie de peregrinări, a fost așezată în Parcul Herăstrău, undeva între restaurantul Miorita și bazele nautice. Ceea ce m-a deter-

minat să vă scriu este faptul că soclul pe care se odihnește „Frumoasa adormită“ nu poartă semnătura autorului. Poartă, în schimb, scrijelite, zeci de semnături ale unor trecători necivilizați. Statuia este într-o stare de deteriorare avansată. Ca iubitoare de artă, ca om ce prețuiește frumusețea, mă întreb de ce această operă de mare valoare nu este așezată într-un perimetru ocrotit. (Adriana Ciobanu, elevă în clasa XII-a — Brăila).

Flacăra Ja dispoziția dumneavoastră

• Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități •

■ **Ministerul Educației și Învățămîntului** ne informează că a fost soluționată favorabil cererea tovarășului Purcaru Viorel, profesor de matematică la școala Păcureți, județul Prahova, de a fi detașat la școala din comuna sa natală, Prejmer, din județul Brașov.

■ „Nu mai am altă pretenție de la viață decît să închid ochii în patul meu și în casa mea cînd îmi va sosi ceasul. Cu durere trebuie să arăt că această dorință nu se va putea împlini, căci fiul meu m-a alungat din casa ridicată cu sudoarea frunții. La 74 de ani am ajuns să fiu găzduit din milă de rudele mele mai îndepărtate. Vă rog să mă ajutați“. (Cojocaliu Ioan, din comuna Zamostea, județul Suceava). Publicăm acest apel în speranța că organele locale, verificînd veridicitatea faptului, vor găsi o rezolvare a situației acestui bătrîn în spiritul omeniei și al dreptății.

■ Într-o scrisoare adresată redacției, **Ionescu Gheorghe din Constanța** se plînge de faptul că locatarii de la etajele 3 și 4 ale blocului B 1, din bulevardul Tomis nr. 336, nu beneficiază de apă caldă, din lipsa unui hidrofor pe care conducerea centralei termice l-a promis dar nu l-a instalat. Sînt mai mult decît suficiente cele 8 luni care au trecut de la promisiunea făcută ca măcar acum, în prag de iarnă, ea să fie onorată.

■ De la **Consiliul popular al sectorului 1** primim următorul răspuns: „În urma cercetării întreprinse vă comunicăm că față de minoră Cozariu Daniela Vasilica a fost luată măsura de ocrotire prin încredințarea ei bunicii materne, Nistor Maria, domiciliată în București, Calea Grivitei nr. 39. Tătal, Cobzariu Nicolae, a fost obligat la plata unei contribuții lunare de întreținere în sumă de 300 de lei“.

■ **Profesorul Dragoș Grațian din Cluj-Napoca** propune ca mormintul lui Eminescu să fie mutat, conform dorinței exprimate de poet, pe țărîmul mării. „Mă gîndesc la un loc foarte potrivit, și anume țărîmul înalt de lângă Agigea. Mormintul să fie simplu, așa cum glasul se versurile marelui poet“. Tovarășe profesor, noi nu credem că somnul etern al lui Eminescu mai trebuie tulburat. Dealtfel, oriunde ar fi înmormintat, Eminescu se află pretutindeni în țară. Și, poate, la ceasurile tîrziu de noapte, prin cîrîngile eiului care îi vîgăiează mormintul din cimitirul Bellu, tăcerea murmură ca marea la țărîmul unde a dor: să-și trăiască eternitatea Poetului.

■ **Marin C. Nicolae din București, str. Tirnava nr. 23, sector 1**, își exprimă indignarea pentru faptul că un drept bănesc al său, mai precis plata unui concediu de odihnă, îi este refuzat sistematic de către Direcția de telecomunicații a municipiului București, în cadrul căreia a lucrat mulți ani. Aceasta deși Direcția generală a poștelor și telecomunicațiilor, prin Serviciul de organizare, norme și retribuție a muncii, a confirmat legalitatea cererii sale și a dispus chiar, prin adresa nr. 23/774, plata respectivelor sume. Așteptăm rezolvarea problemei.

■ Cu privire la memoriul prin care **Ionescu Petru**, din comuna Pingărați, cerea sprijin pentru examinarea stării sale de sănătate și a posibilității continuării raportului de muncă, **Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului Neamț** ne informează: „Petentul a fost examinat de Comisia de expertiză medicală și propus pentru pensionare de invaliditate gradul II, începînd cu data de 1 septembrie a.c.“.

■ „Am 61 de ani și lucrez la Stația C.F.R. Valea Roșie, din județul Călărași, stație care servește și un depozit de combustibil solid. Eu, împreună cu colegii mei, manevrăm zeci de vagoane încărcate cu lemne și cărbuni pentru acest depozit. De cite ori am încercat să-mi ridic cota de combustibil pe anul acesta, șeful depozitului m-a refuzat, dîndu-mă pur și simplu pe ușă afară, de parcă nu îmi ceream un drept al meu. Așa au mai pătît și alți colegi“.

Scrisoare comentată

O situație care poate fi rezolvată

„Mă numesc Viorel Scalcău și locuiesc în municipiul Dobreta Turnu Severin, strada Crisan nr. 29, bloc B3, ap. 93. Am absolvit Facultatea de istorie-filosofie din Iași în anul 1979 și am fost repartizat în comuna Bălăbănești din județul Galați unde mi-am desfășurat stagiatura pînă 1982 cînd am trecut examenul de definitiv. Soția mea, Paula Scalcău, absolvită la Facultatea de filosofie din Iași, este profesoară stagiară la școala generală nr. 4 din Drobeta-Turnu Severin. În dorința de a locui împreună, am adresat un memoriu Ministerului Educației și Învățămîntului, precizînd că sîntem de acord să mergem oriunde în țară, numai să fim în același loc. Ni s-a răspuns că problema este de competența Inspectoratelor școlare județene. În consecință, m-am adresat Inspectoratului școlar județean Galați, care mi-a înțeles situația. Tînd seama de faptul că soția mea este încă profesoară stagiară, cu ea locuind și copilul nostru, Inspectoratul școlar județean Galați mi-a acordat o detașare de un an în județul Mehedinți. Cînd m-am prezentat însă la Inspectoratul județean Mehedinți, solicitînd un post nu în municipiu, ci oriunde în județ, am fost refuzat din motive pe care mărturisesc că nu le cunosc și nu le înțeleg. M-am încadrat atunci ca muncitor necalificat la Combinatul de celuloză și hirtie Drobeta-Turnu Severin și am solicitat Inspectoratului școlar citeva ore de suplînire, pe săptămînă, la orice școală, care să nu efectueze nici un alt profesor. Doaream să efectuez aceste ore în afara programului de lucru la Combinat pentru a păstra cit de cit contactul cu meseria mea. Nici de data aceasta n-am avut mai mult succes. Nu învinuiesc pe nimeni, dar aș dori să fiu înțeles și ajutat, intrucît nu doresc decît să-mi pun în valoare pregătirea și să fiu împreună cu familia mea.“

Sperăm și noi, împreună cu autorul acestei scrisori, că Inspectoratul școlar județean Mehedinți va reanaliza acest caz și va găsi o soluție în spiritul normelor societății noastre, care nu întîmplător pun la loc de cînte gria față de oameni și omenia. Cine citește atent scrisoarea de mai sus își dă seama că semnatarul ei n-a vrut nici să eludeze legea (el are dreptul la detașare și a primit acest acord la Galați), nici să obțină vreun favor (din moment ce a solicitat un loc oriunde în județul Mehedinți; și oare nu există nici o comună din acest județ care să ducă lipsă de un profesor de istorie-filosofie?), iar în cele din urmă s-a mulțumit și cu citeva ore suplimentare pe săptămînă pe care să le facă peste programul său de muncă, numai pentru a fi cit mai aproape și de familia sa și de profesia sa. Așteptăm, așadar, o veste bună.

(Zavera Eftimie, comuna Curcani, județul Călărași). Sunem atenției organelor locale atitudinea cu totul necorespunzătoare a acestui șef de depozit.

■ „Pe data de 5 mai 1983 m-am adresat revistei dumneavoastră cu rugămîntea de a mă ajuta în vederea obținerii unui loc de muncă în meseria de electrician. Problema s-a rezolvat, drept care vă mulțumesc foarte mult“. (Cănuți Florin din Craiova).

■ **Ministerul Muncii**: „Urmare scrisorii semnate de Popescu Constanța, din București, str. Constantin Brăncoveanu nr. 81, sector 4, vă facem cunoscut că s-a aprobat înscrierea fiicei sale la Centrul școlar nr. 13 din București. Aprobarea a fost comunicată unității școlare respective“.

■ „Pe strada Eminescu, la nr. 178, există un magazin pe a cărui firmă scrie „Încălțăminte de comandă“. Magazinul stă însă închis de mai bine de un an. Marfa din vitrină este prăfuită de timp, iar la grila de la ușă tronează un lacăt grosolan. Trec de două ori pe zi pe aici și mă întreb cum de nu se gîndește nimeni să readucă acest spațiu în circuitul comercial“. (Minghera Ion, din București, str. Mihai Eminescu, nr. 178).

■ „Ceea ce mă determină să vă scriu este faptul că de 6 luni nu mai pot merge duminică la casă, să-mi văd părinții și copilul tare este în îngrijirea lor, deoarece între Focșani și comuna Poiana Cristei — o distanță de 19 kilometri — nu circulă duminică nici un autobuz. Sînt nevoită deci să plec sîmbăta din Focșani, cu autobuzul de la 13.20, care ajunge la Poiana Cristei în jurul orei 14.15. După numai două ore trebuie să iau autobuzul de întoarcere. În situația mea mai sînt și alți tineri din comună plecați să lucreze în orașul Focșani“. (Grigoraș Ioana, Focșani, județul Vrancea). Rugăm conducerea Autogării Focșani să analizeze situația și, în măsura posibilităților, să asigure această legătură și în zilele de duminică.

■ Ca urmare a cererii tovarășei Curmei Lucia — ne informează **Comitetul Municipal Botoșani** — s-a luat legătura cu întreprinderea Melana Botoșani, care i-a oferit petiționarei un loc de muncă în funcția de operator chimist. Urmează ca Lucia Curmei să-și întocmească

dosarul pentru a fi încadrată.

■ **Aramă Carmen din Roman, județul Neamț**, descrie plină de amărăciune starea jalnică a grădinii zoologice din localitate. Cuștile sînt murdare, iar animalele evident flămînde. Multe din ele au și murit. Cele rămase nu mai au mult de trăit, dacă această stare de indiferență față de soarta lor va continua.

■ Trăiam mulțumit, de peste 9 ani, în apartamentul meu din strada Izvorul Crișului nr. 9, cînd în locuința de deasupra mea s-a produs o defecțiune care a necesitat intervenția cooperativei „Instalatorul“ din Bulevardul C. Brăncoveanu. Oprindu-se apa 24 de ore, a fost înlocuită o țevă de apă din bucătăria vecinului meu. A doua zi însă, la deschiderea apei, reparația s-a dovedit atît de bine făcută încît în citeva minute ambele apartamente au fost inundate. Cei de la cooperativa „Instalatorul“ au venit a doua oară, ca să repare reparația. Cred că remedierea deteriorărilor din apartamentul meu trebuie să fie suportată și de depanatorului care le-a provocat“. (George Părcălăbescu, din București). Într-adevăr, așa ni se pare și nouă că ar fi corect, dacă nu cumva ar trebui s-o plătească numai el.

■ **Primim din partea Ministerului Educației și Învățămîntului**: „Vă facem cunoscut că a fost cercetat, cu multă atenție, cazul prezentat în scrisoarea semnată de Iancu Nicolae, referitor la abaterea săvîrșită de profesorul Mihai Dumitru. Adunarea generală a oamenilor muncii din școală a discutat atitudinea profesorului și a hotărît sancționarea acestuia. Inspectoratul școlar al județului Giurgiu a prelucrat cazul și în ședința cu directorii de școli din județ“.

■ **Centrala construcțiilor montaj București** ne informează că cele sesizate în nota publicată de revista noastră din 22 septembrie a.c. privind unele deficiențe la Blocul 1 B din Bulevardul Banu Manta nr. 1 au fost analizate la fața locului de către un colectiv de tehnicieni de la I.C.V.L., D.G.D.A.L. C.C.M.B., Grupul de șantier nr. 1 și I.I.M.I., care au stabilit ca deficiențele de ordin funcțional să fie remediate de către constructor pînă la 30 noiembrie a.c. Repetarea recepției preliminare a fost efectuată, iar procesul verbal a fost semnat de către

reprezentantul legal al asociației de locatari.

■ **Dan Ignat din București**, mare iubitor de drumeție, ne scrie despre starea necorespunzătoare a marșajelor de pe traseele turistice din munții Ciucaș. La cabana Ciucaș, de pildă, loc de pornire în patru-cinci direcții, există numai un indicator, și acela ruginit și ilizibil; pe Valea Cheiței, marșajul este pur și simplu întrerupt la un moment dat, iar la Virful Ciucaș spre Poiana Dălgheului trebuie să faci față unui adevărat concurs de orientare turistică, cu o busolă, altfel riști să te pierzi pe potecile de pe care tăblițele indicatoare lipsesc cu desăvîrsire.

■ „Mă numesc **Greuleaș Ioan** și locuiesc în orașul Vatra Dornei, pe strada Mălinilor. Întrucît garsoniera pe care am ocupat-o timp de cinci ani devenise neîncăpătoare pentru familia mea alcătuită din patru persoane, am primit un apartament pentru care am și semnat contractul de închiriere nr. 85, în 8 iunie a.c., cu E.G.C.L. — Vatra Dornei. Nu pot însă să mă mut, deoarece apartamentul este ocupat de o altă familie, fără contract. Eu plătesc deci, fără a beneficia de el, chiria apartamentului de trei luni de zile“. Rugăm Consiliul popular al orașului Vatra Dornei să verifice situația semnalată și, în cazul în care ea se dovedește reală, să-l sprijine pe petent să intre în posesia apartamentului ce i-a fost repartizat.

■ **Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale — Deva**, analizînd memoriul Anghelici Rus din Hunedoara, a dispus repartizarea acesteia la întreprinderea de industrie mică — Hunedoara, în meseria de prelucrător prin așchiere. Petenta și-a început activitatea pe data de 10 septembrie a.c.

■ Un fapt condamnabil ne este semnalat de **Andriesei Gheorghia din satul Valea Seacă, județul Constanța**. Un locuitor al acestui sat, Papuc Gheorghe, obișnuiește să iasă în calea copiilor, adresîndu-le cuvinte urite și chiar molestîndu-i. Din păcate, mulți copii sînt nevoiți să treacă prin fața casei acestui om în drum spre școală. Deși amendat în citeva rînduri, Papuc Gheorghe a continuat să acosteze copiii și chiar pe citeva din profesorii lor. În cazul în care sesizarea Gheorghiei Andriesei corespunde realității organele în drept sînt datorate să ia măsuri mult mai severe pentru a reduce liniștea în sat.

■ **Moraru Aurel Ilie din București** face un apel pentru îngrijirea peșterii Ialomița. Cu spirit gospodăresc din partea organelor competente — ne scrie corespondentul nostru — această peșteră poate fi reintrodusă în circuitul turistic civilizat, pentru că, așa cum se prezintă ea astăzi, cu instalațiile electrice defecte și descompletate, cu podețe și scări rupte, plină de cutii goale de conserve și resturi de mîncare, cu greu ar putea împia pe cineva să o viziteze. Sperăm că O.J.T. Dimbovița va găsi rapid soluțiile necesare pentru a reinvia interesul turiștilor față de această peșteră mai ales că ea se află în apropierea cabanei Padina.

■ „Anul trecut am terminat un curs de calificare în meseria de mecanic utilaje terasiere, la șantierul 34 C.C.F. Deva. La scurt timp am părăsit această unitate, nu înainte însă de a-mi plăti cheltuielile de școlarizare. La plecarea am primit o adeverință, urmînd ca diploma de absolvire a cursului să-mi fie trimisă ulterior. De atunci am făcut mai multe încercări de a intra în posesia acestei diplome, care îmi era strict necesară pentru încadrarea în meseria pentru care m-am calificat. Încercările mele nu s-au soldat însă cu vreun rezultat“. (Rogalschi Ovidiu, Deva, cartie-

rul Dacia, bloc 9, județul Hunedoara).

■ Prin intermediul scrisorii pe care ne-a trimis-o **Feldis Pavel din Sfîntu Gheorghe** aflăm că muzeul „Costache Negruzzi“, deschis în comuna Trifești, județul Iași, în casa în care s-a născut acum 175 de ani scriitorul, este lipsit de supraveghere și deci de o funcționare și întreținere normale. Asemenea lăcașuri prin care cîștim memoria marilor cînturari ai țării ar trebui păstrate cu grijă. Nutrim speranța că organele locale vor acorda din nou atenția cuvenită protejării acestui muzeu.

■ Cînd i s-a întocmit decizia de pensionare medicală, **Sandu Tănase din comuna Ghergheasa, județul Buzău**, a avut surpriza să constate că în cartea sa de muncă figurau numai 25 din cei 35 de ani de activitate. Perioada 10.3.1950—9.4.1959 nu era luată în calculul pensiei. Aceasta deoarece — susține corespondentul nostru — la S.M.A. Ziduri, județul Buzău, s-a rătăcit vechea sa carte de muncă, cu seria Z.B. 75.554, care cuvindea această perioadă. Facem apel la unitatea respectivă să caute acest document, fără de care Sandu Tănase nu poate intra în drepturile sale reale.

Pagină realizată de
ALEXANDRU ȘERBAN

Poșta redacției

■ **Marin Stochiță — Tr. Măgurele**: Cu o vechime de numai 7 ani și 28 de zile în grupa I de muncă nu aveți dreptul la înscrierea la pensie cu reducere virstei. ■ **I. Popescu — București**: Puteți beneficia, cu condiția realizării corespunzătoare a indicatorilor de plan. ■ **Nicolae Costache — Buzău**: Valoarea apartamentului a fost reactualizată, avînd termenul de predare stabilit la încheierea contractului după 1 ianuarie 1981. ■ **Gheorghe Nițu — Craiova**: La învățămîntul seral frecvența este obligatorie. ■ **Marița Damian — București**: În situația dată, întregirea vechimii nu se aplică. ■ **Petra Năstase — Iași**: Faptul că se sustrage și de la îndeplinirea obligației legale de plata pensiei de întreținere stabilită printr-o hotărîre judecătorească vă dă posibilitatea să sesizați organele procuraturii locale pentru infracțiunea de abandon de familie. ■ **Gheorghe Podaru — Brezoi (Vilcea)**: Ați fi avut dreptul, dacă ați fi desfășurat o activitate în mod continuu. ■ **Tatiana Olariu — Drăgotești (Gorj)**: Vi s-a acordat legal ajutorul pentru mamă cu mai mulți copii, începînd cu 1 august 1977. ■ **Elena Gheuca — Lunca Banului (Vaslui)**: Hotărîrea fiind definitivă, vă puteți adresa Procuraturii Generale, singurul organ competent în a soluționa asemenea situație. ■ **Vlăduț Chivu — Craiova**: În termen de 10 zile de la afișarea listei de plată, puteți contesta la comitetul asociației cuantumul stabilit al acestei cote, iar în cazul cînd contestația a fost respinsă vă puteți adresa adunării generale, fără ca prin contestație să se suspende plata contribuției. ■ **Radu Gheorghe — Bacău**: De prevederile la care vă referiți beneficiază cei care, în momentul pensionării lor, erau încadrați în muncă cu contract de durată nedeterminată în unități de cale forată. ■ **Marin Neucul — București**: Reincredințarea minorilor sau stabilirea domiciliului acestora se poate numai prin hotărîre judecătorească.

MARGA NEDELEA

● „FLACARA“ nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10-13.

Chemăm
in judecată
cancerul

O idee care nu trebuie să se piardă:

SERODIAGNOZA

• Ce mai e nou pe strada Horațiu 10 • Reținem încă un nume: Ioan Arpad Tomoyagă •

Atenție, alții se grăbesc!

Am revenit de curind pe strada Horațiu 10, adresă la care — amintim cititorilor noștri — se află „Centrul experimental de serodiagnoză și tratamente ale bolilor neoplazice”, clădire-laborator destinată în exclusivitate inginerului chimist N. Ionescu-Dimbovița pentru efectuarea de cercetări și tratamente prin hipertermie. Acest așezământ medical sui-generis a fost înființat ca urmare a repetatelor intervenții ale revistei noastre și cu sprijinul Ministerului Sănătății. El ar fi trebuit să devină de foarte multă vreme un cabinet de lucru permanent, consacrat investigațiilor de laborator, testelor prin serodiagnoză și mai ales tratamentelor prin hipertermie. Dar nu s-a întâmplat așa. Din motive multe și diverse (aduse la cunoștința cititorilor noștri cu alte prilejuri), Centrul experimental a rămas până la ora actuală o simplă promisiune.

Conceptul și metoda terapeutică propuse de inginerul Ionescu au făcut obiectul unor repetate relatări apărute în revista noastră. Pe această bază, prin mijlocirea „Flacărilor” și a unor foruri medicale, autorul testului a fost invitat cu ani în urmă să facă în mod public dovada descoperirii sale. Experimentul a avut loc, după cum se știe, la Spitalul Filantropia din București și s-a bucurat de un succes deplin, rezultatele lui fiind comunicate publicului larg prin paginile revistei noastre. Cu acel prilej, Ionescu-Dimbovița a de-

monstrat că, prin mijlocirea experimentului său, boala neoplazică poate fi depistată în toate fazele ei, ceea ce nu e deloc puțin dacă avem în vedere faptul că maladia canceroasă are toate șansele de a fi vindecată cind este identică într-o fază timpurie. Dar au urmat decepțiile. Ingerul Ionescu și-a întrerupt activitatea de la o zi la alta, motivând că lipsa confortului termic (deci a gazului metan) îl împiedică să efectueze investigațiile și tratamentele promise.

De atunci și până în prezent, nimic nou, așa cum ne-a dovedit-o și ultima noastră vizită la „Centrul experimental de serodiagnoză și tratamente ale bolilor neoplazice”. Nimic care să ne bucure, nici un semn care să vină în întimpinarea celor care și-au legat speranțele de descoperirea și de promisiunile inginerului Ionescu-Dimbovița.

Interesant de arătat că, între timp, mai exact spus începând cu 1978, un alt cercetător, de data aceasta un fizician, Ion Dinu, ajunge pe o cale proprie (independent de Ionescu-Dimbovița) la o metodă de serodiagnoză pe care o testează în mod oficial pe 600 de cazuri, rezultatele definitive urmând să fie comunicate în această toamnă. Ion Dinu este, de asemenea, autorul unei metode de tratament prin hipertermie, experimentată cu rezultate promițătoare pe mai multe cazuri. Dar

asa cum avea să ne declare chiar Ion Dinu cu numai două săptămâni în urmă, cercetările solitare nu au șansa de a ajunge prea departe.

În sfârșit, un medic din Borșa, Ioan Arpad Tomoyagă, ajunge și el, tot pe o cale proprie, la un procedeu de depistare a bolii neoplazice prin analiza mostrelor de singe. (Cercetările și studiile sale fac obiectul articolului alăturat). Este cunoscut, de asemenea, faptul că, în Statele Unite și Japonia, cercetările paralele sînt pe punctul de a induce în terapia curentă procedee de serodiagnoză și chiar tratamente prin hipertermie. Din păcate însă, în acest domeniu colaborarea internațională întimpină obstacole greu de depășit. Aici guvernează interesele strict egoiste, rezultatele de laborator fiind în primul rînd speculate sub raport financiar. Dar în tara noastră colaborarea este perfect posibilă. Ion Dinu, Ionescu-Dimbovița și Ioan Tomoyagă au toate șansele, dar în primul rînd îndatoririle de ordin civic și profesional, de a-și uni forțele în lupta anticancer. Dar într-o asemenea conferință de idei și activitate solidară este necesar să se simtă din plin prezența forurilor medicale, a asistenței de specialitate, astfel încît cei trei cercetători să beneficieze de un ajutor concret, dezinteresat. Spre un asemenea deziderat se îndreaptă pînă în prezent opțiunile lui Ion Dinu și Ioan Tomoyagă.

LIVIU MAIOR

Premieră la Borșa

Un test rapid al bolii cancerose

Am pornit pe urmele doctorului Ioan Arpad Tomoyagă ca urmare a unor scrisori și telefoane sosite din zona Maramureșului. Apelul nostru pentru o acțiune unită, concentrată, împotriva bolii neoplazice a avut darul de a sensibiliza nu numai atenția unor specialiști în materie, ci și pe cea a unor numeroși cetățeni de profesioni din cele mai diverse. Prin mijlocirea acestora din urmă am aflat că la Spitalul orașenesc din Borșa cercetările unui medic internist au dus la elaborarea unei metode rapide de diagnosticare a cancerului pe baza probelor de singe integral. Procedeu reprezintă proprietatea intelectuală a doctorului Ioan Arpad Tomoyagă și face obiectul unei comunicări întocmite, așa cum vom arăta de îndată, după toate criteriile și rigorile unei lucrări științifice de tinută. A urmat însă lucrul cel mai greu: acela de a-l convinge pe autor să acrediteze „Flacărilor” un rezumat al invenției și descoperirii sale, bineînțeles în măsura posibilităților, mai mult enunțativ decît explicit, ocotindu-se toate amănunțele ce ar putea deconspira o realizare încă neacoperită prin brevet. Un lucru greu, spuneam, deoarece dacă doctorul Tomoyagă se recomandă în primul rînd prin pasiunea laborioasă a cercetărilor sale, el intru-nește deopotrivă și virtuțile cercetătorului autentic: modestia, compartimentarea strict științifică a muncii profesionale, prudența în revendicarea propriilor merite, deci ostilitate declarată publicității zgomotoase, nefondate. Interlocutorul nostru s-a lăsat convins în clipa în care l-am informat că relatarea noastră va constitui în fapt primul atestat tipărit al lucrării sale și că intenția noastră vizează un singur scop: a cel de a duce descoperirea în atenția și sub jurisdicția forurilor medicale de decizie.

Ioan Arpad Tomoyagă s-a născut la 18

februarie 1942 în comuna Moisei ca primul din cei nouă copii ai unei familii de țărani. A absolvit Facultatea de medicină la Cluj-Napoca, a lucrat pînă în 1975 ca medic fiziolog la Sanatoriul T.B.C. din Borșa, iar de atunci și pînă în prezent, în calitate de medic internist la Spitalul orașenesc din aceeași localitate. A manifestat interes pentru problemele de cancerogenează încă din anii de facultate cind a efectuat pe cont propriu mai multe cercetări de laborator. Și-a continuat apoi studiile și investigațiile în laboratoarele Spitalului T.B.C. din Borșa, izbutind să întocmească o „Fișă Model” (Tomoyagă) și o metodă originală de laborator clinic („Borșa-Maramureș”) prin care și-a propus să descopere prezența tuberculozei. (Nu putem prezenta amănunte în această privință deoarece ele constituie în fapt secretul întregii descoperiri.) Pentru început rezultatele au fost descurajatoare. Atunci doctorul Tomoyagă a hotărît să extindă procedeu asupra maladii neoplazice. Au urmat ani de studii, răstimp în care cercetătorul a consultat întreaga literatură de specialitate tipărită în țara noastră și, deopotrivă, numeroase lucrări și publicații de profil. În paralel a efectuat cercetări de laborator în dorința de a găsi o substanță care să se recomande prin două proprietăți: să aibă efect anticoagulant și să reacționeze, în același timp, în mod specific cu singele canceros.

Dar mai bine să-i dăm cuvîntul: — Descoperirea a avut loc pe neașteptate într-o noapte de decembrie, după un șir nesfârșit de eșecuri și după ce, nu o dată, mi-am propus să abandonez întreaga întreprindere. Ideile salvatoare, soluțiile cheie apar în câteva clipe. Istoria mondială a descoperirilor științifice dovedește neapărat acest lucru. Mi-am dat seama atunci că în fapt descoperisem trei

substanțe și că pe baza lor studiul devenea operant. Am întreprins de îndată testul de laborator, folosind în acest scop trei loturi de subiecți: sănătoși, pacienți cu diferite boli, și bolnavi de cancer diagnosticați la institutele de oncologie din Cluj-Napoca, București și în secțiile Spitalului județean Baia Mare. La cei bolnavi de cancer, testul a demonstrat în timp record prezența maladii în absolut toate cazurile supuse investigației respective. În toată partea tehnică de laborator a cercetării mele am fost ajutat mult de asistentul de laborator Bolog Radu.

— Înainte de a mă ruga să prezentați amănunte în această privință (atît cît e posibil, evident) îmi permit să observ că alți doi cercetători români, chimistul Ionescu-Dimbovița și fizicianul Ion Dinu, au ajuns tot pe o cale proprie la o metodă de serodiagnoză. E locul poate să amintesc de asemenea că depistarea cancerului prin probe de singe face în același timp obiectul unor cercetări din strălănatate.

— Cercetările și soluțiile colegilor mei Dinu și Ionescu nu le cunosc. Aș fi bucurat să pot colabora cu acești distinși confrăți considerînd că pe această cale bătaia anti-cancer nu are decît de cîștigat.

— Să revenim la metoda propriu-zisă. — Am pornit de la realitatea că singele, odată scos din organism și făcut incoagulabil, continuă să rămînă un țesut viu. Dovada o constituie în primul rînd faptul că după un interval de timp nu prea mare (pînă la trei săptămîni) el poate fi transfuzat, deci poate fi introdus în alt organism viu (bineînțeles avîndu-se în vedere grupele sanguine și Rh). Rămînd deci un țesut viu și în afara corpului uman sau animal, singele își păstrează proprietatea de a reacționa cu unele substanțe cu care este pus în contact. Aceasta constituie și premisa foarte generală a testului meu. Cercetările m-au condus spre identificarea a trei substanțe care, puse împreună cu singele luat de la un bolnav de cancer, dau într-un anumit recipient de laborator un fenomen observat și descris mai demult, dar care, în prezența substanțelor descoperite de mine și prin folosirea metodei Borșa-Maramureș

reș, devine un fenomen ce poate fi cuantificat cu ajutorul fișei „Tomoyagă”, iar valorile aflate pot fi interpretate astfel încît cercetătorul poate ști cu precizie dacă este sau nu vorba de un cancer. Deci specificitatea testului rezultă după un calcul extrem de simplu (il poate face și un copil). Pentru organizarea testului, am cercetat în prealabil un număr mare de subiecți, selecționînd în final 6 persoane sănătoase, 12 pacienți la care au fost depistate diferite boli (T.B.C., cardiopatie, hepatopatii, pneumoconioze, diabet zaharat, boli infecțioase acute) și 10 bolnavi de cancer. La primele grupe, testul a fost negativ, iar la cel de al treilea lot, reacția a fost pozitivă în toate cazurile. Testul a dovedit cu alte cuvinte că nu comportă nici un grad de eroare. De notat de asemenea că în stadiile incipiente de cancer, boala devine evidentă prin testare în decurs de 24—28 de ore, iar în formele avansate, reacția pozitivă se pînă în două ore. Există și o valoare alarmantă care este valoarea zero. Ea indică deci că undeva în organism se inițiază un proces neoplazic.

Primul test pozitiv în cancer l-am obținut în 25 ianuarie 1983 la un bolnav de cancer gastric. Ultimul test a fost obținut în 31 august 1983, tot la un bolnav de cancer gastric cu metastaze hepatice și pulmonare. Referindu-mă la întreaga experiență, e necesar poate să mai arăt că testul a pozitivat în cancere gastrice, bronho-pulmonare, mamare, rectale, leucemie, iar la un pacient suspectat de tumoră cerebrală a dat valori de alarmă. Se poate vorbi cu alte cuvinte de un test global de diagnostic în cancer, indiferent de localizarea maladii. Mai trebuie să arăt că reacția a dat valori pozitive și în trei cazuri de insuficiență suprarenală, aici reacția se negativăază sub corti terapie, ceea ce nu se poate întimpla în cancer.

— Propuneți o teorie proprie în privința genezei și etiologiei bolii cancerose?

— Sînt pe cale de a elabora o teorie proprie în cancerogenează. Ea nu exclude nici una din teoriile existente. Teoria mea încearcă să explice tot ce s-a spus în materie de oncogenează, arătînd și ceea ce este valabil dar și elementele necuprinse în respectivele teorii. Este dificil să arăt deosebiri și asemănări între ceea ce cred eu și ceea ce susțin alții. Oricum, o teorie proprie în cancer este încă o problemă de viitor.

— Ce revendicări aveți?

— Nu am nici o revendicare. Am muncit mult, dar nu de dragul celebrității sau al banilor. Sînt de acord să cedez imediat descoperirea mea școlii naționale de medicină și, evident, țării mele. Singura mea dorință este ca metoda să fie experimentată în institute de specialitate, deci acolo unde există o concentrare mare de bolnavi care permit efectuarea testului pe sute de cazuri. Aș dori desigur să particip la aceste cercetări, dar dacă nu e posibil, metoda mea poate fi testată și fără participarea mea directă. Principalul e ca ea să se dovedească utilă. Fiindcă să uităm, e vorba de cancer, această dorință urgentă a veacului nostru, și în această situație nimeni nu are dreptul să scoată din competiție o nouă teorie sau metodă decît prin mijlocirea experimentului de laborator.

Salutăm cu entuziasm și recunoștință această emoționantă dovadă de omenie și probitate profesională, rugînd forurile în drept și în primul rînd Ministerul Sănătății, Academia de Științe Medicale și institutele de oncologie din țară să procedeze de urgență la testarea metodei și fișei medicale propuse de doctorul Ioan Arpad Tomoyagă. Reamintim că procedeu este extrem de simplu, nu comportă nici un risc și nu implică investiții deosebite. În schimb, rezultatele ar putea avea preț uriaș al unei noi victorii în lupta pe care omenirea o duce împotriva teribilului flagel al secolului nostru.

LIVIU TIMBUS

Să învățăm să alergăm (II)

Alergatul de întreținere trebuie efectuat de așa manieră încît alergătorul să nu depășească pragul aerob, adică o viteză care să-i permită inspirarea oxigenului de care are nevoie fără să simtă starea de sufocare sau accelerarea mărită a pulsului. Cei sănătoși, după circa o lună, pot alerga o oră (7—8 km). Femeile pot ajunge la această performanță după 5—6 săptămîni. Nu se recomandă a se alerga mai mult de 3 ori pe săptămînă, deoarece mușchii solicitați au nevoie de peste 24 ore pentru restabilirea glicogenului (carburantul mușchilor). Alergatul zilnic poate duce la epuizarea fizică, lucru nedorit. Trebuie alergat rațional, în funcție de constituția și posibilitățile alergătorului. Cind timpul e călduros, are loc transpirația care duce la deshi-

dratare, pentru a o preveni, alergătorul trebuie să consume, după 25 de minute de alergat, 250 gr de lichid, de preferat un amestec de apă în care se dizolvă o linguriță de miere și o linguriță de oțet de mere. Cei ce pot suporta gustul sărat pot să-și pregătească o băutură cu o linguriță de sare la 1 litru de apă. Lichidul nu se va bea rece (sub 25°), aceasta pentru a preveni răcirea căilor respiratorii. Mirosul de amoniac ce apare la unii în timpul expirației trădează tocmai deshidratarea care poate provoca acumularea unor substanțe în organism ce pot duce, în final, la formarea de pietre la rinichi.

DE CE RĂCIM CIND SÎNTEM TRANSPIRAȚI ?

Trebuie să se știe că atunci cind transpirăm, sistemul de autoreglare de la suprafața corpului (un fel de electricitate statică) se diminuează, permițînd curenților de aer rece să „bicuiască”

direct corpul, producînd astfel, prin răcire, o vasoconstricție. În această situație, circulația singelui se diminuează și, odată cu ea, și cantitatea de anticorpi, care au rolul de apărători contra microbilor și a virusilor ce se găsesc răsîndiți în diferite zone ale corpului sau circulă odată cu singele. În această situație, microbii nu mai pot fi controlați și încep a se dezvolta crescîndu-le volumul. Drept urmare a acestui fapt, sistemul nervos din zona afectată sesizează sistemul nervos central că acolo se întimplă ceva (durerea).

Cind nu sîntem transpirați nu răcim așa ușor, deoarece curenții de aer care ajung la suprafața corpului sînt reflectați (respinși) de așa-zisa barieră de electricitate statică și nu mai lovesc direct în suprafața corpului. Fenomenul electricității statice poate fi observat în cazul folosirii îmbrăcămîntei sintetice: cind ne dezbrăcăm auzim niște pîrîituri și dacă ne dezbrăcăm în întuneric

observăm și scinte! În cazul cind sîntem transpirați, fenomenul nu se mai manifestă din cauza umidității. Cunos-cind toate acestea, nu trebuie să stăm în curent cind sîntem transpirați, să nu se conducă autoturismul cu fereastra deschisă, să nu se efectueze treburile gospodărești cu ușile și ferestrele deschise simultan etc.

CE SE RECOMANDĂ a se face în timpul alergatului pentru a nu se respira pe gură, ci doar pe nas (aviz copiilor): într-un litru de apă se dizolvă 2 linguri de sare grunjoasă (ce se folosește pentru murături). În timpul alergatului, pentru a ne obișnui să respirăm doar pe nas, se va ține în gură — dintr-o sticlucă pe care o purtăm cu noi — o cantitate de apă sărată (cit o înghițitură) pe care o schimbăm din cind în cind.

VALERIU POPA

(Va urma)

Cine ia taurul de coarne ?

Onorată
instanță
a moralei

● Din nou pe rol: Boboc și Ghimici ● Respectați dascălul! ● E student, nu e student?! ●

S.O.S. în strada Romulus 47!

În strada Romulus nr. 47, sectorul 3, București, există o clădire frumoasă, cuprinzând patru apartamente și tot ația proprietari. La început, aceștia au fost de acord să colaboreze pentru realizarea unei instalații de încălzire centrală, cu gaze. Pe parcurs, doi dintre locatarii și-au schimbat punctul de vedere. Ceilalți au mers mai departe, și-au văzut visul realizat. Dar numai tehnic, nu și practic, înțelegând prin aceasta că ei nu beneficiază, deocamdată, de rodul muncii lor și al altora. De ce? Pentru că cei doi vecini care s-au autoexclus de la obligațiile inițial asumate, s-au răzgândit pe parcurs și vor, cu orice preț (subliniem: CU ORICE PREȚ!) să profite de instalație. Pentru pricina respectivă s-au purtat numeroase procese, toate câștigate de cei care au rămas fideli primei hotărâri. Despre cele întâmplate „Flacăra” a mai scris în lunile iulie 1982 și mai 1983. Acum, în chiar această toamnă, când centrala a fost pusă în funcțiune, cei doi vecini refractari (și spunem încă foarte puțin numindu-i astfel!) au început să se dede la acțiuni nu numai șicanatoare, ci pur și simplu huliganice.

Unul dintre „opozanți”, Gheorghe Ghimici, a făcut o fantă în coșul de aerisire, care trece prin porțiunea sa de pod (înălțată și asigurată), prin care introduce o țevă care, obținând tirajul instalației centrale. Urmarea: gazele arse refulează, sting flacăra din subsol și pot fie asfixia pe cine s-ar afla acolo, fie produce o explozie care să arunce întreaga casă (poate și pe cele din jur) în aer! „Tovarășul” său de „suferință”, al doilea oponent, Boboc Gheorghe, a și încercat

una din variante chiar în ziua de 5 octombrie a.c. Văzind că vecinul Manole Șumcă se află în camera unde a fost construită instalația, i-a închis ușa de ieșire și geamul. După circa 30 de minute, soția celui sechestrat, sesizând intirzierea acestuia, s-a dus să vadă ce s-a întâmplat. A forțat ușa și l-a scos afară cu greu, deoarece omul, amețit de gaze, căzuse la pământ.

În ziua de 18 octombrie a fost sesizată procuratura sectorului 3 despre ce se întâmplă în strada Romulus 47. Tovarășul care s-a deplasat la fața locului a stat mai întâi de vorbă cu Ghimici și apoi și cu Boboc. În fața celui care reprezenta legea s-au adus injurii la adresa justiției și a organelor de stat, la cea a Consiliului popular al sectorului, fără nici un fel de jenă ori simț de prevedere... De-abia la sfârșit Ghimici a acceptat să meargă în pod și să-și arate isprava, recunoscând că a făcut-o cu mina lui și că nu se va opri aici, ci, pur și simplu, va astupa coșul cu ciment dacă nu i se va da și lui acces la instalație. (Ceea ce nu este posibil, deoarece ea a fost calculată numai pentru două apartamente, iar cotele aferente de consum sînt raportate, de asemenea, la necesitățile celorlalte familii, care au plătit construcția). Inutile au fost sfaturile competente date de procurorul respectiv, încercările sale de a-i rechema pe cei doi recalcitranți la bun simț și ordine. Ei au ținut-o una și bună: vor arunca în aer casa, cu ei cu tot, dar centrala termică nu va funcționa cit timp sînt și ei acolo. A doua zi, venind o echipă de la cooperativa „Instalator” pentru verificări de rutină, Ghimici a astupat din nou coșul, împiedicînd funcționarea, iar cînd vecina sa l-a șomtat să scoată șibărul (tabla obturatoare), s-a repezit cu o rangă asupra ei.

Veți zice: vorbe rostite la necaz... De unde! Iată ce scrie într-un act oficial, datat 24 noiembrie 1981, orele 9,30, sem-

nat de un executor judecătoresc sosit în strada Romulus 47 la chemarea celor doi proprietari ai instalației centrale de încălzire: „Ghimici Gheorghe declară că nu permite să se continue efectuarea lucrărilor privind instalația de încălzire centrală a imobilului situat în București, str. Romulus 47, sectorul 3, și totodată se pronunță cu voce tare că, în situația cînd lucrarea de încălzire se va termina, personal sus-numitul va sparge peretele pe unde trece coșul de fum al instalației de încălzire și îl va astupa cu ciment pentru a bufni instalația”.

În articolele precedente am reprodus declarațiile unor lucrători de la cooperativa „Instalator” care au fost loviți de cei doi locatari. Prin urmare, atît Ghimici cît și Boboc se țin de cuvînt! De un cuvînt care nu le face cinste, care-i descoperă ca pe niște elemente antisociale, periculoase și care, ca urmare, se impune a fi temperate. Întrebăm, din nou: de cine? Evident, nu de cei doi oameni în vîrstă ori de colocatarea de la etaj, întrucît cei doi sînt net superiori în „argumentele” lor care se cheamă forța brută, incapacitatea de a admite judecata altora, dacă aceasta nu este conformă cu propriile lor interese: sînt oameni care au dovedit-o — sfidează legea, prin urmare societatea în care trăiesc. Sigur, justiția pune la dispoziția celor lezați o cale de urmat: acțiunea privind tulburarea posesiei. Dar fie-ne îngăduit să întrebăm: ce poate aduce un alt proces în lungul cortegiu care l-a precedat? S.O.S.-ul care ne-a parvenit din strada Romulus 47 se impune a fi luat în considerație de toate organele de ordine, cum și de cele administrative.

EMANUEL VALERIU ■

Un om nevinovat

Prin 1981, pensionarul Constantin Gr. Achimescu, un dascăl în vîrstă de 88 de ani din Șiroca Godeanu, județul Mehedintii, a fost acționat în judecată de o rudă a sa mai îndepărtată, pe nume Maria Palos din Podeni. Pricina? Cică, împreună cu un fecior vitreg de-al lui, Gheorghe Grama, tot din Șiroca, i-ar fi păsunat acestuia, cu vitele, iarba de pe un petic de pămînt aflat peste uliță, vizavi de casă, și că i-ar fi distrus gardul de sîrmă ghimpată ce oprea trecerea spre izvorul de sub ripa Cerbonelu.

Istovit de reumatisme, abia ținîndu-se pe picioare și pe deasupra și surd, fostul căl, rămas singur ca un cuc după moartea femeii sale, a ajuns, cu chiu cu vai, în fata judecătii. Judecătoria din Drobeta-Turnu Severin, luînd în considerare doar spusele unor martori nu tocmai de bună-credință, aflați în raporturi de rubeudenie între ei și direct interesați în cauza aflată pe rol, a hotărît ca bătrînul, în solidar cu fiul cel vitreg, să plătească reclamantei o despăgubire de 3 066 lei, plus 246 lei cheltuieli de judecată.

La recurs, tribunalul județean a respins sentința instanței de fond ca netemeinică, deoarece nu putea fi vorba de o obligație solidară imprincipiată neconstituind o singură familie, și a modificat-o în sensul că a validat o proprie de 166 lei din pensia bătrînului pînă la concurența sumei de 1 333 lei, plus 123 lei cheltuieli de validare. Hotărîrea a rămas definitivă, omul fiind obligat să primească lunar o pensie cu 166 lei mai puțin.

Diminuarea pensiei, aparent minoră, înseamnă totuși, pentru el, destul de mult.

„Iată-ne la tribunalul județean. Împreună cu juristul Vasile Giru, consilier de specialitate la consiliul popular al județului, răsfoim îndelung filele dosarului civil nr. 3494/1982. Ce declară în scris martorii?

Maria Petrescu, femeie în vîrstă, vecină cu piritul, analafetă: „(...) Știm doar că în 1981, piritul Achimescu Constantin a avut un porc și am văzut acest animal pe terenul reclamantei. Piritul nu a posedat în 1981 vite pe care să le pășuneze pe terenul reclamantei.”

Denisia Streinu, femeie încă tinără, crescătoare de animale: „Eu nu cunosc cine a distrus gardul, dar îmi amintesc că în 1978 piritul Achimescu Constantin a desfăcut un lanțete din gard pentru a putea trece la fîntînă. (...) În reclamație, gardul apărea ca fiind făcut doar din pociumi și sîrmă ghimpată! — n.n.). Piritul Achimescu n-a avut porci sau vite în proprietate. Apreciez că piritul Grama Gheorghe a adus real o pagubă în valoare de 1500 lei, întrucît toată vara a păscut cu vitele acest teren”;

Gheorghe Achimescu, om în vîrstă de 70 de ani, tatăl Denisei Streinu, rudă îndepărtată cu inculpatul, cu care se află de mai multă vreme în vîrjă (...): „Nu cunosc cine a distrus gardul, dar este posibil ca piritul să fi făcut acest lucru, întrucît sînt în ceartă cu reclamanta. Apreciez valoarea gardului distrus la 1500—2000 lei. L-am văzut de mai multe ori pe Grama Gheorghe pascîndu-și caii pe terenul din punctul Cerbonelu. Pe Achimescu Constantin nu l-am văzut să pășuneze animalele pe terenul reclamantei. Acesta nici nu are vite. Este drept că am văzut și un porc al piritului Achimescu Constantin care era legat pe terenul reclamantei în vara anului 1981. Recent l-am văzut pe piritul Grama că avea

acolo un minz legat. Și pînă în 1979 a fost un gard făcut de piritul Achimescu Constantin tot în locul gardului făcut de reclamantă (??!..).

Cum se și vede, declarațiile sînt, pe alocuri, cel puțin hilare, dacă nu și contradictorii. Cu toată instruirea (evident, făcută în prealabil de reclamantă sau chiar de vreun avocat priceput în răsturnări spectaculoase), cei 3 martori, în simplitatea lor, n-au putut să dea decît niște răspunsuri neclare la cîteva întrebări fundamentale: A avut bătrînul Achimescu sau n-a avut animale în perioada reclamată? A rupt el gardul sau nu l-a rupt? Dacă l-a rupt, ce interes a avut? Spusele martorilor nu-s suficiente de concludente. Ele conțin prea puțin adevăr și, deci, nu puteau constitui baza unei soluții drepte, nepărtinitoare.

„Pe Maria Palos reclamanta tocmai asta o înverșunează cel mai mult împotriva satului — spune primarul comunei Godeanu, tovarășul Stelică Nicolaescu. Cunosc bine cazul, pentru că ea a venit și la noi și am cercetat cu multă atenție cele sesizate. Lucrurile nu stau chiar așa cum pretinde această femeie. Conform registrului agricol din 1977 omul nu mai crește nici un fel de animal!”

Aunci, se întreabă juristul Vasile Giru, pe ce bază a fost învinuit acest bătrîn? În virtutea căror probe reale, dovedite, i s-a pus omului poprire pe pensia lui de 972 de lei?! Doar pe baza unor simple bănuieli și a unor mărturii contradictorii, pline de inadvertențe și ineptii? Pe baza unei așa-zise „expertize” făcută de un tehnician agronom?!

Pensionarul Constantin Gr. Achimescu este nevinovat. Împotriva lui s-a dat o sentință netemeinică și nedreaptă. Poprirea pe pensie trebuie oprită.

MIHAI STĂNESCU ■

Contraexpertize ?

În calitatea sa de parte într-un proces de partaj, A.B. din București a fost de părere că evaluarea autoturismului pe care îl posedă, făcută de către comisia de expertiză numită de instanță, ar fi favorizat, pe nedrept, pe fostă soție. Drept care a cerut o contraexpertiză tehnică.

Așa a ajuns să-l cunoască pe inginerul Mircea Niță din Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, autorizat să execute contraexpertize în domeniul tehnicii auto. A.B. nu dorea decît ca evaluarea autoturismului să țină seama de starea de uzură reală, astfel încît partajul să fie echitabil. Pentru aceasta știa că singura lui obligație era să plătească taxa legală și să stabilească, împreună cu expertul, data și locul efectuării operației tehnice de evaluare a autoturismului.

I s-a părut curios, din capul locului, că

inginerul Mircea Niță i-a propus ca loc de întîlnire pentru... detalii un restaurant din centrul Capitalei. N-a obiectat, considerînd că, pe lingă taxă, o sută-două în plus, nu mai contează în asemenea împrejurări. Spre surprinderea lui, la restaurant au început însă... apropoiriile. „Știi, s-ar putea stabili o valoare chiar sub cea reală... Însă... Eu execut lucrarea cu încă un coleg, care...” „Dar eu nu vă cer să mă favorizați nelegal” — și-a spus părerea A.B. „Totuși, de contraexpertiza noastră depinde reducerea valorii, fie cu cîteva mii, fie cu zeci de mii...”

A mai scos omul din buzunar cîteva sute, crezînd că, probabil, colegul inginerului are și el pretenție la o masă într-un local. Mircea Niță nu părea însă a fi mulțumit. După vreo două săptămîni, cînd se apropia termenul de judecată și încă nu trecuse să vadă autoturismul în cauză, îi spune direct și fără nici o jenă lui A. B. „...Ne dați 1300 lei și totul va fi în regulă...”

Tirgiala murdară a expertului l-a determinat pe A.B. să se adreseze miliției. S-a prezentat la organele în drept și a relatat cele petrecute. „Cînd cineva îți preținde, cu o asemenea îndrăzneală, ceea ce nu i se cuvine, înseamnă că a mai săvîrșit ilegalități” — a fost de părere cetățeanul.

A fost hotărîtă astfel prinderea în flagrant a expertului incorect. Cum era de așteptat, acesta a primit, fără vreo ezitare, suma pe care o pretinsese, dar care avea să atragă după sine și consecințele prevăzute de lege pentru asemenea fapte deosebit de grave.

Din primele cercetări a rezultat că încă 14 contraexpertize efectuate de M.N. îi aduseseră acestuia un venit nelegal de circa 25 000 lei. Rămîne de văzut ce surprize vor oferi reverificările dosarelor în care justițiabilii au uzat de asemenea contraexpertize!

MIHAI GROZAVU ■

De dragul unui principiu

Am mai spus-o și noi, au spus-o și alții, rivna de a aplica un principiu de dragul principiului, pierzînd din vedere realitatea, nuanțele și complexitatea ei poate face mai mult rău decît bine. O metodologie privind desfășurarea unui concurs de admitere, bună, rea, ca să-și atingă scopul, trebuie aplicată din timp și la timp. Altfel, invocarea ei, la spartul tirgului în numele principiului echității, nu face altceva decît să accentueze greșeala. În articolul de față, realitatea este viața unui om de 37 de ani. Este vorba de zilele și nopțile acestui om, de ceea ce mai crede el, despre lume și echitate în acest moment, despre bunătate, răutate sau indiferență, pentru că întîmplarea prin care a trecut este una dintre acelea ce pot schimba cursul unei existențe, poate fi trenul cu care nu te întîlnești de prea multe ori de-a lungul anilor. El nu acuză pe nimeni. El este mirat. Nu pricepe de ce rodul atîtor ani de muncă este o simplă hîrtie care-l anunță că este beneficiarul unui lucru pe care nu-l merită.

Se numește Ion Grancea, este domiciliat în București, și are profesia modelor ceramist. Șapte ani de zile a dat examen la Institutul de arte plastice și abia în al optulea an a fost admis la Facultatea de arte decorative — secția ceramică, sticlă, metal, curs seral. S-a bucurat ca în fragedă tinerețe, așezîndu-se sănătos pe treabă, chestiune care a ținut exact o lună de zile. În ziua de 14 octombrie, Ion Grancea a fost anunțat că în locul său, în urma examenului susținut la 15 iulie 1983, a fost admis însă un alt student care a avut aceeași medie cu el, 6,70.

Situația se datorează contestației făcute de cel de-al doilea student, pe nume Cirstea, argumentul său fiind acela că departajarea în cazul mediilor egale se face ținînd cont de nota obținută la prima probă, așa cum prevede metodologia în rigoare, și nu de nota care ilustrează măiestria artistică.

Așadar, de la 15 septembrie, data începerii cursurilor, pînă la 14 octombrie, admis a fost Ion Grancea. Listele cuprinzînd rezultatele admiterii, inclusiv hotărîrea comisiei de examinare de a lua în considerare, pentru departajare, proba de modelaj și nu de desen, liste aprobate la vremea potrivită de ministerul de resort, confirmă decizia comisiei de examinare. Dar amintita contestație schimbă fața lucrurilor. Ministerul constată că Institutul de arte plastice, comisia de examinare în mod greșit au admis ca probă de departajare „modelajul” și nu, așa cum se specifica în metodologie, valabilă pentru toate facultățile, indiferent de profil, prima probă, care în acest caz era desenul.

Receptivitatea ministerului pare la fel de lăudabilă ca și dorința de intrare în legalitate. Rectorul institutului a fost sancționat iar contestatarul repus în drepturi. Dar ce vină are Ion Grancea? Pentru ce a trebuit să afle el la o lună după începerea facultății că institutul a greșit? Și chiar a greșit institutul? Conducerea sa a făcut o adresă ministerului în care își menține punctul de vedere, demonstrînd că proba de modelaj este mai elocventă în ceea ce privește vocația și știința studentului pentru secțiile de sculptură și ceramică decît „desenul”, care spune foarte multe la secția de „pictură”. Logica ni se pare firească, dar nu insistăm asupra ei, deoarece nu avem motive să afirmăm că studentul Cirstea nu merita să ia admiterea. Numai că, revenim: ce vină are Grancea? Dacă ministerul nu era de acord cu rezultatele concursului nu trebuia să le confirme. Dacă a făcut-o înseamnă că n-a verificat modul de desfășurare a examenului. Altfel nu pricepem nimic. Dintr-o presupusă greșeală a institutului (de aici ni s-a spus că optica aceasta a funcționat în fiecare an „modelajul” fiind proba definitivă la ceramică în caz de departajare) și o neglijență a ministerului au suferit doi oameni, unul la început, altul în continuare. Respectarea principiului echității este important atîta vreme cît nu devine inechitabil în egală măsură prin aplicarea lui rigidă. Nu studenții trebuiau să plătească oalele crăpate de alții. Considerăm că este normal ca situația să fie judecată din nou cu omenie și înțelegere astfel încît cei doi studenți să se bucure de drepturile conferite de concurs.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Civilizația sportului

„Ce este sportul? E ceva ce ne bucură și ne și doare” (Camil Petrescu)

● O capitală a șahului: Băile Herculane ● „Învieră” lui Ion Dumitrescu ●

După Balcaniadă (III)

Foisor remizează cu Makropoulos. Marele maestru Șubă și se propune remiză, acesta refuză nejustificat propunerea, adversarul său Skembris câștigă un pion și partida se intrerupe în dezavantaj pentru Șubă. Se intrerupe doar formal și partida Liveros — Stoica, deoarece Stoica după ce a jucat foarte bine Apărarea Benoni, a obținut o poziție colosală, adversarul cedând mai apoi fără a mai relua jocul. C. Ionescu intrerupe într-o poziție complicată, dar cu o piesă în minus. Echipa Bulgariei întrecea pe jucătorii turci cu scor maximal: 6-0, totalizând 14 puncte (și intreruptă din runda a IV-a), în timp ce echipa României acumulasese deja 14,5 puncte (și două intrerupte slabe). La juniori: România — Grecia 2,5-1,5, Bulgaria — Turcia 2-2. Clasament final la juniori: 1. Iugoslavia 11 p., 2. România 9,5 p., 3. Bulgaria 7,5 p., 4. Turcia 7 p., 5. Grecia 5 p.

În turneul feminin echipa noastră avea nevoie de victorie asupra echipei Bulgariei pentru a o egala. Polihroniade obține avantaj material și tactic din deschidere, în timp ce Olărașu, adoptând o linie de joc depășită din Caro — Kann pierde un

pion după numai câteva mutări. Polihroniade intră în criză de timp foarte mare, joacă slab, pierde pionul avut în plus și încă unul pe deasupra. Și amândouă partidele se intrerup. Iugoslavia — Grecia: 1,5-0,5. La reluarea Olărașu remizează cu Vitanova, iar Polihroniade, după ce luptă din greu într-un final de turnuri dezavantajos, obține în extremis remiză. Clasament final în turneul feminin: 1. Bulgaria (ELO mediu 1980): Voiska, Vitanova 8,5 puncte (din 12 posibile), 2. România (ELO mediu 2128): 7,5 puncte, 3. Iugoslavia (ELO mediu 2118): 5,5 puncte și 4. Grecia (ELO mediu 1915): 2,5 puncte.

Se reia intrerupta Gheorghiev Kiril — Skalkotas, se bate pasul pe loc nemodificându-se poziția de la intrerupere și așteptându-se încheierea celorlalte partide. Șubă joacă inventiv și obține remiză, în timp ce Ionescu se apropia cu pași mari spre infringere. Gheorghiev a așteptat 49 de mutări fără a muta altceva decât din rege și damă — conform regulamentului F.I.D.E., dacă în 50 de mutări nu se produc modificări (schimburi de pion ori de piese sau înaintări de pion) ale poziției, partida este dată remiză — pentru că apoi să înainteze singurul pion liber. Skalkotas greșește (parcă intenționat...), pierde un pion și cedează la mutarea 116, deși s-ar fi putut apăra încă mult și bine. Echipa Bulgariei realizează astfel punctul necesar pentru a egala punctele echipei României: 15 și astfel obține locul doi intrerucit deținea trei victorii în concurs față de două ale României. Greșala de arbitraj din runda a IV-a a dus la o modificare nedorită a clasamentului: 1. Iugoslavia 17,5 p., 2. Bulgaria 15 p., 3. România 15 p., 4. Grecia 10 p., 5. Turcia 2,5 p.

Cele mai bune rezultate individuale înregistrate în concurs pe mese au fost: I. Nikolić 2 p. (+2, =0, -0), II. Gheorghiu, Velikov 3 p. (+2, =2, -0) III. Ghindă 4 p. (+4, =0, -0), IV. Cebalo 3 p. (+3, =0, -0), V. Gheorghiev, Krum 3 p. (+2, =2, -0), VI. Abramović 3,5 p. (+3, =1, -0), rezerve: Cvitan 3 p (+2, =2, -0). Juniori: I. Bărbulescu, Atalik 2,5 p. II. Kolev, Kozul 2,5 p., III. Vratanovic 3,5 p., IV. Gicev 3,5 p., echipe feminine: I. Voiska 4,5 p., II. Olărașu, Vitanova 4 p. La încheierea Balcaniadei echipele României au obținut două locuri doi (juniori și feminin) și locul trei la seniori, realizând unul dintre cele mai slabe rezultate obținute de-a lungul anilor. Multiple semne de întrebare planează asupra explicațiilor plauzibile. Greșelile de întocmire a echipelor, greșelile de arbitraj, așa-zisele „gafe” cauzate de lipsa de formă nu pot șterge amărăciunea unui rezultat slab ce a intreristat chipul numeroșilor spectatori prezenți în sala de concurs de la Băile Herculane.

Echipa Iugoslaviei, câștigătoare a două titluri balcanice din trei, declara înainte de plecare: „Am dori ca întotdeauna Balcaniada de șah să aibă loc în stațiunea Băile Herculane. Ne-am simțit minunat aici și acum și în 1978 când am mai jucat. Și atunci și acum am câștigat, deși echipa anulului 1978 a fost cu mult mai puternică decât cea de acum”. Sint cuvintele președintelui Federației de șah Iugoslavie, I. Sedlak, ce vin să cinstească strălucita organizare a Balcaniadei. Felicitări gazdelor. Felicitări întreprinderii „Victoria” Arad pentru debutul primelor ceasuri de șah românești! Felicitări campionilor.

MARGARETA MUREȘAN

La peluză

Secunda dintre frumos și sublim

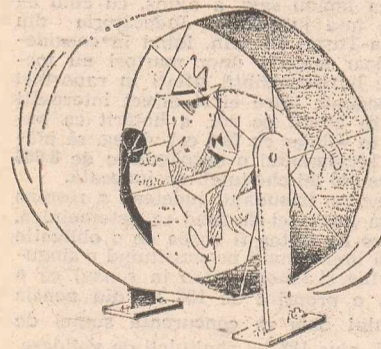
Simbata mulțumirii noastre! Parcă aveam de toate: cariera europeană a Craiovei încă frumoasă și dăătoare de speranțe, o formație Dinamo cum încă n-a mai fost o echipă românească pe teren propriu, „Rapidul” reinventat de eternul nostru Valentin Stănescu și acum această „Steaua” care învinge pe învingătoarea campioanei campioanelor Europei. Și chiar dacă „Dinamo” juca cu o oboseală bravă în picioare, nu de fapt că cealaltă dădea goluri e vorba ci de felul cum le dădea: cu stil și strălucire; ca să vezi, mersem cu câteva zile în urmă la stadion să vedem Hamburgul, să vedem ce n-am mai văzut, și am văzut o mare echipă: Dinamo, și acum o altă echipă, tot românească, Steaua, elegantă, mobilă, rapidă, care știe totul, echipa inclusiv rezervele...

O secundă a lipsit ca simbata din urmă să fie răstăgănită în înalturile inimilor noastre. Portarul Iordache era la pământ. Mingea se juca în fața porții goale și nu înțelegeam. El se ridicase deasupra tuturor, planase cu mingea în brațe, se prăbușise cu ea la pământ... Cum ajunsese minge la adversar?

Televiziunea ne-a dat în reluare cea mai incredibilă dintre incredibile fapte: prăbușit la pământ, Iordache a renunțat din durere la balonul pe care-l avea în brațe. Fantastică secundă. Care putea întoarce tot meciul. Fantastică execuție. Dar, în clipa de leșin, Iordache n-a mai vrut nimic. Fantastică durere!

Dacă dinamovistul din apropiere ar fi aruncat mingea afară și s-ar fi aplecat deasupra lui, Europa fotbalului ar fi venit să se închine aici, pe „23 August”.

NICOLAE CRISTACHE

FAIR PLAY

Aruncați flori, nu petarde!

Sportul, ca factor de cultură, dar mai ales ca fenomen social, a luat în ultima vreme o amploare considerabilă, exercitând o puternică forță de atracție asupra unor mase uriașe de oameni. Pretutindeni, pe toate meridianele lumii, întrecerea sportivă, fie ea cu caracter amical sau oficial, se bucură de o largă audiență la public, intrerunește indeosebi adieziunea din ce în ce mai evidentă a tinerelor generații, cărora, de fapt, le și este, în primul rând și direct, adresată.

Bineînțeles, tendința aceasta de creștere continuă și generală a pasiunii și a interesului pentru sport se manifestă mereu mai pregnant și în țara noastră. Corepunzător acestei tendințe, intensi dezvoltări a mișcării sportive de la noi, volumul competițiilor cu caracter intern și internațional a crescut simțitor în ultimii ani. Și, nu o dată, oaspeții noștri, fie că a fost vorba de conducători de delegații, de mari personalități, de antrenori sau de sportivi care au luat parte la competiții, s-au arătat impresionati de entuziasmul publicului nostru, de dragostea lui pentru sport, de pretuirea arătată de spectatori atât pentru învingători, cât și pentru învinși, în timpul sau la stirsitul lutei sportive în care și unii și alții își cheltuieseră ultimul dram de energie în disputa dîrză pentru victorie.

Din păcate, în ultima vreme, pe stadioanele noastre au reapărut unele elemente ireponsabile care prin faptele lor viciază atmosfera pură a stadionului. Se ard steaguri, se scandează trivialități, se aruncă petarde. Cit timp trebuie să-i mai suportăm pe acești turbulenți? Într-o zi vom afla că un spectator a murit din cauza unei petarde. S-a întimplat așa ceva în Italia, pe stadionul olimpic de la Roma, când a fost ucis un tânăr spectator nevinovat, venit la meci să se bucură de frumusețea jocului și de entuziasmul mulțimii. După aceea funestă etapă a campionatului italian la Roma s-au împărțit spectatorilor 10 000 de garoafe, cerindu-li-se cu insistență: „Aruncați flori, nu petarde!” N-a lipsit mult să se întimplă un accident similar și la meciul Suedia — România de la Stockholm când petarda fumigenă ajunsă pe teren explodase mai întâi în tribună asfixiindu-l pe un tânăr care a fost salvat de intervenția promptă a celor din jur. Să așteptăm pasivi pe stadioanele noastre pînă când unul dintre noi se va trezi cu o petardă în cap?

Steagurile sportive, fără să fie steaguri de armate victorioase sau învinse, sînt un simbol și suportorii echipelor cred în ele apărîndu-le cu strănicie. E trist că pe unele stadioane tocmai steagurile cad cele dintîi victimă violenței, asaltului suporterilor nesportivi care uită că grupul vizitatorilor este un oaspete căruia e frumos să-i dai toată cinstea cuvenită.

O anumită teorie pseudofilozofică afirmă că sportul este mijlocul ideal de refulare și în același timp mijlocul derivativ perfect al unei agresivități naturale. Cu alte cuvinte, dacă ne snoopim în bătaia dumnică, cu atât mai bine: vom fi mai calmi în restul săptămîinii! Această teorie nu-i amuză decât pe inconștienți, pe acei care cred că se poate combate violența exercitînd-o și pe acela care disoretuiesc sportul, nevăzînd în el decât un loc de încăierări.

Revenind la petarde să mai amintim că ele provoacă și goluri considerabile în fondurile valutare ale cluburilor care nu scapă neamendate de U.E.F.A. Oare performanțele cluburilor noastre în cupele europene trebuie neapărat să fie însoțite de fumul petardelor aducătoare de necazuri? De ce fotbalul declanșează astfel de reacții? De ce nu se întimplă același lucru la volei, baschet, handbal sau rugby, mai ales rugby? Poate că fair play-ul este răspunsul la această întrebare. Ideea de a te comporta sportiv, calm, prietenos, jos în arenă și sus în tribune este adevărată coplesită de obsesia victoriei. Dar victoria înseamnă bucurie, împlinire. De ce să transformăm o sărbătoare a sufletului într-o zi a violenței și a mîhnirilor? Tinerilor (atenție, cei care degradează atmosfera sportivă sînt în general oameni tineri!) trebuie să le reamintim că părinții lor îi așteaptă să se întoarcă sănătoși de pe stadioane, că este dureros să-ți cauți copilul prin spitale sau secii de mișle fiindcă mai există oameni (oare pot fi numiți astfel?) care cred că în arena sportivă, odată cu achitarea costului biletului, capetei și dreptul unor ieșiri necontrolate de rațiune.

Marea masă a publicului, formată din oameni educați, trebuie să aibă o reacție drastică. Lumea vine la sport să se destindă, să se bucură, nu să se enerveze. Avem reală nevoie de sportivitate și în tribune!

CRISTIAN ȚOPESCU

P. S. Săptămîna trecută, o inversare de rînduri a făcut de neînțeles cele scrise în al treilea paragraf. Cerindu-vă scuze, vă rugăm să citiți astfel: I-am găsit (n.r. — era vorba despre fair play) opt cerinte obligatorii și universale, dar așa cum lumea sportului este infinită, tot așa pot fi și gesturile sportive, semnificative prin corectitudinea și frumusețea lor.

Cronica șoselei

De-a dreptul incredibil

Nici scriitorul înzestrat cu cea mai bogată fantezie nu egalează întimplările din viață, uneori incredibile.

Începutul povestirii mele e banal. Un biciclist e acrosat de un camion, care venea din spate, și trîntit la pământ; omul e dus la dispensarul din comună, unde i se dă primul ajutor și, de acolo, transportat la spital.

Familia află cu oarecare întîrziere de nefericita întimplare și, cum e firesc, dă fuga la spital să se intereseze de starea în care se află cel apropiat.

„Cum ziceți că-l cheamă pe soțul dv.?” „Dumitrescu Ion”. „Imi pare tare rău că trebuie să vă dau o veste tristă. Acum o jumătate de oră s-a stins din viață și l-am dus la morga spitalului”. Femeia se ține tare, doar fața palidă, împietrită trădează durerea și marea emoție prin care trece. „Nu înțeleg, mi s-a spus că avea doar niște zgîrietură, și că l-au dus la spital așa, mai mult pentru control”. „Se întimplă doamnă. E posibil să fi avut ceva leziuni interne, care s-au des-

coperit abia la spital. Doctorul o să vă dea relații mai complete”.

Femeia, împreună cu celelalte rude, se îndreaptă spre casă. Își pregătesc cu toții veșminte de doliu, este comandat sicriul, iar apoi trec pe la cimitir pentru mormînt.

„Era un om bun și tare cumsecade”. „Săritor la nevoie. Ajuta cît putea pe oricine”. „Să se prăvădească la 50 de ani, săptămîna trecută îi împlinise”. De genul acesta erau comentariile ce le făceau oamenii, pe liniștita stradă din cartierul unde locuia familia îndoliată.

„O să trebuia să-mi găsesc undeva de lucru. Știi doar că, la noi în casă, numai el lucra. Cu patru copii, nu-i deloc ușor și încă destul de mici. Mă mai ajuta fetele, dar cît pot și ele. Doar au de învățat”.

„O să facem tot ce putem. Vețuța, să-ți găsim un serviciu. Nu-ți fă griji”.

„E ușor de spus să nu-mi fac griji. Dar uite numai într-o zi aproape c-am albit”. Se fac pregătirile pentru înmormîntare, fixîndu-se data și ora ceremoniei. O rudă mai îndepărtată se oferă să ducă anunțul la ziar. Sosește o mică delegație de la fabrica unde lucra defunctul, care exprimă condoleanțe familiei și se oferă să ajute cu tot ce trebuie pe cei aflați în suferință. „Îți găsim noi de lucru, ve-

tuțu. Nu uita că la început și mata ai lucrat la Secția țîmplărie. Doar acolo v-ați cunoscut. Meseria asta nu se uită așa ușor. Te punem noi la curent cu perfecționările. În câteva luni ajungi din nou frunțasă, așa cum ai fost odinioară”. „Vă mulțumesc. Ați rămas la fel de buni și de treabă ca altădată”.

Femeia pregătește cele mai bune haine, ducă sicriul în mașină, ajutată de cele două fete și pornesc cu toții spre morga spitalului.

„Am venit pentru Dumitrescu Ion, să facem ce trebuie pentru înmormîntare”. Fetele își susțin mama de braț. Se pare că vor suporta greu teribilul moment care urmează. „Nu vă supărați doamnă, dar morga îl goală” răspunde bărbatul, un om cu o figură blindă, care vorbește molcom. „Acum o oră a venit familia și l-a luat”. „Pe cine au luat? întrebă femeia ușor intrigată. Doar noi sîntem familia. Poate l-au depus în altă parte?” „Nu există alt loc decât asta, doamnă. Doar dacă s-au dus la alt spital și a murit acolo. E bine să mergeți la „evidență” la spital, acolo se lămuresc lucrurile”.

Peste câteva minute, soția, copiii și celelalte rude, un grup de vreo 15 persoane, se află în biroul cu pricina. „Spuneți-mi calm și vă rog nu vorbiți toți o dată. Lămuriți imediat despre ce e vorba. Cum

ziceți că-l cheamă pe defunct?” „Dumitrescu Ion”. „Da, aici așa apare, „decedat”. Și nu-i la morgă?” „După cum v-am spus, nu”.

Nu trec nici cinci minute și în birou apare sora sefă. „Fiți amabili și spuneți-mi complet numele, prenumele tatălui și al defunctului”. „Păi pe taică-său îl cheama Vasile”. „Deci Dumitrescu V. Ion”.

Se examinează din nou registrele. „Omul cu numele asta a plecat acum o oră de la spital. I s-au aplicat doar câteva pansamente. Cel decedat e Dumitrescu A. Ion. O confuzie, au fost doi bărbați, ambii Dumitrescu Ion”.

E greu de imaginat ce s-a petrecut în minutele următoare. Femeia izbucnește în plîns, copiii la fel. Apoi leșină și e nevoie de o injecție pentru a o restabili cît de cît.

Acasă îi întîmpină bărbatul zdravăn, pansat doar la un braț. Rîzînd îi îmbrățișează pe cei apropiați. „Ce, mă, fraților, vă pregătiți să mă înmormîntați și eu în flămînd ca un lup. Bine că făcureți de mincare. Văd că aveți și băutură”. Vețuța se uită la soțul ei și parcă nici acum nu-i vine a crede că e viu și nevătămat. Uite așa a „înviat” Ion Dumitrescu, iar masa de înmormîntare s-a transformat în petrecere.

VICTOR BEDA

„De la lume adunate Și-napoi la lume date”

Tot felul

• Comersanți la spital • Un țăran cu o căruță • Noutăți la Melody •

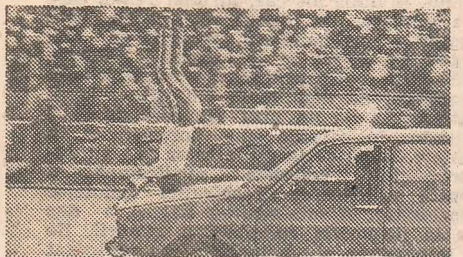
Magdalena în Aluniș: La restaurantul Aluniș din cartierul Berceni (București) cîntă formația **Niky Gălășel Group**. Pe lângă cîteva melodii suportabile clienții pot asculta **Magdalena, Magdalena, Ursitoare, Pușcărie, pușcărie!** Ospătarii se armonizează perfect cu această parte a repertoriului. ● **Omul și premiul:** **Teodor Ciurdea**, bas repartizat la o casă de cultură iar acum solist la Filarmonica de stat Brașov, a fost încununat cu Marele Premiu la festivalul de la Verviers. După 20 de ani de la triumful lui Nicolae Herlea, alt român face loc gol în jurul lui. ● **Piramidă A.D.P.:** Cu adîncă durere Administrația domeniului public din sectorul 4 îi anunță pe cei interesați și dragi că în tonele de pămînt sub formă de piramidă aflate pe strada Otelarilor nr. 20, între blocurile 66-67-68, a fost înmormîntată ideea de lucru bine făcut. Cu acest prilej se mulțumește călduros tuturor celor care au fost alături de muncitorii grăbiți. Vesnică amintire. ● **Bolnavi și scriinți:** În orele de vizită de la Spitalul clinic nr. 9 liniștea pacienților este tulburată de o armată de comersanți ambulanți care strigă: **ciunga, ciunga pentru bolnavi și copii; Seminte, ia semintele și ciunga! Nu da banii pe prostii, ia ciunga pentru copii!** Bolnavii sînt chiar bolnavi, dar cei care vind sînt cel puțin scriinți. ● **Puterea inșinei:** Dan Petre din comuna Breaza, județul Buzău, a furat o inșină I.T.B. de la un manipulant și s-a pus pe controlatul biletelor. Unui tînăr fără legitimație de călătorie i-a aplicat pe loc o amendă de 700 lei. Cine l-a pus să-i ceară biletul și locotenentului Petre Iana? ● **Un răspuns:** Consiliul popular al comunei Buzescu ne răspunde în legătură cu adevărurile eli-

berate celor care repară căldări. Noi n-am scris că au furat adevărurile. Era vorba de faptul că posesorii acelor hirtii fură sau adună de prin București cupru furat de prin întreprinderi și-l folosesc pe baza adevărurilor la reparat și confecționat cazane. Ironia a fost „eliberată” de redacție în speranța că va fi folosită la repararea situației. ● **Comercială:** De aproape doi ani nu se găsește butoane pentru aragazuri. Dacă furnizorii sînt hoțărîți să treacă la înlocuirea lor cu coceni de porumb, sînt rugați să le comunice cumpărătorilor. Sau se așteaptă inventarea unei pedale? ● **Aniversară:** Miercuri 26 octombrie, cu spectacolul „Precauțiuni inutile”, desfășurat pe scena Operei Române, balerina **Alexa Mezincescu** a aniversat 30 de ani de balet. Poate că opera ar fi trebuit să acorde o atenție în plus acestui eveniment. Oricum, **La mulți ani!** ● **Podul nepăsătorilor:** Un țăran cu o căruță nu știa pe unde trece și-a ținut firul drumului care l-a dus la apă. S-a înecat cu cai cu tot. O mașină cu soldați a avut de suferit. Pe raza comunei **Pot-coava** (jud. Olt), în urmă cu 2 ani s-a demolat un pod. A fost adus materialul pentru cel nou și din el au fost construite garduri, porți și chiar ziduri. În schimb podul a rămas numai cu picioarele și n-are nici coadă nici cap. În schimb are victime și n-are stăpîni. ● **Nicolae Mărginean** din București, str. **Vlad Județu**, nr. 12, a fost căutat de permis de conducere și-n locul lui a fost găsit un teanc de hirtie igienică așezată frumos între două bancnote de 100 de lei. Cine urma să-l ia pînă la o afacere de 10.000? ● **Nu încercați să vă aflați norocul sau la chilipir.** O trupă de „artiști” a pătruns în București și sub aceste pretexte au păcălit și escrocat o groază de lume. ● **Cine vrea să facă bani:** Știți de ce nu se găsește chipuri pentru elevi și de ce majoritatea copiilor, după ce-a venit frigul umblă cu fesuri? Pentru că nimeni nu vrea să le confecționeze și să cîștige bani! ● **Între străzile Apele vii,** Apusul lui **Valea Albă** din București era un maidan care mai folosea și la joacă. Acum situația s-a „îmbunătățit”. Împrejurimile au fost distruse de constructori cînd au betonat trotuarele, iar ultimele două scrințoburi au fost demontate de cei care au construit un mic magazin de geamuri și oglinzi. Acum locul de joacă e plin de cioburi. ● **Steriu Zahariev și Fanka Sedjimova** din Plovdiv au venit la București cu 200 de lăntișoare galbene valorind 12 lei bucata. Au încercat să le dea de aur și-au și reușit. Pînă s-au întâlnit cu **Florian Filip, Ion Cojocaru și Gheorghe Dinescu**. Aceștia nu erau cumpărători ci subofițeri de miliție. ● **Literatură de ghișeu:** Banca Română de comerț exterior vă anunță prin ghișeul nr. 1 că „Vă rugăm a veni pregătiți cu un stilou sau pix”. Ajunge? ● **Matematicianul Mihai Anghelii** în colaborare cu inginerul **Radu Păunescu** (ambii de la Departamentul pentru construcții în străinătate) au pus la cale proiectul unui calculator M. 18 care furnizează date în limbile arabă și engleză. De trei luni de zile calculatorul funcționează impecabil la Filiala Arcom din Tripoli. ● **Familia Țigănișteanu** s-a prezentat la Consiliul popular al comunei Otopeni în legătură cu atribuirea unei locuințe promise și amintate de mai multă vreme. De acolo i s-a spus să meargă la revista **Flacăra**. Mulțumim frumos! ● **Itebistă:** **Belu Ionel** din

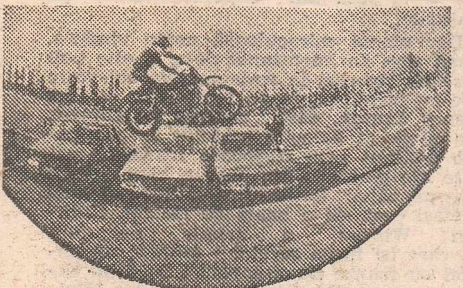
Piața Romană nr. 1 (București), șofer pe linia 176, s-a tamponat cu **Dan Nicolae**. Itebistul i-a propus șoferului amator o afacere: în schimb la 3.000 de lei să la asupra lui vinovăția și șoferul amator să-și repare mașina pe baza asigurării I.T.B. Afacerea a ieșit cu flagrant. ● Din condica de sugestii și reclamații (supra-numită și jurnalul cumpărătorului) a restaurantului cu autoservire de lângă gara municipiului **Tirgu Mureș:** „Pe lângă că nu este mîncare caldă, probabil — din vina defecțiunii la sistemul de conducere, noi nu putem fi de acord cu defecțiunea cozii de la mătură din care cauză pe lângă că este murdar în local și lângă carserie este o grămadă de murături și dopuri. Ar fi bine ca cei în drept să se gîndească și la curățenia care satisface pe călătorii de la servii meniul mai gustos”. Bufetul din imediata apropiere arată atît de „frumos” incît după ce intri ai fi în stare să plătești numai să poți ieși imediat. ● **Comerciu:** La restaurantul **Rucăr** din București se vinde Pepsi-cola pe sub mină iar halbele de bere sînt luate de sub dozatoare înainte de a fi plinite. Ce curge în tavă se revinde la același preț. Dacă se vor cerceta lucrurile va ieși în evidență și altceva. ● **Canale, gropi:** Din luna decembrie 1982, lângă blocul 3 de pe strada **Trestiana nr. 2** (sector 4, București) au fost săpate, astupate, săpate-astupate și ca atare scoase și îngropate țevile pentru instalarea gazului. Ultima dată au fost scoase pentru că n-ar fi avut diametrul suficient. Grosimea e o dimensiune mai ales industrială, în vreme ce seriozitatea e pur umană. ● **Administratorul asociației de locatari din blocul 17, Soseava Ștefan cel Mare nr. 17,** din prea multă grijă pentru gestiune, a strins în plus de la locatari în perioada februarie 1982 — februarie 1983 suma de 120.000 lei. Ce s-a făcut cu banii sau ce-a făcut miliția cu administratorul? ● În ziua de 22 octombrie a.c. la brigada de furturi automoto s-a prezentat **Drăgoi Dumitru**, str. **Rahmaninov nr. 4**, din București, care a reclamat furtul autoturismului său. După ce l-a văzut învîrtindu-se în jurul blocului și după ce a mai cercetat terenul, proprietarul s-a prezentat la miliție împreună cu fiul și-a declarat că și-a găsit mașina. Fiul a fost categoric: tătucu, vreau să văd hoțul! Atunci locotenentul major **Ștefan Ducu** i-a spus: **uită-te în oglindă.** ● **Mihailac Alexandru**, str. **Avrig, nr. 52 A**, a furat o motoră și cînd a aflat cine-i umblă pe urme s-a predat singur. Cine-l vede e rugat să-l sfătuiască să o facă din nou. ● **A.C.R.:** La propunerea unor cetățeni, susținem și noi ideea înființării unui club A.C.R. la **Lipova.** ● **Deoarece majoritatea automobilistilor cumpără garniturile pentru clopotele de vecher pentru a le instala la capacul de la chiuoasă a devenit din ce în ce mai rar acest articol.** Care ar fi soluția? ● **Cineclubul din Sînnicolaul Mare,** județul **Timiș**, a implinit 25 de ani de activitate. ● Știți cum au fost valorificați contactorii de argint de la **I.C.M. Reșița?** **Ion Bistriceanu și Gigea Andrei** **Osorgo** i-au scos pe piață și în curînd vor deveni bijuterii. ● Cea mai bună pășune din județul **Hunedoara** se întinde pe teritoriul comunelor **Baru și Pui.** Cel puțin așa socotesc localnicii care-și duc animalele să recolteze direct semănăturile. ● **Mihai Hatmanu din Lechința** a luat în spinare două uși de la **C.A.P.** și-a vrut să le închidă acasă. Cel mai neplăcut moment:

cînd și-a prins degetul ● La secția Mecanică V din cadrul **I. M. Cugir** s-a dat în funcțiune o nouă microcantină. Să sperăm că nu se va repeta povestea cu porcii care umblau pe hirtii, petrecută la altă cantină. ● La editura **Olms** din **R. F. Germania** a fost tipărit volumul de versuri **Steingeflusster** („Susurul pietrelor”) de **Nikolaus Berwanger.** ● **La Întreprinderea de prelucrare a lemnului din Alexandria** șeful compartimentului de Protecția muncii și **P.S.I.** este **Ion Bratu** de profesie maistru brutar. ● Colectivul Întreprinderii **Relaxa** din **Mizil** a realizat saltea cu numărul 2.500.000. Acuma-i de dormit. ● S-a întors de pe ocean nava colectoare **Polar III**, care pe lângă multe altele a mai adus și un pinguin. ● **Vin pe motorină:** Mai multe camioane din județul **Constanța** au consumat o bună cantitate de motorină așezînd după vin. Dacă ele ar fi funcționat cu vin, în mod sigur ar fi plecat după motorină. ● **La I.A.S. Blaj** a fost descoperit un cartof cîntărind 1.580 kg. În județul **Brașov** însă a fost descoperit un cartof de 4.008 kilograme. Cartoful era necomesibil.

CASCADORII

Fără ecran, fără actori îndrăgiți, ei, cascadorii ies la rampă. Acum, în spectacolul de la **Focșani** sînt numai ei, așa cum nu i-am văzut niciodată. **Nicolae Dide** este inima unei echipe dăruită acestui superb gînd care se cheamă puterea umană, riscul de a domina riscul. Componentii echipei, cascadorii ai Centruului de producție cinematografică **Buftea** se numesc: **Petre Dumitru Stancu, Călin Ahil, Nicu Constantinescu, Paul Filipescu, Cristian Ghițescu, Constantin Ciucă, Stelian Isăroiu, Ernest Müller, Marian Vlad, Robert Frantz și Cristian Ciomac.** Despre faptele lor de bravură, de muncă și curaj veți afla în viitorul Almanah „FLACĂRA”... (Paul Agarici).

Rubrică realizată de CORNEL NISTORESCU

Pe urmele C.C.A.-ului?

(Urmare din pag. 24)

drumul cel bun”. **Emerich Jenel, antrenor principal:** „După părerea mea acum converg toate forțele pentru alcătuirea unui climat de mare performanță. Avem un sprijin deosebit din partea conducerii clubului, a ministerului chiar, echipa tennica este omogena, cu sarcini bine împărțite între toți componenții sai, avem jucători de valoare care sînt decisi să se subordoneze total cerințelor jocului și antrenamentului modern, suporteri infocați, în general totul se desfășoară într-o atmosferă de seriozitate și încredere reciprocă, așa cum n-a mai existat decît în zilele cele mai bune ale echipei noastre. În ce privește campionatul, aici fiecare joc are „istoria” lui, îl privim ca o bătălie separată dintr-o lungă luptă sportivă, care nu se va încheia decît în vara viitoare. Am cîștigat o „bătălie” importantă, meciul cu **Dinamo**, însă ne așteptăm altele, poate la fel de grele”. **Gheorghe (Gică) Popescu, consilier tehnic:** „Mă leagă de Steaua o îndelungată activitate, o viață aproape dedicată fotbalului și mai ales clubului militar. În prezent, zic eu, formăm o bună echipă tehnică și, fără să exagerez, cred că reușim să ne completăm, într-un mod armonios, scopul fiind desigur același: crearea unei echipe de mare performanță, care să revină cu succes și în arena internațională”. **Victor Stănculescu, antrenor secund:** „Am ple-

cat, la început, crezînd într-o echipă „standard”, careia nu-i vedeam decît puține modificări posibile. Acum însă, prin ridicarea permanentă a formei jucătorilor, prin pregătirea lor superioară, am ajuns să putem înlocui, aproape în orice moment, un jucător cu un altul, la fel de bun pe postul respectiv. La noi, între „banca rezervelor” și prima formație nu există mari deosebiri și cred că numai așa se poate face față în fotbalul actual: avînd rezerve de aceeași valoare cu titularii! În fapt, la Steaua a ajuns o cîntă să fii în „primii 11”, dar și în „primii 16” (cei trecuți pe foaia de arbitraj), „primii 18” (cei care efectuează deplasarea), pînă la „primii 23”, adică tot lotul de jucători!” **Ion Voinescu, antrenor:** „Sînt de 34 de ani la Steaua, pe vremuri C.C.A., dar parcă astăzi renasc a doua oară! Li văd pe tinerii aceștia și parcă sîntem noi, cei care acum trei decenii aveam cea mai bună echipă din țară: aceeași atmosferă, aceeași prietenie, aceeași dorință de a învinge în fața tuturor... Am sarcina să-i pregătesc pe cei 3 portari, pe **Iordache**, care mi-a adus satisfacția de a reveni în lotul național, pe foarte tenacele **Duca-dam** și pe **Gherasim**, încă junior, dar care promise mult. Sînt fericit să pot contribui și eu, cu puterile mele, la revenirea Stelei în fruntea clasamentului”.

Va reuși Steaua — 1983 să egaleze faima C.C.A.-ului de pe vremuri? Desigur, această performanță este încă foarte departe, dar ea trebuie să devină telul noii echipe militare. Nici **Voinescu**, **Zavoda** ori **Constantin** n-au fost, la vremea debutului lor bucurestean, mai celebri decît

Petcu, Lăcătuș sau Pițurcă... În fond, fotbalului românesc nu i-ar dăuna în nici un fel ca, pe lângă **Dinamo**, **Universitatea Craiova** ori **Sportul studentesc**, să existe și **STEUA**, echipă de frunte care să ne reprezinte cu cîinste în orice competiție europeană. Pentru acest scop, nici un efort nu poate fi socotit fără temei.

Explicațiile unui impas

(Urmare din pag. 24)

găsese poate explicația într-un anumit climat din cadrul echipei? — Neînțelegeri fundamentale între jucători sau între aceștia și conducerea tehnică a echipei nu există. Ba mai mult, sîntem preocupați să modelăm jucătorul astfel încît să se realizeze utilitatea sa ca om. Fără îndoială, există mutații comportamentale determinate de existența publică a jucătorului dar noi apreciem sporul satisfacțiilor în raport direct cu acela al responsabilităților. Reacțiile paradoxale (chiar dacă uneori sînt motivate de condițiile de joc — arbitraje pătinoase, agresivitatea adversarului) intervin tot pe fondul de uzură fizică și mai ales psihică. Pregătirea psihologică este în această direcție absolut necesară. Din păcate, cînd peste tot în lume echipele au psihologi specializați, la noi această sarcină cade sau în sarcina medicului sau în aceea a antrenorului. Or, spre exemplu, în cazul loviturilor de la 11 metri,

reușita lor depinde 50 la sută de pregătirea tehnică și 50 la sută de pregătirea psihologică. Degeaba se exersează la noi tehnica acestei execuții dacă pregătirea psihologică a jucătorilor vizavi de marea responsabilitate a executării lor într-un anumit moment de joc este în suferință. **Irimescu**, un specialist al acestor execuții, a marcat patru penaltiuri în campionat la scoruri favorabile Craiovei dar a ratat de două ori în cazuri decisive... — **Ce măsuri credeți că se impun pentru redresarea acestei stări de lucruri?** — În primul rînd avem în vedere crearea unor stadii de refacere psiho-fizică chiar în răstimpurile ce se ivesc în desfășurarea campionatului. Apoi aplicarea cu strictețe a unei metodologii care nu poate avea decît rezultate favorabile: susținerea medicamentoasă a eforturilor, tratamentul individualizat al stărilor tensionale, refacerea climatului de încredere și siguranță în posibilitățile individuale și în cele ale colectivului. Eu cred că dincolo de orice interese, starea de sănătate trebuie să stea pe primul loc și în utilizarea jucătorilor medicul ar trebui să aibă ultimul cuvînt. În cazul nostru cu atît mai mult cu cît programul de refacere și recuperare este adesea influențat de nevoile regimului de învățămînt al celor 14 studenți pe care îi numărăm acum lotul universitarilor. Putem spune răsplat pentru toată lumea, echipa Craiovei vrea să joace dar trebuie înțeleasă și ajutată să-și depășească propria-i condiție pentru a redeveni ceea ce așteaptă cu toții de la ea.

Planeta Pământ, cu nevoile și speranțele ei

● Beneficul schelet al monstrului submarin ● Lumea ne ascultă și ne laudă ●

Front mondial împotriva bolii secolului

MIRACULOSUL CHAPPARAL

Totul a pornit de la o întâmplare. La un centru oncologic din statul Utah (S.U.A.) a fost adus un bătrîn de 87 de ani, care suferea de o tumoră malignă a obrazului și a gâtului. I s-a recomandat o operație dar bolnavul a refuzat. Nu mică a fost mirarea tuturor cînd, după opt luni, bolnavul s-a întors la centrul respectiv fără tumoare. El a povestit că, la sfatul unui vecin, a încercat vechiul leac al indienilor, ceaiul de chapparal. Remediul s-a dovedit extrem de eficace, bătrînul a scăpat de cancer și trăiește și azi.

Relatînd această întâmplare, revista „Micro-Magazin“ din New York arată că chapparalul era cunoscut și folosit de localnici de multă vreme. Ca urmare a folosirii lui, în rezervațiile indiene din S.U.A. cancerul era ca și inexistent. Terribila maladie evita sistematic triburile Navajos, Panago, Pima pe întreaga întindere a teritoriilor lor. Dar oamenii de știință nu prea luau în seamă acest lucru. Abia după întîmplată de mai sus, cu bătrînul, și după alt caz, al unei femei care s-a vindecat de cancer la ureche prin comprese cu chapparal, savanții au luat planta în serios și au supus-o analizei. Substanța anticancerogenă extrasă din chapparal au denumit-o științific NDGA. Este vorba de un praf alb care poate fi introdus în capsule sau comorimat în tablete. După declarațiile celor ce l-au experimentat, acțiunea medicamentului constă în blocarea respirației celulelor canceroase. Administrarea NDGA a dus fie la dispariția completă a tumorii, fie la micșorarea ei; bolnavii și-au recăpătat puterea și pofta de mîncare.

Față cu aceste rezultate, guvernul Statelor Unite a acordat centrelor de cercetare din Arizona fondurile necesare pentru cercetarea științifică în legătură cu chapparalul. Odată cu interesul guvernului, numeroși medici și-au îndreptat atenția în această direcție. Concluziile n-au fost trase în întregime, dar s-a constatat încă de pe acum nontoxicitatea medicamentului și faptul că a dat rezultate spectaculoase în multe cazuri de cancer, ulcer, paraziți intestinali, reumatism. Doctorul Jack Cole a izolat și preparat aproape 100 de compuși din plantele de chapparal. Unul din compuși este foarte eficace împotriva leucemiei limfocitice, iar altul elimină tumorile maligne în 98-99 la sută din experimentările pe animale.

Dar planta miraculoasă poate vindeca, după cum am menționat deja, și alte boli care nu cedează la tratamentele obișnuite ale medicinei moderne. Într-o cazuri: Henry Jausen, care suferea de stomac, s-a vindecat datorită ceaiului de chapparal (obținut prin fierberea frunzelor uscate ale plantei), din care a băut zilnic cite un pahar. Sofia lui s-a vindecat bînd același ceai, de o boală de rinichi. Kathryn Windes a trimis nepotului ei, care își făcea serviciul militar, un pachet cu frunze de chapparal. Soldatul suferea enorm din cauza crăpăturilor tălpilor picioarelor. El a pus praful rezultat din măcinarea frunzelor uscate direct în ciorapi, continuînd să meargă așa. După două zile, scoțîndu-și cizmele, a constatat că tălpile erau aproape vindecate. A continuat să-și pună praf în ciorapi și după o săptămînă era vindecat complet. Au fost, de asemenea, cazuri de vindecare a reumatismului. Legat de aceasta, este interesant și faptul că mexicanii din Tularosa, statul New Mexico, macină frunzele uscate de chapparal (olantă cunoscută și sub numele de Creosote) și-și freacă cu praful rezultat brațele și picioarele afectate de reumatism.

Cum studiarea chapparal-ului continuă, e de presupus că i se vor descoperi noi virtuți. Dar chiar și numai cu cît se știe pînă în prezent, se poate trage concluzia că medicina tradițională, luată tot mai mult în considerație pe tot globul, poate completa în chip ferocit cuceririle medicinei moderne. Iar în bătălia împotriva cancerului unirea tuturor forțelor este obligatorie.

ION D. GOIA ■

SĂ CREDEM ÎN... RECHIN ?

O substanță obținută din scheletul cartilaginios al rechinului are, potrivit unor savanți americani, însușirea de a limita creșterea tumorilor canceroase. După cum afirmă cercetătorii Robert Langer și Anne Lee de la „Massachusetts Institute of Technology“ (MIT), într-un articol publicat în prestigioasa revistă „Science“, se poate încetini formarea de noi vase sanguine ce alimentează tumoarea.

Langer și Lee au plecat de la constatarea că, spre deosebire de alte specii

de pești, rechinul este imun la cancer.

În cursul unor experimente de laborator pe iepuri de casă a fost demonstrat faptul că cu ajutorul acestei substanțe încă neidentificate definitiv, deși se crede că este vorba de o albuminoidă, s-a reușit „o limitare remarcabilă“ a formării vaselor sanguine din zona tumorii canceroase implantate animalului de experiență. Interesant este că substanța nu acționează direct asupra tumorii, ci izolează carcinomul de sursa de alimentare cu sînge. S-a constatat că după trei săptămîni tumoarea canceroasă înaintase substanțial la animalele netratate cu noua substanță, în timp ce la cele tratate stăgnașe. În plus, autorii relevă faptul că nu există nici un fel de efecte secundare.

Potrivit lui Robert Langer, este greu de afirmat deocamdată dacă substanța va avea un efect anticancerigen și în cazul omului. Substanța este asemănătoare cu cea izolată cu cițiva ani în urmă din cartilagiile de vițel, care are și ea un efect anticancerigen. În cazul rechinului însă cantitatea de substanță de acest gen este cu mult mai mare.

ATENȚIE LA MENIU

Ziarul „Washington Post“ ajungea de curînd, într-un articol, la concluzia că americanii introduc în corpul lor, în mod natural, prin alimentele care compun masa zilnică — de la lapte la carnea prăjită — o cantitate de 10 000 mai mare de substanțe cancerigene decît prin înfăptuirea cu pesticidele fabricate de om.

Oamenii de știință au ajuns, totodată, la concluzia că alimentele conțin, în mod natural, o serie de substanțe anticancerigene. Bruce N. Ames de la Departamentul pentru biochimie de la Universitatea California din Berkeley relevă că datorită faptului că savanții vor fi capabili nu peste mult timp să identifice substanțele cancerigene și pe cele anticancerigene din meniul zilnic și vor încerca să realizeze un echilibru între ele, nu este departe epoca în care oamenii vor putea „să-și regleze meniul“ pentru a evita multe dintre cauzele majore ale cancerului.

Principala cauză cunoscută a deceselor de pe urma cancerului este fumatul tutunului, care se află la originea a circa 30 la sută din cele aproximativ 350 000 de decese de pe urma cancerului ce sînt înregistrate anual în S.U.A.

Meniul este apreciat a fi a doua cauză majoră, cu procente ce diferă în diferite părți ale lumii după alimentele ce sînt consumate.

Deși savanții nu sînt decît la început de drum în descoperirea cancerigenilor și anticancerigenilor din alimente, B. N. Ames citează cițiva dintre „candidații“: — Grăsimile, cum ar fi cele din carne, unt, lapte și alte alimente pot constitui o problemă majoră deoarece pot să se transforme în corpul omeneș creînd „radicali liberi“, substanțe cu un electron în plus și această sarcină electrică în plus poate perturba activitatea chimică a celulei.

— Legumele ce conțin „pesticide naturale“, fabricate de plantele înseși pentru a se proteja împotriva insectelor, animalelor etc. B. N. Ames citează 17 specii de asemenea vegetale: muguri de lucernă, uleiul de dafin american, ciupercile, cartofii, țelina, cacaoa etc.

— Alimentele prăjite și rumenite, inclusiv zahărul caramelizat, „conțin agenți perturbatori și cancerigeni prezumtivi“. Fumătorii „au niveluri ușor detectabile în urină de mutageni, mai ridicate decît nefumătorii și la fel se prezintă situația și la cei ce au consumat carne prăjită de porc“.

— Dintre substanțele ce pot să aibă un efect mai mare sau mai mic de combatere a apariției cancerului se numără vitamina C, vitamina E, un mineral toxic — seleniu și o substanță ce se găsește în morcovi și în majoritatea legumelor verzi — betacarotenul.

B. N. Ames susține că meniul alimentar poate să ducă la cancer nu atît datorită prezenței substanțelor cancerigene cit, mai ales, datorită absenței din alimentație a celor anticancerigene.

Într-un interviu acordat ziarului „Washington Post“, B. N. Ames s-a declarat optimist deoarece cercetătorii au început să dispună de instrumentele necesare nu numai pentru depistarea substanțelor cancerigene, dar și pentru a începe separarea celor cu efect major de cele cu efect minor în apariția îngrozitoare a maladiei. „Cred că în 10-20 de ani vom fi capabili să testăm oamenii pentru a depista nivelurile acestor substanțe în meniul lor, la fel de ușor cum facem o analiză a singelui în prezent“, a conchis el.

ROMEO NADAȘAN ■

Despre români, pretutindeni

Oslo: succes al diabetologilor noștri

De un interes particular s-au bucurat la Oslo, în cadrul celui de al XIX-lea Congres European de Diabet, cele patru comunicări ale delegației de medici români conduse de prof. dr. Iulian Mincu. Menționăm că prestigioasa reuniune a avut loc între 14-17 septembrie cu concursul unui număr de peste 2 000 de cercetători din cele mai cunoscute clinici de profil ale continentului. Cele patru lucrări ale specialiștilor noștri au fost dedicate unor observații și descoperiri obținute la Clinica de nutriție și boli metabolice din cadrul Spitalului dr. Cantacuzino din Capitală.

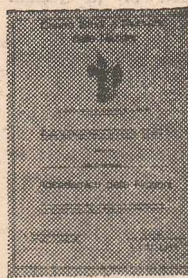
Prima lucrare, intitulată „Testarea antigenelor de histocompatibilitate (locusurile A și B) la un grup de bolnavi cu diabet de tip I“ (datorată profesorului Iulian Mincu și medicilor D. Cheța, C. Truia, C. Ionescu Tîrgoviște și D. Ilinca) a relevat unele particularități de structură antigenică a diabeticiiilor din țara noastră, fapt ce a suscitat numeroase comentarii din partea unor cercetători din alte țări europene. Cea de-a doua comunicare, „Caracteristicile cetoacidozelor diabetice severe“ (dr. C. Ionescu Tîrgoviște, prof. dr. I. Mincu, dr. C. Dumitrescu, dr. A. Danciu, dr. N. Mihalache,

dr. D. Cheța), a ținut să releve rezultatele dobîndite de acest colectiv prin aplicarea unor scheme terapeutice proprii (între altele, folosirea unor soluții alcalinizante originale), metodologie ce a determinat scăderea sensibilă a mortalității prin comă diabetică.

Cea de a treia lucrare, „Tratamentul lipodistrofiei din diabetul zaharat“ (prof. dr. I. Mincu și dr. J. Stănescu), s-a referit la o problemă de ordin practic: tratamentul aplicat în una din complicațiile locale ale insulinoterapiei, avînd ca efect topirea țesutului adipos la locul injecțiilor.

De un mare interes s-a bucurat comunicarea privind determinarea pragului de percepție și a pragului duros la un stimul electric aplicat la membrele inferioare la bolnavii cu și fără semne clinice de neuropatie (dr. R. Perciun, dr. C. Ionescu Tîrgoviște, dr. V. Vlăsceanu, dr. V. Pop, dr. M. Perciun, dr. I. Privanțu și prof. dr. I. Mincu). A fost prezentată astfel o nouă metodă de testare a funcției senzitive periferice la bolnavii diabetici prin depistarea precoce a uneia din cele mai frecvente complicații ale bolii: polinevrita diabetică. Noutatea acestei investigații a suscitat numeroase discuții în cursul cărora mai mulți specialiști de renume ai domeniului (între care prof. J. Ward din Anglia și prof. J. Ph. Assal din Elveția) au propus instituirea unei colaborări în vederea extinderii cercetării și pentru dezvoltarea unei tehnologii adaptate practicii curente. (L. T.).

„Accademico delle Nazioni“

Încă o dovadă a înaltei prețurii de care se bucură știința românească în lume a sosit, recent, din Italia: Academia Națiunilor („Centro Studi e Ricerche delle Nazioni“), organism O.N.U., i-a conferit doctorului inginer Dinu Moraru, șeful Laboratorului de combaterea umidității

și consolidării în construcții din INCERC, titlul de academician al națiunilor („accademico delle Nazioni“), pentru „însemnata contribuție adusă la progresul societății contemporane și efortul profesional demonstrat în domeniul de activitate“.

Personalitatea cercetătorului român, autor a 63 de brevete de invenție, este binecunoscută pe plan intern și internațional, Dinu Moraru fiind, între altele, membru al Academiei „Italia“ și al Academiei de științe din New York, laureat al Meritului belgian al invenției și al Premiului de onoare federal austriac pentru știință și cercetare etc., mai ales metoda sa de electro-drenare, de scoatere a igrășiei din pereți pe cale electrică, fiind folosită, în țară și peste hotare, pentru conservarea unor clădiri cu valoare (edilitară, istorică etc.) deosebită. Pe lista obiectivelor „recuperate“ după metoda originală românească figurează, spre a ne limita la citeva exemple, Palatul

Republicii din București (aripa Muzeului de artă), biblioteca Muzeului Brukenthal din Sibiu, Teatrul Național din Iași. Dealtfel, vestea așezerii ca membru al Academiei Națiunilor i-a parvenit lui Dinu Moraru pe cînd se afla, cu puțin timp în urmă, în Elveția, convocat să aplice electro-drenarea zidurilor (din secolul XVII) castelului Beaulieu de lângă Lausanne, fostă reședință a primarilor orașului, viitor muzeu.

Tot Academia Națiunilor, for internațional cu sediul la Salsomaggiore Terme, Parma, Italia, i-a conferit lui Dinu Moraru Premiul Cultural Mondial „Statua Victoriei“: „Comitetul pentru Premiul Cultural Mondial al Literaturii, Artelor și Științelor, prezidat de prof. dr. Nicolo Panepinto, a hotărît să vă acorde „Statua Victoriei“ pe anul 1984, ca recunoștință a zelului profesional și cultural arătat în domeniul dv. de activitate, precum și a importanței contribuției aduse de dv. la progresul societății de azi“.

Cele două distincții onorează, firesc, munca și inteligența creatoare ale cercetătorului bucureștean, dar ele reprezintă, totodată, încă un elogiu adus științei românești, tot mai înfloritoare și ca o consecință logică, tot mai respectată în lume. Felicitîndu-l pe Dinu Moraru pentru noile sale izbînzii profesionale, nu ne rămîne, în încheierea acestor puține rînduri, decît să-i urăm spor la lucru.

VIDIU IOANIȚOIA ■

„Taufasul calculatoarelor“

De curînd, în îndepărtata Chină, între două calculatoare românești I 100, unul aflat la Beijing și altul la Canton, deci la 3 000 km distanță, peste legendarul drum al mătăsii, a avut loc un „taufas“ cu transmisiile de date legate de optimizarea traficului feroviar. Astfel, două calculatoare ce gîndesc după programe românești au stabilit la mare distanță cel mai evouat dialog, acela al creierelor artificiale, care nu mai cunoaște barierele limbilor diferite, ci operează într-un universal esperanto informațional.

Cine au fost cei ce au făcut posibilă această interconectare a calculatoarelor „made in Romania“ și convorbirea lor la mare distanță? O echipă de tineri specialiști de la Institutul de tehnică de calcul conduși de inginer Nicolae Manea, autorul programului „Minos“, care a pus cel mai bine în valoare calitățile calculatoarelor I 100.

Într-un alt domeniu „en vogue“, cel al transmisiilor sigure și rapide (cu viteza lu-

minii) a informației prin fibre optice, vom menționa numele tinărului doctor inginer Vladimir Doicaru, o mai veche cunoștință a noastră, despre care „Flacăra“ a scris cu ocazia obținerii medaliei de aur la Brno. El și colegii ai săi de la Fabrica de calculatoare din București au interconectat local în șase mari orașe ale Chinei calculatoare românești prin fibre optice din deja cunoscuta familie „Fellas“. Noul căraș, laserul, transportă informația calculatorului pe aceeași confortabilă autostradă a viitorului care este fibra optică, ultrarapid și fără perturbări de la mediile industriale și atmosferice. Specialiștii noștri au ținut și conferințe tehnice în fața colegilor de la Academia de Științe și universitățile chineze.

Carierea internațională a familiei „Fellas“ continuă deci în îndepărtatul Orient, după S.U.A., U.R.S.S., Elveția, Bulgaria, R.D.G. Și ca o confirmare în plus a valorii realizărilor românești, echipa a fost invitată să țină o comunicare la Congresul internațional de laser de la Canton, alături de savanți de renume mondial deținători ai premiilor Nobel pentru acest domeniu.

FLORIN CONDURĂTEANU ■

Lumea are nevoie de liniște. Și trebuie s-o cucerească!

Univers

● ROMÂNIA ACORDĂ O ATENȚIE DEOSEBITĂ ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE, CA UNUL DIN INSTRUMENTELE MULTILATERALE IMPORTANTE DE CARE DISPUNE OMENIREA PENTRU SOLUȚIONAREA PROBLEMELOR INTERNAȚIONALE.

Mondo umano?

Duncanville și bătrînețea

La începutul lunii octombrie a.c., revista U.S. News and World Report se referea la un document al Biroului american de Recensământ și relatează că numărul persoanelor în vîrstă de 85 de ani și peste este cel care crește cel mai repede și va reprezenta cinci la sută din populație pînă în 2050, față de circa un procent la ora actuală. O altă constatare ce ni se pare interesantă: între 1960 și 1980 grupul celor avînd 65 de ani și mai mult s-a mărit de două ori mai repede decît restul populației, iar într-o jumătate de secol el va depăși net cifra de 50 de milioane, reprezentînd 20 la sută din populație. O altă constatare ce ni se pare și mai interesantă: aceste persoane în vîrstă sînt femei în majoritate, categoria respectivă de vîrstă înregistrînd șase femei față de patru bărbați, față de cinci femei pentru patru bărbați, în anul 1960. Cu acest prilej s-a reamintit iarăși problema, ce devine tot mai complexă, a multiplexelor diferențe mari și mici dintre o viață de femeie și una de bărbat. Deocamdată, acum să zăbovim, intrucît tot veni vorba de bătrîni, asupra unei întîmplări concrete cu toate că are aparența unui fapt divers banal. Omul se numește L. D. Duncan. A trecut de 83 de ani și se poate lăuda că a făcut și a văzut multe pînă la această venerabilă vîrstă. Într-o zi, tot de la începutul acestei luni octombrie, el însuși a creat o localitate pe care, fără prea multă căutare, a botezat-o cu numele lui. Doar s-au mai văzut destule cazuri asemănătoare de oameni în viață ale căror nume au fost preluate de orase. Așa a apărut deci Duncanville, Georgia. Interesant că localitatea n-are decît o casă, a lui Duncan, un locuitor, pe Duncan. Și, cum în orice sat există și un primar, la Duncanville — Georgia, locuitorul Duncan e ales fără vreo piedică sau abținere primar. De fapt, aici voia să ajungă el, iar motivul nu este altul decît că o atare calitate îi conferă dreptul de a instala niste panouri indicatoare la cele cinci șosele, care se încrucișează în imediata apropiere a locuinței sale. „În 70 de ani, spune el, am indicat ruta ce trebuie urmată la cel puțin un milion de persoane“. Acum, însă, bătrîn fiind, era mereu trezit în plină noapte de automobilisti răătăciți care — grăbiți fiind — îi cereau să le arate repede drumul spre Buford, Lawrenceville, Flowery Branch sau ce șosea va duce, oînză la urmă, în Hong Kong ori Honolulu. Exasperat pînă la urmă, octogenarul nostru ceruse administrației să pună indicatoarele necesare dar unul dintre responsabilii locali i-ar fi răspuns sec: „Nici gînd. Sînt prea multe șosele“.

Astfel, acum, la Duncanville au apărut indicatoare în culori diferite, cu tot ceea ce presupune o asemenea metodă și nimeni nu mai greșește drumul spre Buford sau Flowery Branch și, în final, spre Honolulu. Metoda lui Duncan și exemplul dat de el au fost amply comentate. S-a subliniat chiar calea juridică greu atacabilă pe care a urmat-o, deși unii i-au reproșat că s-a ales singur primar ca și cînd n-ar fi exemple de împărțiri care s-au desemnat ei înșiși. În toți comentariilor, lumea a uitat de Duncan, crezîndu-l liniștit. As! Ceea ce a făcut timp de 70 de ani disoarănd brusc, are parte de chinuătoare nopți albe. Mai ales că, probabil, fiscal îl va impozita pentru veniturile de primar, proprietar de oraș ori cine mai știe ce lucruri care ne scapă. Bătrînețe, haine grele...

DUMITRU CONSTĂNTIN ■

Spectacolul informației

Catedra și ecranul

Doi distinși universitari de la Institutul tehnologic din Tokio imi fac onoarea de a mă aștepta pentru o conversație ce se va dovedi nu numai lungă ci și plină de atracție. Unul este profesorul Yurite Morita pe a cărui carte de vizită este inscripționată calitatea de Ph. D. Celălalt — profesor doctor Taro Sekine.

În trei, discuția se derulează plăcut, punctată de amabilitate și umor. Despre institut, fondat în 1881 era ridicat la rangul de azi în 1929. În cadrul facultății de științe funcționează un număr de departamente — matematică, fizică, chimie, fizică aplicată, informatică, științe naturale, chimie aplicată. Corpul departamentului din facultatea de inginerie tehnologică este mai ridicat — 16 la număr — circumscriind în fapt gama aproape completă a profesiei tehnice, de la metalurgie și textile la construcții și arhitectură.

Institutul tehnologic din Tokio este risipit în două corpuri universitare — O-okayama și Nagatsuta.

Aflu, în cadrul discuției, date despre organizarea școlii și a anului de învățămînt. Clopoțelul de început de an sună la 1 aprilie. Între 16 iulie — 1 septembrie are loc vacanța de vară. Jumătatea lunii septem-

bric este consacrată examenelor primului semestru. La 1 octombrie începe vacanța de toamnă (o săptămîină) și la 23 decembrie vacanța de iarnă (două săptămîni), între care se întinde semestrul doi, cu examenele planificate la sfîrșitul lui februarie. Vacanța de primăvară, în martie, precede ceremonia absolvirii și... începutul noului an universitar.

Programul de studii durează doi ani iar cel pentru doctorat — trei ani, cu precizarea că studenților excepționali cei cinci ani pot fi comprimați la trei.

Raportul cadre didactice-studenți este calculat a fi de 1 la 12.

Sînt invitat să cunosc centrul de calcul al institutului, dealtfel și foarte accesibil în zona în care ne aflăm. Este locul unde se rezolvă punerea pe computer a datelor pentru centre, probleme curente de administrație, instruirea practică a studenților.

Și pentru că tot vine vorba de cercetare, întreb cum stau lucrurile și mă și explic. Companiile industriale trag cit pot de tare a lua una celeilalte înainte, fie și cu un piept pe linia de sosire. Este limpede că pentru a ține treaba în acest sprint prelungit fiecare caută cu coada ochiului spre alergători de cursă lungă apti pentru podiumul de premiere. Facultatea are această grijă și se imparte între preocuparea de a oferi suficientă instrucție în management și, desigur, în cercetare. Universității îi este rezervat și în Japonia un rol semnificativ în domeniul științei și tehnologiei. Cheltuielile la nivel național pentru cercetare ajung la 2,36 la sută din produsul național brut. Anul trecut, acți-

vau 393.000 de cercetători științifici. Universitățile încorporează 42 la sută din cercetători și 24 la sută din cheltuielile pentru cercetare la nivel național. Activitatea de cercetare fundamentală în universități absoarbe 57 la sută din fondurile alocate, restul fiind rezervat cercetării aplicative. Într-o enumerare de domenii înțeleg că nu ar trebui să lipsească cercetările privind noile surse de energie, activități spațiale, predicția mișcărilor seismice, oceanografia.

Sînt invitat de gazdele mele într-o sală de curs. În centru, masa lungă inconjurată de scaune. Acum, la ora sosirii noastre, nu este nimeni acolo. Sînt locurile ce vor fi ocupate de studenți. Pupitrul profesorului, cel obișnuit, normal, dotat cu microfon, cu aparatură de mîrit și de proiecție. Peretele din față plin de ecrane, pe suprafața cărora se disting și acțiunile din sala unde am intrat. Dar ce reprezintă celelalte imagini? Stop-cadre aduse dintr-o sală aflată la 20 de kilometri. Cînd profesorul își ține lecția aici, este urmărit, simultan, de studenții de față, dar și de cei situați în încăperea din celălalt compus al institutului. Ecranul tine în legătură cele două săli. Un circuit pe bază de fibră de sticlă face posibilă comunicarea — auditivă și vizuală — în ambele sensuri. Cu egale șanse pentru ambele grupuri de a urmări explicațiile, detaliile grafice, de a fi ascultați, de a intra în dialog.

Deci tot despre comunicare și informație este vorba.

NEAGU UDRŌIU ■

24 octombrie:

Ziua Națiunilor

Diplomația și pacea (II)

Ca orice activitate umană, diplomația poartă amprenta imuabilă a forțelor care îi modelează direcțiile de acțiune. Dar poate mai mult decît oricînd verificarea capacității, legitimității și viabilității mandatului pe care îl are diplomația nu mai reprezintă apanajul unui grup restrîns de state. Împlinirile și neîmplinirile acțiunii diplomatice se măsoară astăzi prin prisma intereselor vitale ale întregii comunități internaționale. Prin vocația sa de universalitate, Organizația Națiunilor Unite, care cuprinde în prezent 158 de state membre, oferă structurile instituționale indispensabile pentru practicarea unei diplomații animată de idealuri umaniste, clădită pe fundamente democratice, dar supusă, totodată, scrutării și verificării critice din partea tuturor națiunilor planetei.

România acordă o atenție deosebită Organizației Națiunilor Unite, ca unul din instrumentele multilaterale importante de care dispune omenirea pentru soluționarea problemelor internaționale, pentru promovarea idealurilor de libertate și progres ale popoarelor, a înțelegerii și colaborării între toate statele, pentru întărirea securității și asigurarea unei păci trainice în lume. Ca și numeroase alte țări, România este preocupată de necesitatea continuiei perfecționării a activității și creșterii rolului Organizației Națiunilor Unite, ținînd seama atît de experiența celor aproape patru decenii ce au trecut de la întemeierea forului mondial, cît și de noile sarcini care îi revin în stadiul actual al vieții internaționale. Or, este un fapt că în activitatea Națiunilor Unite s-au făcut simțite un șir de neajunsuri, de puncte slabe. Astfel, unele prevederi ale Cartei și unele hotărîri adoptate de organizația nu au fost transpuse în practică, sau au fost infăptuite doar parțial. În comisile și numeroasele sale organisme examinarea problemelor inscrite pe ordinea de zi a luat adesea cursul unor discuții și debateri îndelungate caracterizate prin verbalism fără finalitate, în detrimentul concentrării eforturilor asupra unor soluții concrete și eficiente. Mai mult decît atît, unele conflicte grave în diferite zone ale lumii sînt fenomene economico-sociale cu implicații mondiale nu au fost abordate cu adevărat în cadrul Națiunilor Unite, ci în afara organizației mondiale.

Aceste neîmpliniri din activitatea Națiunilor Unite nu pot fi ignorate în nici o analiză realistă și responsabilă a mandatului instituției mondiale în promovarea unei diplomații a păcii. Secretarul general al O.N.U. recunoaște această stare de lucruri și subliniază în raportul prezentat la cea de-a XXXVIII-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. că ne găsim în prezent „într-o perioadă cînd valoarea diplomației multilaterale este pusă sub semnul întrebării, iar instituțiile internaționale nu funcționează așa cum ele ar fi trebuit să lucreze“. Numeroși oameni noștri prezenți la actuala sesiune a Adunării Generale a O.N.U. apreciază că asistăm la o accelerare a istoriei, iar organizația mondială nu poate să rămînă stati-

că. Comunitatea internațională are nevoie de propuneri novatoare și îndrăznețe, dar, din nefericire, continuă să opereze cu instrumente conceptuale și instituționale perimate, care în loc să ofere soluții vii, general acceptabile, realiste și eficiente, produc deseori doar recomandări vagi, generale, lipsite de eficacitate practică imediată.

Este un truism a afirma că diplomația nu dispune de rețete magice pentru soluționarea tuturor problemelor pentru scoaterea din impas a negocierilor angajate în diferite domenii, pentru promovarea cooperării pe baza principiilor fundamentale ale dreptului internațional.

Diplomația este însă refractară înghetărilor în concepte imuabile, postulînd pe planul negocierilor acțiuni dintre cele mai hotărîte pentru ocrotirea valorii fundamentale a păcii. Acuitatea acestei sarcini este evidentă pentru oricine în împrejurările în care problema centrală a epocii noastre este aceea de a preîntîmpina războiul, de a asigura pacea, de a opri cursa înarmărilor, de a trece la dezarmare și, în primul rînd, la dezarmare nucleară, de a realiza un echilibru nu pe calea acumulării de noi armamente, ci prin reducerea celor existente la un nivel cît mai scăzut.

S-a afirmat într-unul din discursurile rostite la începutul celei de-a XXXVIII-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. că trebuie făcut tot ce este cu putință pentru a asigura „triumful diplomației“, definită drept „cea mai onorabilă dintre profesii“ care poate să ofere „cel mai binecuvîntat dintre daruri — darul păcii“. De la aceeași tribună a Națiunilor Unite, imperativul păcii a fost reamintit cu deosebită vigoare prin cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu care, în consens cu opțiunile fundamentale și ireversibile ale poporului român, cu vocația sa de pace și colaborare, sublinia:

Roza vinturilor

GUNTER EICH (R.F. Germania)

Concepție despre lume

Gulliver trebuia întrebă: Cum se trăiește fără deznădejde? El a fost la uriași și la pitici. Găsește lumea suportabilă. O chestiune de înălțime? De implinare? El trebuia întrebă sau Frumoasa din pădurea adormită.

Gravură de lemn japoneză

Un cal trandafiriu gata însușat — pentru cine? Oricît de aproape-i călărețul el rămîne ascuns.

Vino în locul lui, păsește-n tablou și apucă hățul!

Frații Grimm

Tufă de urzici. Arzînd de nerăbdare, copii

asteaptă îndărătul ferestrelor de la pivniță.

Părintii-s plecați, vin curînd, spuneau.

Mai întîi veni lupul, el aduse chiflele, hiena imprumută hirtelul, scorpionul programul Teve.

Fără flăcări arde tufa de urzici. Mult mai zăbovese părinții.

Lectură pe furtună

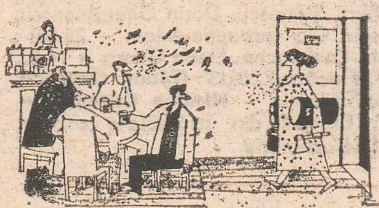
Texte, tipărite să-ți reglementeze prigoana, litere în alb, ramuri negre, frunziș, puse în ordinea Răului —

Pe durata fulgerului ochiul tău își recapătă inocența: Cerul

e desenat pe fundalul copacilor, pentru ține înștiințarea-i albă.

În românește de PETRE STOICA ■

Lumea se amuză

(După N.B.I. — R.D.G.)

Sperăm că Dinamo se va mobiliza exemplar în returul cu Hamburg, reeditând excelența comportare de la București! Sîntem alături de Dinamo, urîndu-i mult succes!

● România — Italia 0-0 în preliminariile J.O. ● La zi despre două echipe din elita fotbalului nostru: Steaua și Universitatea Craiova ●

După victoria Suediei la Napoli

Trebuie să câștigăm 3 puncte din meciurile cu Cipru și Cehoslovacia!

„Bomba” a explodat simbăta trecută, la Napoli: în cadrul preliminariilor C.E., Suedia a învins Italia cu 3-0! Nu numai victoria nordicilor a surprins, în fața campeoniei mondiale, ci dimensiunile scorului, fotbalul italian putînd cu greu să-și aducă aminte de cîți ani, se vorbește despre 28, n-a mai suferit un astfel de eșec pe teren propriu!

Să-l lăsăm însă pe Bearzot cu grijile lui și să ne întoarcem la ale noastre! Italia, ca și Cipru, a rămas, după 0-3, în afara luptei pentru calificare, dar șansele Suediei, ca și nule la un moment dat, au crescut vertiginos, chiar dacă echipa lui Arnesson e singura din grupă care a disputat toate partidele. Să vedem cum arată așa-zisul clasament al adevărului înaintea ultimelor 4 întâlniri ale grupei, Cipru — România (12 noiembrie), Cehoslovacia — Italia (16 noiembrie), Cehoslovacia — România (30 noiembrie) și Italia — Cipru (22 decembrie) cu observația că meciul Italia — Cipru nu va mai putea influența, în nici un fel, lupta pentru șefia grupei!

1. Suedia	+3	+9
2. Cehoslovacia	+3	+6
3. România	+1	+5
4. Italia	-3	-6
5. Cipru	-4	-14

(pe coloana a doua, situația golaverajului)

Judecînd la rece, cea mai aproape de Paris pare reprezentativa Cehoslovaciei. Ea mai are de jucat două partide acasă, cu Italia și România, avînd nevoie, pentru a se califica, nu doar de victorii, ci și de scor! Pentru a trece de Suedia, formația lui Havranek va trebui să-și

rotunjească golaverajul cu un minimum de 4 goluri, spre a evita intrarea în calcul a celorlalte criterii (golaveraj, număr de goluri înscrise etc.). Greu, dar posibil, în condițiile în care squadra azzurra pare să-și fi pierdut (definitiv?) cadența.

Tricolorii, cu ambele întîlniri programate în deplasare, au ajuns în postura (datorită jocului rezumatelor) de a nu le mai fi suficientă victoria în Cipru. O victorie, să zicem așa, normală, pentru că un 6-0 (sau mai mult) le-ar permite să se califice și în cazul unei înfrîngerii la limită în Cehoslovacia. Să rămînem, însă cu picioarele pe pămînt: un succes în Cipru ar fi posibil (ni-l dorim cu toții), dar un succes de proporții e mai greu de imaginat acolo unde, ca să ne limităm la un exemplu, Cehoslovacia (învingătoare ulterior la București) abia a scăpat cu un meci egal! Varianta mai aproape de realitate se arată a fi victoria în Cipru și rezultat de egalitate în Cehoslovacia, situație în care, realizînd +4 în clasamentul adevărului (12 puncte în cel la zi), fotbalistii noștri s-ar califica indiferent de deznodămîntul întîlnirii Cehoslovacia—Italia. S-ar putea, firește, și invers, egalitate în Cipru și înfrîngere în Cehoslovacia, dar prima variantă ni se pare, repetăm, mai plauzibilă.

Așadar, „bomba” explodată la Napoli a tulburat serios apele, păstrînd mari nădejdi și în tabăra suedeză. În ceea ce privește pe jucătorii români, ei n-au de ales, calificarea putînd fi atinsă (calculînd rezonabil, pentru că altfel putem lua în considerație, să convenim, un 11-0 în Cipru!) numai prin obținerea a 3 puncte din partidele rămase, ambele programate luna viitoare. Să sperăm că, după „dușul rece” din Țara Galilor, tricolorii

vor găsi resurse să-și strîngă rîndurile, forțînd calificarea pe ultima linie dreaptă. Cum legea grupei a fost ca fiecare echipă să piardă (măcar) un meci acasă (România în fața Cehoslovaciei, Suedia în fața României, Italia în fața Suediei etc.), de ce nu s-ar supune și formația antrenată de Havranek?!

În aceste condiții, meciul cu Cipru de la Limassol (viitoarele noastre gazde au renunțat la variantele cu Nicosia și Larnaca, la un moment dat în discuție), ca prim obiectiv, trebuie cit mai temeinic pregătit. Sub toate aspectele, ținînd cont și de faptul că victoria lui Dinamo în fața lui Hamburg, deținătoarea Cupei campionilor europeni, a avut darul să stimuleze fotbalul românesc, întrecînd o atmosferă de încredere. Săptămîna trecută, Mircea Lucescu i-a văzut încă o dată pe ciprioții la lucru, asistînd la o partidă de verificare ce a opus, la Nicosia, reprezentativei A naționale de tineret. Concluzia lui? Vom întîlni o echipă „extrem de combativă, cu o agresivitate în joc deosebită”. Drept urmare, directorul tehnic a decis (găsiînd înțelegerea necesară) ca ultimele pregătiri să se efectueze în Israel, adică în condiții de climă, teren etc. cit mai apropiate de cele în care se va disputa meciul din 12 noiembrie. După toate probabilitățile, tricolorii vor face o repetiție generală în 8 noiembrie, întîlnind o selecționată a Israelului, urmînd să se deplaseze la Nicosia chiar în preziua partidei. Informații proaspete din tabăra adversă ar fi: lotul cipriot se întîrnește săptămînal, el avînd în programul de pînă la 12 noiembrie și două amicale, cu reprezentativele Egiptului și (se zice) Greciei.

Sigur, la Nicosia și în continuare misiunea fotbalistilor noștri nu va fi ușoară: 3 puncte din 4! Dar se cuvine, în ciuda dificultăților (Andone, de pildă, nu va juca, adunînd două cartonașe galbene), să ne păstrăm optimismul. Să nu uităm că, la această oră, echipa României e singura, într-o grupă de elită, care mai poate acumula 12 sau chiar 13 puncte!

● OVIDIU IOANIȚOIA ●

La închiderea ediției

„Olimpicii” în zi slabă

Brașov, 26 (prin telefon de la Ovidiu Ioanițoia). Organizare fără cusur (felicitări clubului brașovean!), public entuziast, dar, din păcate, puțin fotbal azi, pe stadionul „Tineretului”! Echipa noastră, într-o alcătuire de „ultimă oră” (cu Geolău și Hagî rezerve, dar cu Văetuș și Movilă care, se știe, au fost multă vreme accidentați!), a jucat fără inspirație și fără lumină, fiind la doi pași (ocazii uriașe ratate de Fanna, min. 82 și, respectiv, Marchetti, min. 85) de a pierde un meci în care, după antecedente (România 0-0 în Olanda, Italia 2-2 cu Iugoslavia, la Padova), părea favorită. Dar ea, deși a lăsat impresia că vrea, n-a putut mai nimic în fața unei garnituri robuste, excelentă la marșaj (cel mai tare a acuzat Coraș, ca și inexistent 90 de minute; de ce a fost el, împotriva evidenței, păstrat în teren pînă la sfîrșit?!), și, spre final, foarte periculoasă pe contraatac. Cu toate că, în calitate de gazde, au atacat mai mult, forțînd spre poarta lui Galli, fotbalistii români n-au avut nici idei și nici putere, o singură dată victoria surizîndu-le (să fim corecți, împotriva cursului jocului), dar în acel minut, ultimul al partidei, Irimescu s-a grăbit, trimițînd afară o minge (centrată de Hagî și deviată de Bagni) pe care scria gol!

Prin această egalitate, rezultat al valorii și ambiției italienilor (dornici să-și salveze onoarea în preliminariile J.O. după ce au părăsit pe ușa din dos calificările C.E.), dar și al prestației slabe a echipei noastre, ne-am micșorat șansele de a ajunge la Los Angeles. Avem, ca și Italia, 0 în clasamentul adevărului (Iugoslavia e la +1), dar am susținut două partide mai mult decît selecționatele amintite. Vom reveni.

Pe urmele C.C.A.-ului?

Despre Steaua, despre străduințele clubului militar ce a reveni în elita fotbalului românesc, noi am mai scris în câteva rînduri, așteptînd mereu ca de la vorbe la fapte distanța să se micșoreze și echipa din Ghencea să atace din nou culmile pe care le-a părăsit de cam multă vreme, spre nemulțumirea numeroșilor săi suporteri. Nu-i vorbă, am avut ceva de așteptat, Steaua n-a mai cîștigat titlul de 5 ani (campionatul 1977-78), iar Cupa României (prezentă de 13 ori în vitrina clubului militar), n-a mai poposit nici ea în Calea Plevnei (sediu clubului) de la ediția încheiată în vara lui 1979. Asta însă n-ar fi totul — în fapt Steaua n-a mai contat, practic, în toți acești ani, în lupta pentru cele două trofee care răsplătesc lauratele fotbalului românesc.

Acest preambul își are rostul său, acum cînd Steaua dă într-adevăr semne de revenire în elita fotbalului românesc, lucru care nu poate decît să ne bucure. Un fotbal puternic, am spus-o în repetate rînduri, nu poate exista fără echipe de club puternice — cit mai multe — în stare să-l reereînte la un nivel cit mai înalt în competițiile internaționale. Campionatul național, pe de altă parte, devine interesant, de o valoare ridicată, doar atunci cînd pentru locurile fruntașe se întrec nu una, două echipe, ci cit mai multe, cinci sau șase, să spunem, așa cum se petrec lucrurile în țările cu fotbalul cel mai dezvoltat.

Așadar, am privit cu plăcere cum Steaua, jucînd din ce în ce mai bine în noul sezon, a crescut valoric, parcă îndrăznînd mai mult de la etapă la etapă. Rezultatele, cum se știe, n-au întîrziat să apară: 6 victorii

(dintre care două obținute pe terenuri din afara Capitalei), un meci egal și două înfrîngeri, 22 goluri marcate și 7 primite, un +5 în „clasamentul adevărului” care permite acum orice vis, cit de îndrăzneț! Cum spuneam, ceea ce bucură cu adevărat este jocul propriu-zis al formației militare, temeinic așezat în apărare, bine gîndit în linia de mijloc și avîntat în atac, un spirit general ofensiv care îi stă (și i-a stat întodeauna) atît de bine Stelei. Meciul recent cu Dinamo, în ciuda faptului că echipa campioană a avut dificultăți obiective în pregătirea partidei (ne referim desigur, mai cu seamă, la oboseala normală după un joc de intensitate celui susținut cu Hamburg), poate deveni un adevărat etalon, Steaua jucînd foarte bine și cîștigînd pe merit, chiar la diferența de scor prezentă pe tabela de marșaj.

Despre jucători ca Șt. Petcu, Majaru, Balint, V. Turcu, Tătăran, Pițurcă ori acest teribil Lăcătuș, care arată la numai 19 ani o dezinvoltură și o prezentă în joc de care sînt capabili numai marii jucători, vom mai avea fără îndoială ocazia să mai vorbim de acum înainte. Pentru analiza noastră de astăzi, ce vrea să explice cumva schimbarea de atitudine a echipei militare, încercarea sa parțial reușită de a reveni între formațiile noastre de frunte vom da cuvîntul cîtorva membri din conducerea secției, ca și antrenorilor, cerîndu-le să ne vorbească despre eforturile susținute în ultima vreme. Ion Alexandrescu, vicepreședinte al clubului: „De fapt, noi încercăm înainte de toate să construim o echipă. Evident, ținîm unul dintre locurile fruntașe ale clasamentului, dar dorim mai cu seamă ca jocul să se îmbunătățească, să devină competitiv la cel mai înalt nivel. Pînă la a reuși mai avem mult de lucru, dar cred că sîntem pe

(Continuare în pag. 21)

● DUMITRU GRAUR ●

Explicațiile unui impas

Universitatea Craiova, echipă de frunte a fotbalului românesc, se află astăzi în competiția internă pe un loc pe care n-a mai fost de multă vreme, un loc care n-o onorează. Și asta într-un campionat a cărui cotă, făcînd abstracție de cele câteva excepții, privită prin prisma calității prestațiilor interne dar și prin aceea a reprezentărilor externe, pare a nu fi făcut vreun salt notabil față de anii trecuți. Încercînd să ajungem mai aproape de adevărul vizînd situația reală a echipei, a potențialului său actual, a nevoilor sale în efortul redresării l-am interpellat pe tovarășul Vasile Friculescu, medicul universitarilor craioveni.

— Care este actualmente starea, haideți s-o numim „biologică”, a echipei Universitatea Craiova?

— În primul rînd, și cele ce vă voi spune în continuare o să vă convingă, vreau să infirm ideea vehiculată în ultima vreme după care oamenii noștri n-ar mai vrea să joace la loturile naționale sau chiar la club. Starea actuală a echipei trebuie înțeleasă ca o consecință a gravei probleme a accidentărilor cu care ne-am confruntat în această perioadă mai mult ca altădată într-un sezon întreg. Dar iată-le nominalizate: Lung — ruptură fibrilară; Negrilă — contuzie forte pe hemitoracele drept; Tilihoi — contractură aductor coapsă; Ștefănescu — contuzie forte coapsă dreaptă; Ungureanu — entorsă tibio-tarsiană dreaptă; Ticleanu — două contuzii, pe coapsă și gamba dreaptă și periosită post-traumatică; Donose — contractură musculară biceps femural; Beldeanu — ruptură musculară biceps femural; Irimescu — luxație tarso-metatarsiană stîngă; Geolău — ruptură musculară coapsa dreaptă.

tă; Cămătaru — tendinită achiliană; Cîrîu — tendinită și ruptură de menisc intern; Balaci — entorsă de genunchi recidivată; Crișan — operat de menisc; A. Popescu — entorsă tibio-tarsiană dreaptă și periosită. Stadiile lor de recuperare sînt diferite și rezolvarea acestor probleme cere timp.

— Se joacă la noi mai dur ca în alte părți și cu Craiova în mod special sau e nevoie să căutăm în altă direcție cauza acestor numeroase traumatisme?

— Nu cred că duritatea jocului sau nu în primul rînd aceasta a fost determinanta principală a situației în care ne găsim. Universitatea Craiova a avut în anul competițional trecut o participare extrem de solicitantă, atît pe plan intern — Campionat, Cupă — cit și pe plan internațional — Cupa U.E.F.A., Campionatul European — la care, mai recent, se adaugă și jocurile de calificare pentru turneul final olimpic. În aceste condiții, consider că, în vară, jucătorii nu au avut o pauză suficientă atît pentru recuperare fizică cit și pentru refacere psihică. Am început sezonul competițional sîrînd practic peste o perioadă verificată în fotbalul românesc și dovedită ca foarte necesară, aceea a pregătirilor la munte în scopul creșterii capacității generale de efort, a rezistenței generale, a forței, a rezistenței specifice. Ba mai mult, pauza de vară nu a fost doar insuficientă dar și prost întrebunțată. Jucătorii noștri au fost deplasați cu lotul național la mare, or este știut, marea obosește. Ar fi fost necesară o perioadă cel puțin egală în care ei să meargă la munte.

— Dar dese stări de nervozitate, dar și rînduri loviturilor de la 11 metri au același substrat motivațional sau își

(Continuare în pag. 21)

● CONSTANTIN DRAGOMIR ●

Flacăra. Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: secția reportaj, social-politic și economic (Ilie Purcaru, Dumitru Constantinescu, Cornel Niștorescu — 26 00, Ion D. Goia — 25 66); secția cultură-învățămînt (George Arion, Adrian Dohotaru, Victor Niță, Horia Pătrașcu, Nedelea, Emanuel Valeriu — 25 42, Dorin Sălăjan, Mihai Stănescu, Dorin Gherghinescu, N. Grigore Mărășanu, Liviu Timbus, Lionel Nițescu, Cici Iordache-Adam — 25 66); secția urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanițoia, Oprea Georgeșcu, Constantin Balaciu, Margareta Mureșan — 21 28, Sorin Postolache, Elena Ghera — 14 53, Dan Birlădeanu, Constantin Dragomir, Dumitru Graur, Radu G. Teșosu — 21 23, Mircea Popp — 25 69, 20 72, Vasile Minecan — 25 28); Flacăra-REBUS (Tudor Octavian, Victor Rădulescu — 20 36); secretar responsabil de redacție — Nicolae Cristache — 21 43; redactor șef adjunct — Nicolae Arsenie — 21 24; redactor șef — 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cîțitorii din străinătate se pot abona adresîndu-se ILEXIM — Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 1 1226, București, strada 13 Decembrie

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU